

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سیندونه هم مری
شاعر:	اسحاق نگیس
سریزه:	زریښان انځور
تدوین:	پوهنیکار محمد اسمعیل یون
فیرنډوی:	د افغانستان د کلتوري ودې ټولنه - جرمني
شمېر:	(۵۰۰) ټوکونه
د پښتخ انځور:	استاد نسیازی
کمپوزر:	غزالي کمپوزنگ مرکز، پېښور
چاپ نیټه:	۱۳۷۷ ل. لومړنی چاپ ۱۹۹۸ ع. ۱۳۷۷ ل.

Ketabton.com

د کتاب د چاپ حقوق د افغانستان کلتوري ودې ټولنې سره فونډي دي

د انټرنیټ په مخ ترتیب کونکي سمسور مېرمنې

يادون

د تېرو دوولسيزو په بهير کې د پښتون شاعري، د خو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خدای بښلی اسحق ننگيال و. ده د ځوانۍ په شېبو (د پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعر پيا کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هيڅ شي سره دومره خواخوږی او نږدې پاتې نه شو لکه له خپلې شاعري سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسيله وه. ننگيال لږه د خپلې څلېويشت کلنې شاعري په بهير کې د شاعري، دومره پخې تجربې تر لاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وژېړول چې په پښتو شاعري کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولای شي د ننگيال نوم زموږ دولس په ذهن کې تر ډېرو څخه ژوندي و ساتي شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسایلو او چارو کې د بريو تر څنگ له ټولې ښوېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيليو سره مخامخېږي. کله چې پر ننگيال او دده پر شاعري خبرې کېږي نو ځينو ته ضرور د هغه د شاعري تر څنگ، د هغه د ټوليز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترگو کېږي. د هنر مند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د هنر مند تخليق او زېږونه پخپله د هغه دی دی د ظاهري او په زياته کچه د باطني شخصيت هنداره ده. نو کله چې د ننگيال پر شخصيت خبرې کېږي نو مجبور يو د هغه د شعر نړۍ وگورو او هغه کلیمه يوه يوه تر سترگو او فکره تېره کړو چې د ننگيال له ضميره يې سرچينه اخیستې او بيا د شعر پر بنسټ په خپلو او ښکو ميځلې او د مينې د نړۍ د ابدیت غېږې ته يې سپارلې ده. دا خبره منلو وړ ده چې شاعر تر هغه پورې چې د فکري بلوغ پر اوته رسېږي د فکر ستنې به يې يو اوبل فکري لور ته کېږي، تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي تر هغه وخت پورې يې د فکري ښوېدنو اټکل کېدای شي.

ننگيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې په شاعري پيل وکړ او دا هغه مهال و چې نور نو ټول هيواد «عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط» پر لور روان و. گڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردي لاندې د هيواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلو نې هڅه کوله. شعارونه يې خواږه وو خو وروستي عملو نه يې تر څه... د ننگيال د ذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې گير شوه. خودې فکر لا د شاعري پر بې تکلفې ښکلا خپل سيوری نه غوړولی چې د ناوړين لومړی پر او پيل شو. بيا د ناوړين د پاسه بل ناوړين او غميزه راغلل چې نه يوازې زموږ د هيواد او ولس د هر ډول شتمني ستنې يې و لړزولې بلکې له گڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه. دې پر او ډېرو زيات دوام و موند او ننگيال هم پداسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه چې هلته د بې داسې فکر واکمني وه چې د ننگيال د اصلي شاعري له سپېڅلي روح سره يې تگلوری په ټکر کې و. ننگيال پدې کلونو کې لکه د نورو گڼو

ليکوالو او د فکر د هاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راگير وو چې تر دې دمه يې لانه پوره سترگې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولی شول. پدې پر او کې د ننگيال فکري بلوغ هم د خپل پوځوالي پر اوته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يولې فکري ښوېدنې ليدل کېږي، خو هغه په همدې وخت کې بيا هم دده شاعري کې د فکري او انساني بغاوت او غاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده چې يوه ورځ به دده ددې فکري تېروتنې پر ځای دده د فکر او ضمير هغه د ننۍ نړۍ راڅرگنده او د خپل شعر ناوې به پرې سيمگار کړي. کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لور بريمن گامونه اخلي نو ټپل سوی، تصنعی او نا شعوري اندود يې هم ورو ورو له مينځه ځي. کله چې لږ نور ه رڼا

بي هم راغله او په کابل کې د يوزيات شمېر ليکوالو سترگې رڼې سوې نو هر چا د خپل هيوادني اند د اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننگيال چې په پټ ضمير کې يې همداراز پتو، له ځينو نورو څخه په دې لار کې گامه د مخه شو. جرئت او رښتينولي يې ددې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. له ۱۳۶۲ ۱۳۶۴ - کلونو وروسته وختونو کې په کابل کې د مقاومت دادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په څرگند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په څرگند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاگيزه شوه. دادبي مبارزې په دې تود ډگر کې د هيواد د پياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرين انځور او بيا د تکړه کر کتونکي لطيف بهاند او نور زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يوزيات شمېره هغه ځوان شاعر چې په شاعرۍ کې يې «شعاريت» جوهر پياوړی برېښېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه څرگندېدل، د پته راوبلل چې له شعارونو څخه و چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يو ځای شو. داد شعر د يو خوالي په لور د ننگيال دبريمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننگيال شاعري دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه چې د هغه محبو بيت يې د هيواد يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننگيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاگونه او غورېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) چاپ کړل. څرنگه چې دده شعور څ په ورځ د خوږوالي او کره والي پر اوونه وهل نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځينو چاپي مجموعو په ځانگړي ډول (ډالۍ او سپېره ډاگونه او غورېدلي بزغلي) څخه څه نا څه پښمیان و او هغه يې «شعرونه» نه گڼل. دده د شاعرۍ د پرمختگ بهير دومره گړندی و چې د خپلې د مخنۍ شاعرۍ زياتو شعذونو ته به يې خنډل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پيله ښکاره کېده خو وروسته وروسته يې د خوږو کلمو يو زرين شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ ل کال د غوايي مياشتې پر ۸ نيټه په کابل کې اسلامي انقلاب (!) په نوم يو ستر ستمی ناوړين او غميزه پر افغانانو ورو تپل شول او د هيواد ټول نظام گډوډ شو، ننگيال ژوند او آن دده فرهنگي کارونه هم له سختو ستونزو سره محامح شول. د سرو گوليو په باران کې يې ايله دومره وکړای شول چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي. دکور شته يې، يې ټول تيت و پرک شوال او څو ځله په يو ښار کې له

يوه ځايه پل ځای ته مهاجر شو. د کور د کاليو په کيسه کې خو نه و خو د کتابتون د چور او تالان له غمه يې له سترگو لمبې پورته کېدلې او همدايې ويل. «ياره پير جانه افسوس چې دا کتابونه يې راڅخه نه وای وړي». د کتابونو غم لانه و سوړ شوی چې د يوې درنې گولۍ گوزار هم ورته ورو رسېده، د توپ بوه گولۍ يې څنگ ته ولگېده او څو ټو ټويې د بدن ځنيې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پورته ښه شوی نه و چې بيرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځا. څو مياشتې لا وټې نه وې چې کوم چاورته کو پنجشيري ولساوه. تياره ماښام و، ديوه يې لا لگولې نه وه چې دور له ټک ټک پرته داشخص له خپلونورو ملگرو سره يو ځای په کوټه ورننوت. هغه خدای خبر په کوم فکر کې ډوب و چې يو ناڅاپو يې پردوی سترگې ولگېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله چې يو گوزار دده تر مخه داسې راو رسېد چې دده يو غورېبې هم د څه وخت لپاره يې خسه کړ او ادبې ورته وويل چې. (ما چرم کن استم، سبا تايې وقت اين اتاقه ابله مې کنی، ديگر ده اينجا نينم ات، ای اتاق را مابرای چرم کنی کار دارم) څو ورځې د هغه په سترگو کزله او ښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کيدل او داسې يو حالت ته په هيله و چې بيا پدې هيواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ايز ژوند وړانگي هره خوانه رڼا کړي. کال دوه لاوتې نه وو چې د طلبانو اسلامي عور څنگ پر کابل سپين بيرغونه ورپول سهار دوخته، چې لا ډيره خلک د کابل پر فتحې خبرنه وو زموږ پر کور ورېبې ټک ټک کړ او په بيرني ډول يې وويل. «پير جانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شو» هغه د يو سپين سباوون هيله و خو شاعر لکه چې ازلي بد مرغه وي ننگيال بيا خپلې دندې ته ولاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه، نوي نظام د ليکوال د ټولني پخواني تنکيل ته بدلون ورکړ، خو

ننگيال بيا هم په همدې تشكيل كې پاتې شو. دا تشكيل د دولت لور مقام ته د منظوري لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننگيال د مقرري امر راته، پدې كې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو پدې يوولسو مياشتو كې ننگيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پر مخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په هماغه ټولنه كې شوې چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننگيال او شاعران به ترې راتا و و، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو چې د چا خبره د پولې ټك ته كېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غور تېره كړه. «ياره پير جانه د ماشومانو غمه مې كه نه وای ما په نهر هم شپې سبا كولې، خو له كابل نه وتلم، كابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو كور دی، زه دا كله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی». بيا به يې يو سوږ اسويلی و كېښ او يوه ترخه مو سكا به يې پر شونډو تېره كړه. نوريې ددندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لگښت نه درلود چې دی پرې خپله دنده و ساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پيټور كې هم له ډيرو انتظارونو او كړاوونو وروسته ورته د بي بي سي دروز نيزي ډارمې د ليكوال په توگه دنده و سپارل شوه. د كلداري معاش مزه يې لا ځلكلې نه وه چې د مرگ پر بنټو يې روح پخپلو وزرونو كې د ابدیت په لور يو وړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې داسې يو خبر خپور شو. «په خواشینی سره مو خبر ترلاسه كړی چې د هېواد نامتو شاعر

اسحق ننگيال نه په پېښور كې د ۴۲ كلونو په عمر د زړه د دريدو له كبله په حق ورسېد». ددې خبر په اورېدو سره د هيواد ټولو فرهنگيانو كه په داخل كې وو او كه به بهر كې داسې يو دردونکی ټكان و خوړ چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننگيال د سرگردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډې راوړل شو. سره له دې چې ننگيال د ژوند په اوږدو كې له ډول ډول كړاوونو سره مخامخ شوی دی خو د تېرو شپږو كلونو كړاوونو هغه دومره ځولی او ټكلی دی چې نور په هېڅ وخت كې هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملې. ديو ليكوال په اند. «غوره ادبيات د اختناق په حالت كې رامنتخه كېږي» او شاعر يا ليكوال د اختناق په مقابل كې له ادبياتو څخه ديو روحي او رواني غبرگون په ترگه كار اخلي. هر څومره چې د افشار او اختناق پياوړی وي عكس العمل يې هم هماغسې وي. ننگيال د تېرو شپږو كلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اتناق زېږنده ده نو ځكه پكې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی. د غم او درد پدې څو كلونو كې د ننگيال د شعر بنا پېرې لايېسې سينگار شوې ده. دده د فكري تگلوري ليكې او ستنې محكمې شوي او شاعر د شعر د پوځوالي، فكري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلو نه كې بريالی شوی دی. په حقيقت كې د ننگيال دوروستيو كلونو شعرونه د هغه د ښكې او اوچتې شاعرۍ رنگين او مانيز گلابونه دي. (ښكاري ته) دده يو ښكلی عاطفي او انساني شعر دی چې د هغه ۱۳۶۵ ل كال د غبرگولي د مياشتې پر لومړۍ نېټه ليكلی دی. دې شعر نه يوازې په هېوادنۍ كچه زيات منښت پېدا كړ او ډېر اغېزې و شينده، بلكې د شمالي كوریا په هيواد كې د ځوانانو دېو نړيوال فيستوال په ترڅ كې چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسيقي په څپو كې په سندرېزه بڼه ولوستل شو نو د ټولو اورېدونكو او مينوالو د منښت وړ وگرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وگټه، خو د ننگيال د شعري بهير د پر مختگ په وجه، دمړينې په نږدې وختونو كې هغه دا شعر «پوره شعر» نه گانېه او ويل يې چې د «شعريت» نښې په كې ليدل كېږي. ننگيال د تېرو او اتو كلونو په موده كې ښه ډير شعرونه وليكل خو د ځانگړو مجموعو عو او يا مجموعې د چاپ امكانات ورته برابر نه شول. له دې كبله دهغه دوروستيو كلونو شاعري د شعر د زياتو مينوالو او لوستونكو له ليدنه لرې پاتې شوه. ځكه نو كله چې به كوم ليكوال او ياكړه كتونكي دده د شاعرۍ په باب نا سم نظر وركاوه، نو دی به ډېر په قهر يده او ويل به يې. «دی نو زماله اوسنی شاعرۍ څخه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په كتابچو كې پرته ده...» دده يوه ستره هيله هداوه چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او پخپلو سترگو وويني. د ننگيال په ژوند خو د هغه هيله پوره نه شوه خو دادی د هغه له مړينې وروسته، په جرمني كې د افغان فرهنگيانو او فرهنگپالو په مالي مرسته دهغه دا ارمان پوره شو. ما

چې کله د هغه د نا چاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید. خو له بې له خدا شنه وه او همداسې په خوشالی.

بې راته ویل. «پیر جانه! زما مجموعې چاپېږي؟ آ؟ بېشکه والله...» ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راوین شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاتین مې ولگاوه او د ننګیال په چورت کې لارم یو ځل مې دهغه ټولې خاطرې نظر تېرې شوې. کله چې مې دهغه شعرونو توري لوستل نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر سترگو سترگو کېده. زه ددې شعرونو تر پایه پدې پوه نه شوم چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي. د ننګیال دوروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کټ مټ د هغه داوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و په هر توري کې ننګیالو. دا هغه ننګیال نه و چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یاله هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین اس سوراو د بڼا پېریو بڼارته روانو، او لکه چې له هغه ځایه یې د خپل ستي او ټیپي ولس د درملونې لپاره بڼکاره وټکوروته راوړل. ما هره شیبه له ننګیال سره خبرې کولې او دومره خبرې چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدای شي لوستونکی هم زما په برخلیک اخته شي. خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله پدې وم چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونگ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شو نو زه به یې د الینګر د بڼکلې شارانه درې د بسرام په کلي کې د ننګیال پر قبر کېدای او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده په ژوند پوره نه شو، وروسته له مرګه به پوره شي. په همدې هیله مې دهغه شعري مجموعې چې په کور کې وې تر لاسه کړې. هغه یوه شعري مجموعه چې کاپي یې ده سره په کور کې وه انځور صاحب ته هم لېږلې وه، هغه هم تر لاسه شوه. داشعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم بڼکاره شول ځکه ننګیال چې به کوم شعر ولیکه نو د نورو شاعرانو په شان به یې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه. حفیظ الله ګردش، صدیق الله بدر، نور محمد لاهو او عبدالغفور لیوال ته مو د ننګیال صاحب د هغو شعرونو په باب چې پدې مجموعو کې نه وو او په ځینو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وویل. موږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګیال صاحب هغه شعرونه پیدا کړل چې په تیت وپرک ډول چاپ شوي وو او پدې مجموعو کې نه وو راغلي، بیا هم ما ته د خپل اټکل له مخې داشعرونه پوره نه برېښېدل د کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صاحب کورته لارم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صاحب د یو داسې عکس یادونه وکړه چې تر اوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صاحب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې تر لاسه شي. هغه ما ته وویل «موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واپول راوړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل خو موږ به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو».

په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړیدو په وروستیو شپو کې و چې د ننګیال صاحب زوی (ارش) په ډېرې بیړې له لغمان نه ځان را ورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړخ. ما چې د ننګیال

صاحب داشعرونه وکتل دومره خوشاله شوم چې د ټولو ستریاوو بامې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې، له اخبارو او خپرونو څخه په متفرقه ډول راټول شوي شعرونه سره پر تله کړل، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه یو شمیر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس ترزیاته بریده پر دې باوري یم چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناډلې (نامنظم) ژوند دود سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي چې ننګیال له خپل ځاني ژوند نه هم له شعر سره ډېره مینه درلوده، ځکه چې هغه د خپل ژوند د بڼېزۍ مېړنۍ نه و خو د بڼکلې شعري شتمنۍ خښتن و. ده انځور صاحب ته د یو لیک په ترڅ کې لیکي وو. «

خو شعرونه مې له (سپنتا) سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نشته، هغه غوښتل څه پرې وليکي خو حالاتو وخت ورنه کړ که چيرې مې بيا و موندل نو دروبه يې ليرم» له «سپين ږيري» څخه يې مقصد (بناغلي سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعرۍ بڼه ملگرتيا لرله. دا چې داشعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. دننګيال صاحب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننګيال صاحب نور شعرونه به نه وي پاتې. داليک هغه انځور صاحب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د څو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره موجود و چې انځور صاحب ته يې لېږلي وو، نو کله چې انځور صاحب ته د ليرلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی نو دغه راز به بناغلي سليمان لايق ته ډېر کړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که بناغلي لايق سره داشعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پر تله کړي او کوم چې پدې مجموعه کې راغلي نه وي، تر چاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر گټور کار وي. دننګيال دا مجموعه (سيندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه خادر، داجل دابرسات، سيندونه هم مري، ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي له څو شعرونو څخه جوړځ دخ ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانگړي ډول آزاد شعر په برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې کاشکې ننګيال ژوندی وای چې داسې نورې ښکلې اورزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړي وای. ننګيال ته دعاگانې.

په مينه او درناوي

محمد اسمعيل يون

۱۳۷۷ ل کال - ليندۍ

پيښور/ پښتو نفوا

سريزه

اسحاق ننگيال

د پښتو دنوي شعري بهير په يون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په يون کې، اسحاق ننگيال کله څوک هېرولې شي! ننگيال د پښتو دنوي شعري بهير د بنایست یوه نښه وه. ننگيال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرينه پاڼه وه. ننگيال، هغه فقير، هغه ملنگ شاعرو چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې يې هم موږ ته هنرونو د بنایستونو دوامه شته راپرېښودل چې زموږ نوي ادبي بهير پرې وياړ کولای شي، خو که هغه مرگي داسې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېرته له موږ نه وای اخیستی، په دې کې هېڅ شک نشته چې زموږ دولس ادبي هنري پاڼگه به يې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای. ننگيال د پښتو په اوسني شعري يون کې په عمومي توگه، ديولاس د گوتو دشمبر له نومباليو او وتلبو شاعرانو څخه گڼلی شو او که د افغانستان د پښتو دنوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلیدونکي، پیاوړي او د پاملرنې وړ وي، یو يې اسحاق ننگيال دی؛ او دایو سترو یار دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورامهم هنري ادبي دریځ دی. د ننگيال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کې کپچنو، کې لېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې چې هغه د لمريزې پنځو سمې لسيزې له پيلامې څخه شاعري راپيل کړې ده، خو داوچ کلونه يې د ثور له غميزې او بيا دروسي سروبر غلگرو، له يرغل وروسته، رارسېږي. دا هغه کلونه دي چې په شروع کې يې د افغانستان په شاعرۍ کې، د هنري-ادبي ارزښتونو پر ځای، د نظمونو په وړاندې د هنري شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې داچي یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې دهغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سياسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د گوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او ستورونو ناظران وو او یوازې پر همدغه اړخ کې يې ټينگار کاوه، خو ددوی په وړاندې هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټينگارو، د گوندي-دولتي دستورونو او فرمانونو په وړاندې يې، د یو ټولنيز-سیلسي (ملي) تقدس په توگه هم ارزښت لاره. ننگيال، سره له دې چې د شعري ژوند په څو لومړيو کلونو کې يې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلگې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعر-هنري ښکلاوو پر لور د هغه دور بنسټينې لارې سفر ډېر بېرېنی او ډېوره پاملرنې او ستاینې وړ دی. ددغې ورېښمينې لارې له سفر وروسته، که هغه د مينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دی، تر ډېره زیاته حده يې له هنري-ادبي ځانگړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحاق ننگيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنایي شخصیتونو څخه دی. که وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهیرونو، موږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، بنایي یوه يې د ننگيال په څېر د یو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم یوازې یوه ورځ وروسته بېرته له موږه واخیست. داسې چې که ددغې خونړۍ غميزې پيلامه د ۱۳۰۷ لمريز د غويي له اوومې پيل شي نو ننگيال د ۱۳۷۷ لمريز د غويي په اتمه ځونيمرگ کېږي. دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحاق ننگيال يې، زموږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زیات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی. لومړی د افغانستان دوروستۍ شل کلنې غميزې انځور گري، ننگيال له بل هر چا څخه په ښه ژوره، هراړخيزه او شاعرانه توگه

کړې ده. هغه غمیزه چې د ثور له اوومې پیل کېږي د جدي په شپږمه اوج ته رسیاو خوارلس کاله وروسته د ثور په اتمه یو بل نوي غمجن پړاو ته ور راخلیږي او د ننگیال تر مرگه هم لا دغه غمیزه پای ته نه رسیږي. ننگیال د دغې غمیزې په زړه کې پروت دی، همدغه غمیزه د ننگیال زړه خوري او څاڅکي څاڅکي یې د ویر ژړلیو شعرونو په توگه څڅوي. ننگیال د همدغې شل کلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورگر شاعر دی. هغه د غم د دغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شپږو شاهد پاتې کېږي. دغه شپې که غمگینې او له ویر او وینو هم ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننگیال د همداسې یو یو غمگین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شل کلنې غمیزې دوینوال په توگه راڅرگندېږي.

د ما بنام ډمې مې بولي په ژوندون د مرگ بدلې

ای د ویر پیغلې نغمه شه چې د شپو د جیل بندیم

راته وژني خوب په گوتو د شوگیر پیغامبر راغی

مه څه مه څه راستنه شه چې د شپو د جیل بندي یم

غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په تیت سر بلدنه یم

د غیرت ناوې شمله شه چې د شپو د جیل بندي یم. (۱)

او یا دا چې.

زما د کور هغه وره هغه بېبا که فضا

زما د کور هغه زاړه هغه ختین بامونه

چې ډوبېدل به د ماشومو خنداگانو سین کې

زما د کور وره باغچه کې د سپرلي بنا پېری

سرو گلابو د شنو پانو جنتي تخت نه یې

چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بد مستی راکاوه

زما د کلي هغه لویې، ها پراخې کوڅې

زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه

زموږ د نجونو حرم

زموږ د سپين زيرو دېرې

زموږ د سترو کړوند گرو غرمو خپرې

د مرگ په ولوزانگي

اسمان د لويو خړوو وريخو او بارو تو لوگي

خمکه دوينو او د مرو له کوپر پوډکه

انسان دوير او د دردونو او مرگونو کوربه

کورمې د مر او و بېگنا هو اميد و هديره

دنیا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې

نو عقله !

نو عقله ای د تو پانو د غلو په لاس تېستول شوي بېرې

وايه چې چېرته لار شم؟

او پردې ځان څه وکړم؟ (٢)

او: ته راته گورې چې محل مې له کار غانو ډک شو

او په وپالو کې دهېليو بچي و سوزېدل !

او رموږ د کلي ميندې

دميلاد شپو کې « بې لاسو او پښو بچيان زيروي »

ته راته کورې؟

ته راته کورې چې مې ټول کلي چاره چاره دی؟

خلک په نو کو او برچو ديوبل سترگې باسي

او د مالت خجونې

به خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي

آه،

آه نازولي سپوږمۍ!

آه درټا مورې! (۳)

ننگيال، په کابل کې د تنظيمي حکومت د ټوپکوالو د څلورنيمو کلونو دو حشت تر ټولو او څار شاهد شاعر هم دی. دننگيال د ناچاپې شاعرۍ زياتره برخه ددغو وحشتونو شاعرانه انځورگري، ته ځانگړې شوې ده. هغه د بدمرغيو په دغو بهيرونو کې د کابل « مينې» ته هم وايي چې نور درځينې شرمېږم. د «انسان» په نوم له دغو «نانساني» اعمالو شرمېږي او د «افغان» په نوم له دغو «افغاني ضد» اعمالو.

مينې له شرمه درکتلاي نه شم

نورمو د کلي د گلونو په کاله کې

پېغلتوب د گل غوټيو چپرته هم نشته

او ابراهيم د خپلې بنکلي نازولي د جمال او د عفت

د لوټ کوڅو کې د غارت کيسې ته خوب وړی دی

نور مو دباغ نجونو ته «هسکې» او «کږې» شملې د بنمنې بنکاري

مينې له شرمه درکتلاي نه شم (۴)

او يا لکه چې هغه د «کلي» په نوم شعر په يوه برخه کې وايي.

نه پو هېږم، نه پو هېږم

ای د کلي مازيگره!

ها زموږ د کلي چم کې

هغه سپينه کېږدی څه شوه

هغه شني څپرې څه شوې

ها لوگرې جينۍ چبرې؟

تاته ياد شي مازيگره !

هغه شنې دبرې دکلي

په کې هسک د شملو غرونه

په کې ورپخې د چلمو

نه نه وړان دی

کلی وړان دی

يوه ځاله په کې نشته

ها د بنکلو توتکيو

يو نغری هم اباد نه دی

دا بيوه لاس نښه

لښتي وچ شول

ويالې وړانې

سین د تورو کانو غرشو

اوس حيران یم چې دکلي

دا هېلی یه چبرته لامبي. (۵)

ننگيال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنگ هغه رښتينيې و حشي خبره ډېره بڼه تصوير کړې ده چې زموږ وطن خوري، زموږ اولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته گواښونه کوي. ننگيال ددغو غمميزو په انځور گزي کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هيڅکله يې دښکاره، برينډو او څرگندو شعاري خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلا و سره يې يو ځای کړي دي، او همدا د ننگيال ددغه ډول شعرونو دارزښت بنسټيز ټکی دی، همدغه خبره ده چې شعر له عادي او خبري مسایلو را جلا کوي.

دويم ننگيال د شاعرۍ يوه بله دارزښت وړ ځانگړنه داده چې د هغه شعرونه له عاطفي شپو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفي سيند، لکه د عاطفي سمندر، داسې دي. دهغه په زيار ترو شعرونو کې ديو خواخوږي، ديو زړه سواند (انسان) عاطفه په خپل اوج کې ځان را څرگندوي. ډېرو شاعرانو او شعر پوهانو په شعر کې دژورې عاطفي پر شته والي ټينگار کړی دی. عاطفه او په عمومي توگه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه گڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده چې څنگه دغه عواطف په شعر کې دانتقال ځواک پيدا کړي؟ د ننگيال په شاعرۍ کې دغه ځواک وینو. د «داکلی مه وړانوی» د شعر يوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو...

داکلی مه وړانوی !

گورئ چې هلته لکه زر کې زموږ د کلي نجونې

گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسي پېغلې

کتار، کتار

دلمر تر وړانگو خپل بيکي جوړوي

او په ميينو ژبو

د پېغلتوب غوږ کې د ځوان کې د ځوان هوس سندرې بولي

داکلی مه وړانوی

داکلی مه وړانوی... (٦)

ننگيال ددغه ډول عواطفو په باب، له «ډيوې» سره په يوه مرکه کې ويلي وو. «هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی چې ډېر بڼه شاعر شي. دخپل ژوند يوه کيسه درته کوم: داوړي يوه توده ورځ وه. په ډېره کې ناست وم. يوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لو بېدم چې يو ماشوم چې په يو لاس کې يې يو مړ ژواندی چرگ او په بل لاس کې يې تېره چاره وه، راته راغی چې چرگ يې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وينو سره کړم، خو چرگ ناروغه و، مړ کېده او هلک زاری. راته کولې، چرگ مې حلال کړ خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېره دي، هغه چرگ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاره برسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې يو ځل داسې خوب حتماً وينم...» (٧)

ننگيال د عاطفي شاعری، يوه ډېره مشهوره بيلگه «بنکاري ته» دهغه شعر دی.

... ای بنکاري اشنا درته سلام کوم

پرېږده چې د اسپینې مرغی، والوزي

لارې شي جوړې جوړې گلونه شي

بنگلي شي، بنايسته شي امبلونه شي

واخلي په وزر وکې تنکي بچي

و مو بني سينو کې گلابي بچي

سپيني سرې مېنو کې زرکني بچي

پام کوه،

پام کوه ماشې له گوتې مه وروپه (۸)

د اسحاق ننگيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي چې «شبهه يي» او «موقتي» ارزښت ولري. ننگيال عواطف د يو شاعرانه زړه ډېرې ژورې «انساني» مينې څرگندوي دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم څاڅکي څاڅکي راڅخېږدې او ځکه خوبې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېږدې. دريم کوبل ټکی چې د ننگيال په شاعری کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل. د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکیبونو جوړول او د بنکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکیبونو، ژبې ته يوه نوې بنکلا وربخښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د معاصرې شاعری تابلو گانې رنگينوي او د پاملرنې وړې گرځوي. کله کله خويي په شاعری کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم د هېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی. دغه راز موږ وينو چې د اسحاق ننگيال د شاعری دغه گڼې بنکلاوې او دغه د نوي شاعری بنسټيز ارزښتونه هم دهغه په غزليزه شاعری کې ځان راڅرگندوي او هم په آزاده شاعری کې لومړی بې د بنکلي او روان بيان، خو اوچت تخيل ننداره، په دغو

غزليزو بېلگو کې گورو.

ويلې ويلې په درگاه کې د صنم مرم

پر سرو شونډو د گلاب لکه شبنم مرم

د سلگو مزل مې خدایه چې لنډ نه کړې

ستړی ستړی بې په هر گام او قدم مرم
 پاڼه نه يم چې په تش لوگي لمبه شم
 لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
 وچو شونډو ته مې ست د خمار خه کړم
 ساقې! دلته چې په څنگ کې د حرم مرم
 د خوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه رډئ
 زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)
 او روڼ مې مستقبل شو خو تپارو وینو
 رب دپسړيو مې اغـزو ونـيو
 ماوې چې مړوند به بې زر پـوشه شـي
 مات په کې بنگرې شول هتکړو وینو
 چېرته يو سم جام د شرابي عقل
 ځای د ميکدو چې مې کعبو ونيو
 نور مې نواشنا په پلو مه راځه
 دلته هر قدم قصا بخانو ونـيو... (۱۰)
 او بيارانغلې لېمو ته په پستو پستو وزرونو
 زما د خوب کوترې ستا دسترگو له بامونو
 خلو وهلي گوره څه خواره واره پرې گرځي
 د شونډو بوراگان مې ستا د شونډو پر گلونو
 په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به راوین شم

بنگړي مې کړه دلېچو، گرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا سیند چېرته جانان او کېږدی د حسابونو
لا بنکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته نارې وهي دغرونو له سرونو (۱۱)

همدارنگه د ننگیال په آزاده شاعری کې دنویو شاعرانه مفاهیمو او ترکیبونو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سیند بهاند دی. د ننگیال شاعري، د پښتو د آزادې شاعری په عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو آزاده شاعری کې د ننگیال هستونې ښکلې او پیاوړې دي.

داد سپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟

چې د تیارو په جهنم کې داغزیو لښکر

د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیو نه شکوي

او د نرگسو داموسکی موسکی رنکینې سترگې

دلاس په نوکو باسي.... (۱۲)

او د بوي بلي آزادي شاعری د بېلگې یوې برخې ته یې هم پاملرنه کوو.

.... بېگناه شپونکی باد ستا د څڼو له غروراغی

په پگړۍ کې یو ټکی د یو گل نه و

له نری ملا نه یې دلمر هغه زرین و مستنی نه وراتاو

چا یې په تشې اورینې رینې بخی یو د سنورو نانج نه وایښی

نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مسا پر شو ورنه

خومره تنها

خومره یوازي ده

زما دکلي بنکلي نازولي سپورمی.

بېگاه مې خوب لیدلی.

زمورډ کلي د چنارو تر شنو سپورو لاندې

پر هغو نو یو پلنگي کتونو

بو خو کارغان ناست دي

رېلی د لښتو وروي پرې. گدوي ځانته زمورډ کلي سپینې هېلی. زمورډ کلي په دېره کې د چلمو د کږو وړو لوگیو پر ځای خورې وړې دي د بنايسته هېلیو تکې سرې د پېغلتوب وینې.

کلي کې یو سپوری دبرېتو

او یو شرنگ د سپینو تورو نشته

رښتیا !

د کلي په دېره کې

دزلمیو څپورو

داتن هغه سکني ما بنام درياد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم د اسحاق ننگيال په شاعری کې د شاعرانه ملنگی، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب گڼې بېلگې هم را ترسترگو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعری ته يو جلا رنگ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعری نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو څرگندونه کوي.

ملاخه مې دورځې په دې ډکو کا سو ولی

دازه د توبونه يم که توبو کې اثرنشته؛

تويې مې زړه کې سوځي که توبوته مې زړه سوځي (۱۵)

بنکل کړلې زاهدو د ساقی گوتې

ماتي شوې توبې په هوا الوتې

دې بحر نو شی. خو دې حیران کړمه

شیخه زنگېدې په هوا والوتې

تا چې کړې ښکاره له لوپتۍ سترگې

خلکو نه شملې په هوا والوتې... (۱۶)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري او اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره، له هغو هم پښه اړوي او د نمونې په ډول، کله چې د «گناه» په نوم شعر داسې پیلوي.

خومره ښکمرغه يم گناه کومه

تمامه ورځ ورپځې د باد له ژرندو باسم

او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم

خومره نيکمرغه يم گناه کومه... (۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو په پام کې ساتلو سره یې یو لوی شاعرانه لېونتوب او یا غیتوب گڼلی شو. د داسې څرگند او برېښې بیان بېلگې به په پښتو شاعرۍ کې بیخي لږې وي. دننگیال بې وخته مړینه، د پښتو پر نوي شعری بهیر، تندر له گوزاره کمه نه وه، او دغه گوزار د پښتو یو ننگیال، یو بریال شاعر له دغه بهیره واخیست او دومره په بېرله لکه چې ترې پټ کړی یې وي لکه تښتولی چې یې وي. ننگیال، یو گل و، یو ملنگ و. دغه گل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پانې پانې شو. دغه ملنگ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او رنگینو له ډالیو بشپړ نه و راډک کړی چې کچکول ترې چا پټ کړ. ننگیال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي. خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سینگار لپاره لږڅه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه

زموږ نومېالی شاعر اسحاق ننگیال دوران کال ۱۳۷۷ لمريز د غويي (ثور) په اتمه د (۱۱۹۸ ع ۱۹۸۰) د اپریل (۲۸) د افغانستان د معاصر تاریخ په دغه دوره ورځ له نړۍ سترگې پټې کړې. دهغه په مرگ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې. دهیواد په داخل او نړۍ په گوت گوت کې افغانانو دهغه یادونه ولمانځل او دغونډو او محافلو په لړ کې یې د هغه پر مرگ خپله غمشریکي څرگنده کړه. په همدغه لړ کې د ۱۳۷۷ لمريز د غبرگولي په نهمه ۱۹۹۸ ع دمې په دېرشمه د جرمني د کولن په ښار کې « افغانستان د کلتوري ودې ټولنې » له خوا دهغه په باب یوه درنده یاد غونډه جوړه شوې وه. یاد هسوي غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصیت او

اثارو گڼ شمېر مقالې ولو ستل شوي او يو شمير شاعرانو دهغه پر بې وخته مړينه د شعر د اوبښكو څاڅكي توي كړل. په همدغه غونډه كې «د افغانستان د كلتوري ودي ټولني» غړيوو پتبله چې د اړبناد ننگيال د ناچاپو شعرونو مجموعه د همدې ټولني په لگښت چاپ شي او د هماغه نېك كار لپاره په هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يو ولس سوه ماركه سره راټول كړل. څوكاله پخوا گران ننگيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه كوچنې مجموعه زما په نوم له كابل په پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليك هم د خپلې مجموعه په پيل كې ليكي و.

د برگران انځور صاحب!

هيله ده چې ژوند د پر درته بدنه وي، او لكه پر مور چې بې وكړل، هاسې مير شي يې درسره نه وي كړې، زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځكه زما په اند ژوند پوچ دی ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده غچ اخیستنه ده. حتا د پر بڼه ژوند هم د شرابو هغه پيال ده چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، كار كول او ويد بدل، دادي هغه كليمې چې خدای (ج) د ژوند په نامه د ژوند يو په ځوليو كې اچولي دي، او زما ژوند خو تاته له هر چا بڼه څرگند دی، ټول عمر مې له هل دوو نومونو سره ژوند وكړي.

بښينه او شعر، سره و موژلې او پر ژوند مو نارې تو كړې. بښينه يې رانه هم واخيسته، او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند كوو. د پر كله هغه له ما مرورو وي او زه له هغه «دريمگري» نشته چې سره پخلا مو كړي، او كه سره پخلا هم يو هغه تېره لېونۍ پخلا يښه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندري غږوي... بښينه خولاړه مگر شعر تر اوسه راسره شته. دوخت لوبې مې وپروي چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرگ ننداره كوله، اوس يې هر شېبه نندارې ته ناست يو، مرگ مو په وينو اورگونو كې ځاله كړې ده. يوه شپه به سوچونو كې ډوب وم چې يو څه مې زړه ته راو لوېدل، زړه مې راته وويل چې دا خپل څو خام او نيمگري شعر گوتې تاسو ته امانت درولېږم چې كه څه وشول ضايع نه شي. بښينه خو تر ما دمخه مړه شوه، وپرېږم چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي. او كه هېڅ هم ونه شول راته چاڼ خوبه يې كړې! څو شعرونه مې له «سپنتا» سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس كوم نقل نشته، هغه غوښتا څه پرې وليكي خو حالاتو وخت ورنكړ. كه مې چېرې بيا وموندل نو دروبه يې ليرم

يوه ورځ به كه خدای كول سره له نږدې وگورو.

ستا لېونۍ ننگيال

۱۳۷۱ / ۵ / ۱۲

كابل

ما هماغه وخت غوښتل چې دغه دواړه برخې په يوه مجموعه كې چاپ كړم، خو دابه د خدای تعالی (ج) رضا وه چې زه د اوږدو لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننگيال له مړينې وروسته خپرېږي ما د خپل اوږد سفر په پيلامه كې هغه مجموعه خپل گران ورور او تكړه شاعر او ليكوال لال پاچا آزموون ته د امانت په توگه و سپارله. له بناغلي آزمون څخه د زړه له كومې مننه كوم چې زما او د ننگيال هغه گډا مانت يې، د يو ستر ادبي يادگار په توگه دغه څو كاله په ډېرو كړ كېچنو حالاتو كې له ځانه سره وساته او دادی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې كېږي. دغه راز له خپل گران ورور، پياوړي ليكوال او د پښتو له سوي ستي خدمتگار

اسمعیل یون خخه هم زیاته مننه کوم چې دغه مجموعه یې چاپ ته چمتو کړه، له هغو یادو شویو مجموعو سره بېره یې د گران ننگیال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره یوځای کړل، دغه راز یې د هغه د چاپي شعرونو څو وتلې بېلگې هم ورسره ملې کړې او داسې یوه ارزښتمنه مجموعه یې ترې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرگندوم چې له ډولونو څخه په یو ډول یې ددې مجموعه یې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت

ژرین انځور

۱۳۷۷ امریزدوږی ۲۷

۱۹۹۸ ع د سپتمبر ۱۸

جرمني د کولن ښار

اخځليک

- ۱- ننگيال، اسحاق، څاڅکي... څاڅکي... کابل، د افغانستان د ليکوالو انجمن: ۱۳۶۸ لمريز (۶-۷) م، م
- ۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹) م، م
- ۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳) م، م
- ۴- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غويي (۱۹۹۵ ع می) ۱۷ گڼه (۲۱) م.
- ۵- ازمون، لال پاچا. پگړۍ کې کم نه يې له کاکله (د نارنج گل د دوديزې مشاعرې په وياړ) ننگرهار (د اطلاعاتو او کلتور لوی رياست) ۱۳۷۶ لمريز، (۱۴۷-۱۴۷) م، م.
- ۶- ننگيال، اسحاق، څاڅکي... څاڅکي. (۲۲-۲۳) م، م
- ۷- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴ وری (۱۹۹۵ ع اپريل) له اسحاق ننگيال سره د بناغلي اسمعيل يون مرکه (۱۵) م.
- ۸- ټکور، افضل، داليکوال او د څېرې (د اسحاق ننگيال د شعري بېلگو برخه) کابل، ۱۳۶۶ لمريز. (۴۲۸-۴۲۹) م، م.
- ۹- ننگيال، څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م، م.
- ۱۰- همدغه اثر (۸-۹) م، م.
- ۱۱- آزمون. پگړۍ کې کم نه يې له کاکله گله. (۱۴۸) م.
- ۱۲- ننگيال، څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م.
- ۱۳- ننگيال، کله چې لمر شين شي. آزاد افغانستان، جريده د افغانستان د مطالعاتو مرکز، پېښور. لومړی کال، لومړی گڼه، ۱۳۷۷ هـ ش، وری (۱۰) م.
- ۱۴- ننگيال، څاڅکي... څاڅکي (۲۶) م.
- ۱۵- همدغه اثر (۳۹) م.
- ۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰) م، م.
- ۱۷- ننگيال، گناه، ليمه (مجله-مسکو) لومړی کال، گڼه، ۱۳۷۶ سنبله (۱۹۹۷ ع سپتمبر)، (۵۴) م

هغه شپي ، هغه کلونه

داچي لگيا يمه زخمونه شمارم
تورو کمخو ته دي گلونه شمارم
تاچي پري ايښي نازولي قدم
هغه کوڅي هغه بامونه شمارم
ستاله رښتيا ستاله درواغولوگي
څه دي وعدي څه دي لوزونه شمارم
حسن يی يو دي يی مغروره په څه
ته چي خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په گريوانونو اميل
زه د گريوان زړه تارونه شمارم
حساب يي ورک شي راته راشي خدا
خومره ساده يمه غمونه شمارم
کله به راشي په مزار د ننگيال
هغه شپي هغه کلونه شمارم

کابل ۱۴۶۴/۱/۲۶

خيبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته چې يې پرې نږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته چې يې پرې نږدئ

پرې رده خيبري تنده چې بيا پسه وينو ماته شي
گرمه معرکه ده سرېدو ته چې يې پرې نږدئ

سره چې وړي اورونه په کمخو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوگېدو ته چې يې پرې نږدئ

زلفو د جانان ته چې خو سرې وينې غوټې نشي
لار په وينو سره ده وچېدو ته چې يې پرې نږدئ

نن مې د خوشحال توره چې بيا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته چې يې پرې نږدئ

گورئ چې آسمنا کې وريخ د ستورو د لار پل وهي
ورخ خولا اوږده، ده تورو شپو ته چې يې پرې نږدئ

وړي يې چې غرور ته ثريا په جام د سترگو کې
نېغه مو شمله ده کېدو ته چې يې پرې نږدئ

کابل ۱۳۶۴/۹/۱۷

طلایي ماهیان

سهر اوچت شو

دتيازو لمن يې خيرې کرله

او سپرلنيو وړمو

ددې شينکي آسمان په دښتو کې

په سرو منگلو

باغ دنارنجو جوړ کې.

او ،

ددې لوی درياب په غاړه کې

دحسن په کور

دشنو اوبو دسپينو سپينو آينو دپاسه

دسرو لمرونو

طلایي ماهیانو ولامبلي.

کابل ۷ / ۲ / ۱۳۶۵

بنکاري ته

سيندونه هم مري

اسحاق نگیال

اي ٻٺڪاري اشنا در ته سلام كوم
پريڙده ڇي دا سڀيني مرغى والوزي
لاڙي شي جوڙي جوڙي گلونه شي
ٻٺڪلي شي بنايسته شي اميلونه شي
واخلي په وزرونو ڪي تنڪي بچي
سڀيني سري منبو ڪي زرڪني بچي
پام ڪوه!

پام ڪوه ماشي ته گوتي مه وروڙه!

* * *

اي ٻٺڪاري اشنا! در ته سلام كوم
پريڙده ڇي داشنو جلگو ڪي وڄلي
پيغلي د هوسيو د امان په لور
واروي پيڪي د شنه آسمان په لور
وخاندي راتاوي شي مستي وڪري
ورغري نخري وڪري خونبي وڪري
پام ڪوه!

پام ڪوه ماشي ته گوتي مه وروڙه

* * *

اي ٻٺڪاري اشنا! در ته سلام كوم
پريڙده د غنچو په لمن پريوڄي

زمورډ د كلي باغ كې د سپرلي بلبل

زمورډ خمارونو شرايي بلبل

پريږده چې په سرو مښو كو وبولي

زمورډ بام د پاسه د سپرلو سرود

بن ته د غوتيو د ښكالو سرود

ځمكي ته دور يځو بارانو سرود

پام كوه!

پام كوه ماشې ته گوتې مه وروړه!

* * *

اي ښكاري آشنا! درته سلام كوم

گوره د ابې ژبې مرغان مه وله!

نه يې چې كوم وور بچي بې مور ه شي

ته هم گوره پلار يې او بچي لري

پيغله لور ښايسته زوى گلالي لري

درد لري، ارزو لري، زړگي لري

نو!

اي ښكاري آشنا! درته سلام كوم

پام كوه ماشې ته گوتې مه وروړه

كابل ۱/۳/۱۳۶۵

څار

باده! لږپام کوه

ورو، ورو چليږه

دوير گلان مي د سهار له اننگو ټول کړي

دوريځو سيورو ته مي ايښي دي

بي خوبه ککي

ددرو اغجنو ستورو

لاري څارم!!!

کابل

۱۳۶۵/۳/۶

گناه

هیره دې جفا که نور دې نه درخم په کلي
داخلي خوله راکه نور دې نه درخم په کلي
مادرتنه نيا زبين زړه گي توتې توتې راوړی
هیره دې ادا که نور دې نه درخم په کلي
نن راته ساقی دا نگوري میو ست مه کړه
شونډې دې مینا که نور دې نه درخم په کلي
خوله خودې بنسپرانه غیر دعا ته جوړه نه شوه
سترگو کې مو سکا که نور دې نه درخم په کلي
تول عمر دک نه شو تش کچکول د گدا سترگو
زه ملا مت نه یم صبر مات شو ته مې بنکل کړې
معافه مې گناه که نور دې نه درخم په کلي

کابل

۱۳۶۵/۵/۱۶

غزل

زرگيه او بنکۀ د ليمو شوې دادي څه وکول
تير د قاتلو په کوڅو شوې دادي څه وکول
دلته د بنکلو مينه سر غواړي د عشق په بدل
راغلي مين په داسي غلو شوې دادي څه وکول
دلته خولاری د جنون وې د هوس خونه وې
تاو د جنون په زنجيرو شوې دادي څه وکول
قدم چې خوشې دلته اخلي په اغزيو لگي
ته يی په خيال د پسرلو شوې دادي څه وکول
ته خو پښتون وې سر تپتي دي چاته هم نه وه زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دادي څه وکول.

تشي حجرې

گلو نه شته خوله وړمو خالي دي
جا مونه ډير دي له نشو خالي دي
نورېې نو شرنگ نشته چې پا مې خوي
سپين مړوندونه له بنگړو خالي دي
نجونې سر تورې شوې بهر نه راځي
ځکه قبرونه له ډيوو خالي دي
چې يې پيزيب شي زنگ و هلې کړي
دغه کوڅې له ليو نو خالي دي
چې مې رقيب په کلي زغرده راځي
بنا يې حجرې له پښتنو خالي دي.

۱۳۶۶ کابل

د سرووینو د شیو خانگي...

د سپوږمۍ ټيک په وربل کې

داله کوم لوري نه راغلي؟

د مویسکا په ډکو شونډو

د ساره ژوندون زندان ته!

* * *

دلته مرگ دی، دلته وینې

مور پر خپل ژوندون په تنگ یو

تا بې غمه جهان پر بنسود

د ژوندو مرو میلمه شوي

* * *

دلته زموږ د ژوند پرولو

زموږ د میندو په سینو کې

د زلمیا نو په ککو کې

د پیغلو ټو په کمخو کې

رازنګیږي، رازنګیږي

د سرووینو د شیو خانگي... ۱۰ / ۲ / ۱۳۶۶

شپه

تا سو پر کمخيو باندې تيره کړه
موربه شپه اغزيو باندې تېره کړه
داد ژوند مروړلي او ترخه کيسه
ټوله مو سپر غيو باندې تيره کړه
يوه شېبه رودل به وه د شپوله تي
دا شپه مو پيريو باندې تيره کړه
تا خوپه سرور، ما د نشو ډولي
تورو ترې ميو باندې تېره کړه
ډيروسستمگرو مو دوخت توره
خو ځلي مريو باندې تيره کړه.

کابل

۱۳۶۶/۸/۲۵

نصیب

مورچي له آره د شپو روږدي يو سبا دې نه شي
که په خو شمعو شپې رڼيږي نور نا دې نه شي
خير دې زموږ د باغ گلونه که تالا تالا شول
ستا د بنايست، ستا د کمخو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تبارو کې ډوب شوم ستا اوربل مې شو هېر
ستا د بېلتون خوب مې ليدلی دی رښتيا دې نه شي
خوامو اغزو، لاره اغزو، کلی اغزونيو لوی
داسي سپرلی کې که راځي گلونه را دې نه شي
موږ د تقدیر ماڼو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصیب به وي زموږ خود بل چا دې نه شي

جلا آباد

۱۳۶۶/۱۱/۱۳

انگازې

چوپه چو پتباده

لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي

چرگانو نارې نکړې

ملا آذان ونکړ

* * *

داڅه سهار دي؟

چې له یوه کوره یو غږ

د یوه ورد خلاصیدلوونه خوت

چرگانو نارې نکړې

ملا آذان ونکړ

* * *

واتونه تش دي

د سوالگرو ماشومانو

پرې نازکې چغې پلنې نه شوې

چرگانو نارې نکړې

ملا آذان ونکړې

* * *

خو يو غږ اورم،

يو غږ وينم،

يو غږ څښم

چې مې به ذهن کې ژړيږي

انگازې کوي

په ماته ژبه وايي راته:

کارغان راغلل

کارغان راغلل

کارغان تورې غاړې راغلل

واي! زموږ د باغ گلونه

واي داوڼې، دافصلونه

کابل

۱۳۶۷

ژوند ته ژړا

سترگې دې شته

ته راته گوري؟

غږ مې اورې که نه؟

ژوندونه! نن دې پتو سترگوته

يو غلى مسا پرنا ست يم

چې اسويلو ته مې

د باد او توپانونو

د کاروان او بڼې ستمى کوي

او د غم اورته مې

د غرونو

او د دښتو

د بريښې پښتۍ وسو خېدې ،

او بڼکې مې بيرته خورا !

کابل

۱۳۶۷/۸/۲۸

درشل

چې پراغزنو لارو څو سبا گلونو کې څو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورو نو کې څو
شپو کې د لمر زړې کروورېځې په ستورو و لو
پاتې منزل پوری اشنا په سحر و نو کې څو
کېرې کوشې که د سفر څوله تبارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تور تمونو کې څو
له زړونو پر خې اوروو پر جل و هلی فصل
شېبې، شېبې لکه وړمې مړاوو باغونو کې څو
ودصل لاره کې رقیب خیر که کوهې کیندل
سبا به غاړه غړې یاره! منزلونو کې څو

کابل

۱۳۶۷/۴/۳

لوونه

گډ شول هر خواته په کروندو لوونه
موربه کوو د خپل سرو لوونه
ته دي گلان دلی دلی وره پیر سر
مورته راپیښ دی د غو نچو لوونه
اوس په کی کیږي داغزو لوونه
خواشیني نه یو پر بی سرو تنو
مگر چه نه شي دشملو لوونه
خیردی که نور راکی څه پاتی نه دي
وطنه! ځاردرنه دزرو لوونه

کابل

۱۳۷۶/۶/۳

مات خوبونه

هيڅ نه پو هيږم ،

چې سببا به مې د ماتو ارمانونو

مړاوي شوي بن کپې

د شنو اغزيو با چاهي

پر کوم گل اور بلوي ؟

هره شيبه ، هره گړۍ مې

د خوږو خوږو خوبونو

د ماتيدلو آوازونه اورم.

* * *

هره شيبه ، هره گړۍ

له خپله ځانه تښتم

هره شيبه ، هره گړۍ مې

څوک له ځانه شپي.

ديو ځنگله په ځانگو ناست يم

يوه سيوري کي مي ڄاله کڙي

سيوري زما په هره ساکي

ځغلو ي دخپلي سا تنستي ؛

زه ،

سيوري ،

ځانگي ،

لاس په لاس دتور ځنگله له با چاهي نه

دغريبي مهاجري کورني په خير

په گده تنستو .

* * *

زه دمزل په هريو گام کي

دپرون شاهدان وينم

او دنن شهيدان .

زه مي دغرونو او خيريو

دگونگي ژبي اورينو افسانو ته ناست يم

چي هره ورځ کي راته بنبيي

پرخوني تکو دوينو

او اورونو تاريخ .

* * *

زه يي په سترگو کي

دخپل نن او پرون

ماتې هندارې وينم.

زه په زړو هديرو لولم

دنيكونو په لاسونو کې

د نن د زيريدلو كيسې

کابل

۱۳۷۶ / ۶ / ۱۸

کوټنی

نورمې تردې چت لاندې

خوب نه راځي

نور له خټینو دیوالونو

او بامونو سترې شوی یمه

ماته له دې ځایه نه لیرې

په ځنگله کې

یوه د غورگو کوټنی جوړه کړئ !

کابل

۱۳۶۷ / ۶ / ۲۴

باور

منم دژمي چي اثر نشته دی
خوپه سپرلي هم خه باور نشته دی
گودر به وي ، نجوني به ډيرې وي خو
هغه د بنکليو مازيگر نشته دی
تڼاکه وم مگر اوبه چي نه شوم
دآتشي سترگو نظر نشته دی
لويې ډيري چي مو اغزو ونيوي
جگې شملي پگړۍ په سر نشته دی.

کابل

۱۳۶۷/۶/۳۱

دمسكو پيغلي ته

زه چې گورم ستا د زلفو د مارپيچو غرونو باغ ته

ماته باد شي

زموږ د پيغلو وړان پيکې ، ځنگل سرونه

زه چې گورم ستا دشونډو د شرابو سره لښتي ته

ماته باد شي

پروطن مې د سرو وينو ډک سيندونه

زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حيران يم

پر ما کاني وروي ، پر تا گلونه.

مسکو

۱۳ اکتوبر ۱۹۸۸

ستري مورمي

هر خو زيببسمه ورو ورو (د بلبل اوبنکي)
هر خو زيببسم دوريببسمينو شونډو څاڅکي
هر خو مو بسم په سيني غوښني پېغلي
هر خو خيبرم د نشو پر مينارونو
لامي مينه تاوده نه وي چي رايا د شي
دازخمي، زخمي وطن مې
هر يو گوت شي د شرابو
پيمان نه راته دزهرو
راته يادي کړي مچکي
د ملگرو سورت مې.
!اي زما وړانه وطنه
اي د مرگ او وينو کوره!
لر مې پر پرده، لر مې پر پرده
چي ميلمه يم پس له عمره
ديورپ د بنا پيريو.

کيف ۱۹ اکتوبر ۱۹۸۸

زما زوی آرښ ته :

ستري شعرونه

زه دې له لري نه آواز اورم

زه دې له لري نندارې كوم

چې لټوي مې سرگردانه نا آشنا کوڅه کې

چې لټوي مې ددې سترو ميخانو غاړو کې.

خوزه

دشنوونو د لاندې له خپل سيوري سره

بنيبنه د غم د ميولاس کې

له هر گوت نه وروسته

داورلگيدو د کوچنۍ لمبې رڼاوولاندې

ستري شعرونه ليکم.

هو کې!

دوينو شعر، د غم شعرونه

اوستا د ماتو مې اوو شوپو آرمانونو غزل.

۱۳۶۷ / ۹ / ۵

راشئ او وگورئ!

راشئ او وگورئ!

زما دژوند دا «شنې شنې» اود «مستو» شاعريو شېبې

راشئ او وگورئ!

زما د غزلونو ميلاد او کوچينووالي دغه تنگې کوڅې

راشئ او وگورئ!

زما د شعر چغې مساپر مابنام کې

چې په سرو وينو لامبي

چې سترې ساندې بولي

چې تو تور تم کې د خو وچو اور لگيدو

دې کوچنۍ رڼاته

وينه شي، خاڅي او ژاړي سربداله دې کنې ځمکې ته.

* * *

راشئ او وگوري !

زما د مړو خوبونو د آسمان دانرېدلې خاله

راشئ او وگورئ !

زما د غزل سترگو کې

خپې، خپې، دوينو او سرو اوښکو چينې.

راشئ او وگورئ !

زما د شعر گلونه پانې پانې

الماسي برېښنده غاښو کې د خانوپاتې.

* * *

راشئ او ومې گورئ

راشئ او ومې گورئ

چې خنګه خلاص شم شو گيرونه د سهار له شنو بادونو سره

وايم چې نه يې ليکم

خو پاڅم و خو ځم او گرځم

لاهماسې له غمو ډکو شعرونو سره.

کابل

۱۳۶۷/۹ / ۱۰

شومه دم

رائه چې څه د ستورو دلالو نو شومه دم دی
په ځنود سپورمې کې د گلونو شومه دم دی
کيسې خو په والله چې د شرابو زړې شوي
جانانه د سرو شونډو د جامونو شومه دم دی
د شمعي په رنګ کې به مې ستا خيره ليدله
اوس راشه چې مې کورد مشالو نو شومه دم دی
خيالونه شول خپې خپې په شنه سين د آسمان کې
ته گوره چې آشنا! د غزلونو شومه دم دی
زما د انتظار شبي او ستا نيم کنبه سترگې
زما د شوگيرو، ستا د خوبونو شومه دم دی

کابل

۱۳۶۷ / ۱۰ / ۶

اجمل خٽڪ ته:

شمشاد شمله، زيرِي خبرِي

ته رانه ڄي اوزه تناهي پر ڄگر ڄگر ڄوم
دڙهن باغ کي دي ڄرم ياد دي پر سر ڄر ڄوم
اشنا! درتلي نشمه لار توله اغزونيو لي
دزره پر گل دي لڪه پر خه هر سحر ڄر ڄوم
خاڄڪي غزل به مي ليڪه تا به تري جوڀ ڄر درياب
اوس به د شعر منگي خالي پر ڄوم ڄودر ڄر ڄوم
بي شڪه ڄور د پڻتنو کي لروبر خونشته
ڄي مي دزره «دالان» نه ڄي خاوري پر سر ڄر ڄوم
ستادا شمشاد، شمشاد شمله او ستا زيرِي خبرِي
لڪه روڻ ستوري په آسمان کي د خيبر ڄر ڄوم
ڄوره زاري درته ڄوم ڄي درنه نشمه هير
ستا «دغيرت چيغه» خوزه لروبر ڄر ڄوم

۱۳۴۷/۱۱/۳

د خاورين كلي نا وې

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

بوه سپېڅلې خيره

اويو تنکي ماشوم

چې پوست په غيږه کې نيولې دی د ځمکې ادې

تې ورکوي

اوله خاورين زړه نه يې ورکړلې

د تورو تورو وينولې

* * *

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه رنگينه پاڼه

يوه نازکه لښته

چې شنه بادونه يې خاورين كلي ته ځي

اوورته ساورکوي

باران بي زلفې مينځي

اوشنې وږمې يې غوږته بولي

دښاپست او دشني مينې كيسې .

* * *

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه د حسن ډيوه

يوه بنا يسته شهزادگي

يوه دشنو ، سپينو او سرورنگونو ډکه

نازولي ناوې

* * *

هاغه ده وينم يې

چې له خاورين كلي نه راغله

دښاپست پراوړو .

* * *

گوره سپرلي راغې

هلته يو گل وټو کيد .

کابل ۱۳۶۷ کب

فصل

دخزان رتيلې گل يم په سپيڅلي بهار سوځم
دگونگۍ شمعي رڼا يم د شپې زيرم سهار سوځم
ورته او بنکه شم د سترگوزما ستري سفر گوري
لايې کوز پر شونډونه يم چې په بنکلي رخسار سوځم
دکمڅيو د بن گل وم لکه روڼ دشفق څاڅکې
ستاد تورو زلفو غره ته اوس تنها لکه خار سوځم
دليلې زړه کې شوي هيري د مجنون ليونۍ سترگې
ټول لوزونه څو انيمرگ شول دوعدو پر مزار سوځم
دوفا دانې مې کښت کړې دجفا فصل زرغون شو
دژړا چم خومې نه زده خود زړه په انگار سوځم

کابل

۱۳۶۸ وری

بنکاري نظر

زده که دې خواږه نه دي تر څه خوارته ووايه
مات مات دې منگی شه جنی څه خوارته ووايه
زه ساده په غورو دلیمو کله پوهیږمه
نیمه راته ووايه د زړه خوارته ووايه
نه وایمه نه چې راته وکړه دوصل کیسه
خیردی یو غزل د بیلته خوارته ووايه
مادې د الفت زړې د زړه بر سر کرلي دي
ته پرې د سپر غود بارانه خوارته ووايه
سترگي مي باولی شوې تانکاري نظر ته کینا سته
اوس یې هغه وخت د قتلېده خوارته ووايه.

کابل

۱۳۶۸/۱/ ۱۸

زره سوی پر غوتی

نازولي غوتی راغله

د سپوږمۍ امیل پر غاړه

د سپرلي وینې پر شونډو

اود ستورو د سرو اوبنکو

په چپنو مینځلې زلفې

داډیری د سپینو واورو

د جلگو سپین کفنونه

یرغلونه د رلیو

د بخجنو بادو کریکې

تو پانې خو نړۍ وریځې

د ترخو سیلیو ژبي

د گلو نو د مرگ چغې

دویر جنو ورځو میندې

سیندونه هم مری

اسحاق نگیال

د نیستی پر سین لا هو شول
راته سور پسرلی شین شو
خو می زړه پر غوتی سو ځي

* * *

زما زړه پر غوتی سو ځي
چي د مرگ له پولې راغله
له لو خړو ډک جهان ته
د شرابو جام په لاس کې
خماري نشې په سترگو ،
خو شیبه پرې تیره نه ده
چې بې اور او توپان سو ځي
د ثواب بنگرې پر لیچو
له گناه تشه لمنه
دازمو ږدوینو سین کې
دازمو ږد غریب سپرلي کي !!!

کابل

۱۳۶۷/۱/۲۴

د بي لارو لارو پيل

تاوي درخم به

مامي زړه درته باغچه باغچه كړ

زما د مړه اميد انگړ كې

د نرگس او زنبقو گلان و غوريډل

زما د ذهن د آسمان

دا جل و هلي د بنتې

او وچې شوې چيني

لكه د شنه هسك كرونده كې

د سپوږمۍ

اورنيو ستورو د موسكا وو پتي

هاسې پر فصل راغلي.

ستا د راتلو د شيبو تال كې زنگيدم زنگيدم

ستا د راتلو هر قدم ته مي د شعر پيغلې مينځې كړلې

ستا هر قدم ته مي د شعر نازولې وينې و پاشلې

سيندونه هم مري

اسحاق نكيال

خو ته رانغلي .

خو ته رانغلي د شينکي باد د کمځيو

غورځيدلي غوتي .

زما د بي گله شملې ول ول کې تلپاتي شوله

او هر سحر راته په ذهن کې

دا ستا د قدمونو

د بي لارو لارو پل نبيي .

۱۳۶۸/۱/۲۹

کابل

سیلی

تورې سیلی دې به جونگړو کې رڼا نه پریرېدي
دلته د وینو لیونې چیرته خندا نه پریرېدي
چې د آشنا خورو ورو زلفو کې نشته گلان
ظالم وختونه د سپرلي ستونې کې سا نه پریرېدي
پرون په کانونن چې داسې په سکرو تو لگو
شیبې سلگۍ ته خو مو هیڅکله سبا نه پریرېدي
وینو کې زیرې ، پکې لوی شي ، پکې و مری بچي
قاتلې شپې دي د عا گوی کور کې د چا نه پریرېدي
داسې میلمه شو په وطن راته د مرگ سوداگر
چاته عزت ، چاته شمله ، چاته حیا نه پریرېدي.

کابل

۱۳۶۸/۲/ ۱۵

د شهادت کیسې

چامې د مات ، زخمي زخمي
او مړ اوې شوي خوب تعبیر ونکړ
چې مې د اوبنکو د گلونو نندارې ته
د دې لرې وطنو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

* * *

چامې د زړه دوینو سین کې
وینې څښو نكي کبان و نه لیدل
چې بې د مستو خندا گانو
او پپالو له کر نگهار نه بې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي .

* * *

چا د آسمان له چاودې زړه
زخمي سینې
اوله ویر جنو سترگو ونه پوښتل

چې د سپوږمۍ ناوې

دهسک د واک په منځ کې

د شهیدو ستورو وینونه

پر مخ ولې خالونه ایښي؟

او شپو ته بولي

د آسمان د طلايې بڼې

د هر گل او سرې غوتې

د زړه چاودون او شهادت کیسې

کابل

۱۳۶۸/۴/۱

درې نومونه

زما د دشتو پوښتنه ولی کوی؟

زه می د ژوند لپاره

درې نومونه ښکلی

اوله هر څه نه سپېڅلي لرم

شعر

شراب

اود شنو ولو د شنو خانگو د غرمو سیوری.

کابل

۱۳۶۸/۴/۵

ماضي پانه

د سروينو پرون وينم
چې د نن شفق ته گورم
راته تېرې کيسې نبيي
د ماضي پانه آينه شوه.

* * *

چې کې لوی سمندر وينم
په ياغي خپو کې لا مېم
د زمان گلونه مينځم
د آزاد ساحل په څاڅکو
دنجات پر بېړۍ سوريم
کله تندر کله اوريم
رنگوم د سکون څلي
وينېرم د ماڼو کلی
هر محل راته ميوند دی
هره دښته تا تره شوه.

* * *

چې کې لويو غروته گورم
ټول جهان راته شمله شي
داکړې وږې درې مې
راته رزم شي، جگره شي
هره تيره د وطن مې
د جرگولو يه دېره شي
هره چغه د بابامې
پر «لاتيانو» زلزله شي
هر ټو توغ، هره جنده مې
د پرنگ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالی شي، زرغونه شي
چې دامسته برېښنا وينم
راته توره شي تېره شي
د پرون غرورته گورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

* * *

لا دهسک خڼو کې زانگي
دا | سمان اسمان خيبر مې

داد ننگ د کسو تور شو
داجهان جهان سپين غرمې
لاد فتحې سرود بولي
داميوند ميوند سنگر مې
دغازې ادې خنجر مې
لاد تورو گوزار غواړي
د زلمي شهيد ټټير مې
زېرى! زېرى! چې لاسره مو
دننگونو معرکه شوه
داپه سرگټلې لاره
بيا زموږ په وينو سره شوه.

کابل

۱۳۶۸/۴/۷

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بیا مو د ژوند واپ
د سرو او ښکود ماښام شفق
په وینو سور کې.
او په دې سترپو مروندو کې
د غنمو او گڼیو د هر فصل پر ځای
هره شپبه د ځوايمرگ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.
کابل ۱۳۶۸ / ۴ / ۲۶

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول

دا سبورمى هم بوره شوه

او ددې شپو تورو ځنگلونو کې زېږېږي

او لويږي د شر مېنو

او ددېنتو د بگوو بچي

* * *

دا ستوري هم تويې شول

دا رڼا هم مړه شوه

او د زړو کيږد بو منځ کې

د کوچنيو ماشومانو د خنداوو

او په غرو کې د زاړه شپونکي

د «های های» آوازونه تپ شول

* * *

دا ستوري هم تويې شول

سبا به لمر هم مړي

او مونږ د شپو بنده گان خاندو

درڼا وو د مرگونو

او شهيدو بنکلو ستورو ډلو ډلو جنازو پسې.

کابل ۱۳۶۸/۵/۲۴

هغه ورځ...

بيا به سره ليجې درامبېلو

زموږ د كلي د گلابو

له شينكي قده راتاو، راتاو شي؟

بيا به د سرې غوتې ډولۍ

د پسرلي پر مرمرينو اوږو

راشي زموږ د كلي باغ ته؟

بيا به د غرونو

د زارې شپونكي په شونډو كې

د بين زړه

زخمي اسوبلي سا واخلي؟

بيا به زموږ د كيږدۍ مخه

دوريو له سپېڅلو او معصومو آوازو ډكه شي؟

هو کي !

همدا سي به شي

غرونه به هست شي

اودا دبستي به

له ډېرو ترانو سترې شي

خو هغه ورځ چې .

زما پر قبر

د پولادو شناختې هم ويلې وي .

۶۸۱۳/۷/۱۸

که سپوږمۍ نه وای...

که سپوږمۍ نه وای

زموږ د شنه بنکلي آسمان کلي کې

زموږ د باغ خوږو انگوروبه

د چاله حسنه رنگ اخیسته؟

او د کوچیانو کاروانونوبه

پر کوم لوري مزلونه وهل؟

* * *

که سپوږمۍ نه وای

زموږ د شنه بنکلي آسمان کلي کې

د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو

د آشنا سترگو ته چا رسول؟

اوزموږ کېږدی به

د تورتم له خونړيو لاسو چا ژغورلې؟

* * *

که سپوږمۍ نه وای

سیندونه هم مري

اسحاق نگیال

زموږ د شنه بڼکلي آسمان کلي کې

د شعر پېغلي به تنکيو آنگيو ته

د مينې خال له چا پوراوه؟

او دوختونو تروږمۍ کې به

د ژوند او د اميد گامونه چا اخیستل؟

کښت دې سمسور سپوږمۍ!

ژوند دې زرغون.

ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه!.

۱۳۶۸ / ۷ / ۲۴

کابل

لمبې په دام کې

دلته غوتۍ له ډېرې تندې و سوې

دلته د باغ ډيوې شوې قتلې

داغزو پر خو نړيو لاسو

اولته ځمکه شوه د سربو

او ارونو پر غرمو بدله

* * *

دلته په کليو کړوندو کې

د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې

دلته دژوند واپ

د سرو او بنکو د ماښام شفق

په وینو سور کې

او په دې سترېو کړوندو کې

د غنمو او گڼيو د هر فصل په ځای

هره شېبه د ځوانيمرگ ژوند

اود سرو وینو حاصل اخلو.

* * *

دلته په سترگو کي

تنکی او بنکي هم و چي شولې

دلته سیندونه، گودرونه

او وبالې تری شول

«دلته ډوډی وړې ده».

* * *

دلته د شنه سپرلي دگلو دزېرېدا

او شهادت نېټه راغبرگه شوله

او زمونږ په مېنو او جونگړو کي

خواره لويگي

زمورې د ژوند پای ټکي شول.

* * *

دلته وطن په وینو سوردی

او لگېادی زمورې د وینو پر مدار خرخي

دلته زمورې داو بنکو سین کي ملایک او شیطانان،

او پرنېټي او تور دېوان سره په گده لامبي

دلته دغرونو غرور مات دی

او هر سین ته اټکړی دي پرتي

دلته داوړ لمبې په دام کي نیسي.

سیندونه هم مري

اسحاق نگیال.

* * *

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره

اوبادونه رانه غلو وړي دي

دلته د سترگو له ككيونه قى شوى

دشملو او لوپتوانخور

دلته زموږ د لاس تسبې لو د لوليو

او لغړ و فواحشوپه غوړو كې زانگي

دلته و بالې ترې دي

«دلته ډوډى وړې ده».

۱۳۶۸ / ۷ / ۲

كابل

بنېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغړې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه گلان نشته
ايرې دي په مالت کې، هديرې دي په مالت کې
د مينې گودروران شو د منگيو کتار مات دی
له سرو وینو نه بيا جوړې و بالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډگرو؛
په موربه خو خورې ورې تبارې دي په مالت کې
دزه هم سترې نه شو پرموږ زورد ستمگرو
هر خو مره که ژړا وې دي بنېرې دي په مالت کې

۱۳۶۸ / ۸ / ۱۴

کابل

آس (۱)

هغلته لري يو سپين اس ولاړ دی

لکه د گلو پر خه

لکه د قو بڼکه

لکه د بنکلي يار د سپينو غابو سپينه برېښنا

لکه اوبو کې د بڼا پسته و و بڼا پېرو دمې ندونو سپوری.

* * *

هغلته لري يو سپين آس ولاړ دی

لکه د ستورو او بڼکه

لکه د ټولې دنيا سپينه نازولې سپورمې.

ورپسې مندې وهم

چغې وهم

تښتې رانه

راځنې کرکه لري

فقط همداسې لکه ته چې رانه کرکه لرې

منډې وهې

تنبتي رانه.

هلته پوآس ولاړدی

هلته پوآس ولاړدی

لکه دگلو پر خه

لکه د قو بنکه.

۱۳۶۸/۸/۱۵

کابل

هیلی

پانچې راورژیدې

خانگې بر بندې شولې

کفن د سپینو واورو واغوسته

د ځمکې ادې

کنگل زموږ په ویاو کې

د ابله ستونې ساواخیسته

او ځوانیمرگ شول د سیندونو

نازولي کبان.

نواي هیلې خورې!

وزرونه پرانیزه ورځه

دغه ماحول

ګرانې! داستا داوسیدو کله دی؟

کابل

۱۳۶۸ / ۹ / ۲۲

سلامونه

هلته چې شنه بنكلي بادونه

غوروي په شنو گڼيو

د شنو پرخو اميل ،

هلته چې ولې دي

د جل په موسو مونو کې

د سترپو پرديسيانو د غرمو خپرې

او د ويالورنې اوبه دي

د سپوږمۍ د پيغلتنو ب آئينې

آشنا ! هماغلته زموږ کلي دی

زموږ د ژوند هغه ويالې

او کروندي هلته دي .

گوره ! که راغلي کله زموږ

دغه زاړه ، دغه کوچني کلي ته

ماته پلو کې

زموږ پتپيو نه د تلليو

« قحلا خو » سلامونه راوړه ! .

۱۳۶۸/۱۰/۸

کابل

غلا

نن مې مودونه په سترگو کې

د خوب په ځنگله اور ولگيد

خوسپين سهار پوند شو.

نن مې دکور په ديوالونو کې ځنگيرې

دځوانۍ دزړه چاودون

اودگناه يو ويروونکی انځور.

کور مې لوټ شوی خوبه !

صدف په نارو باندې لوند دی

مرغلری ورنه غلو وړې دي:

زما دمور دلاسونې ها سپيڅلې تسبې

اوپه انگرې کې

دانگورو د تاكونو هغه بنكلې ، هغه مستې شنكلې.

۱۳۶۸/۱۰/۲۳

کابل

ماڻهو ته سرود

موربه دې وینو ماڻهو !

موربه دې وینو بهرې !

ماڻهو ! زموربه دلته څو کور آباد دی :

د زلمیو او د پیغلو د تنکیو زور د وینو گودر

دلته زمور د وطن میندې د کوډلو

او دورانو کلاگانو انگرږونه

هر سهار په خپلو سترېو سترېو او بنکو مینځي.

* * *

زمور د بوختیا : ویر سره غاړه غړی.

زمور (مېلې) پرهدیرو ، تولید

او تنگ ټکور مو : د گولیو نڅا

ژوند مو د اور او د ایرو

او د سکروټو او سپرغیو

یوه تکه سره بټی ده ماڻهو !

مړي مو کور کې مساپر

سیندونه هم مړي

اسحاق نگیال

او د ځنگلونو او د دښتو د ناولو سرمېنانو خوراک.

* * *

خو مورې دې وینو بېرې!

مورې دې وینو د توپان او گردایونو په سرونو

د گلونو او عمرونو لالهاندې بېرې!

مورې دې وینو د یاغې سین په موجونو کې

چې اوږې او را اوږې

غورځې، پرځې

او خوځېرې

د څپو پر غرونو لارې باسې.

* * *

مورې دې وینو ماڼو!

مورې دې وینو چې (سلام) ته دې هر گام کې

د وختونو لیونې پیریان

د شپو له ځنگلونو وتې.

مورې دی وینو چې دې ښکارته

هر څپک کې

د نهنگو وینې څښونکې لښکر ناست دی

له غابونو نه ارې جوړې دي.

* * *

موربه دې وینو چې د درد کومې کې سا و باسې
موربه دې وینو چې یوه تنیاکه مړه نه وي بله درخې
موربه دې وینو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډبره شوله
تاوه او راتاوه شوله.

* * *

خو موربه دې وینو ماڼو!
چې هره ورځ او هره شپه، هره گړۍ راته داستا
د سفرونو او منزلونو د گامونو بنکالو
دلته راځي.

موربه دې سوز، موربه دې گداز او رو
موربه دې په لاس کې دورغوي کړنې دلته لولو.
ماڼو ورځه!

ماڼو درومه! سفر کم منزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور او به دی.

* * *

که چېرته تم شې ماڼو!
او د ساحل په لوري لارونکې
د وخت پر پايو به وروستې شي تورتمونو کې
د سترېبو قافلو ديون سپېڅلې کيسې
د گلکڅو نو شني ريښې به چيرته هم

دشنه ساحل پر آزادی باندې باور ونکړي.

* * *

مورې د مرگ او د ژوندون پر تم خای ناست یو

ستا هر گام ته موله زړونونه

د وینو مشالونه ایښي

مورې دې هر گام او هر قدم

د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپینو مرغلو مینځو

راته هادي شه ماڼو!

راته هادي شه ماڼو.

کابل

۱۰ . ۱۱ . ۱۳۶۸

لاس را کوی او که نه؟

بیا داسمان دروازی بیرته شوی

باران دی چې ورپری پسی

خود سرو وینو باران.

خمکه شوه ټوله سر تر پایه پر چینو بدله

د سرو لمبو په چینو

دنیا مو ټوله په نا پایه سمندر واوښته.

* * *

«نوح» بیا دعا دمرگ

دوخت دگنا کارو کړې

مورگنا کار چیرته یو؟

نه خو مو چاته لیونی ویلی

نه مو پیریان دچا د عقل غله گنلې چیرته

خو څو ډوبیرو بیگناه

د سرو اورونو دمو جونو سیند کې.

* * *

ای د « جودي » پر غرونو ناستې

زموږ د « نوح » بیړۍ !

موږ ه په خپله لیوني یو

او پیریان رانه عقل وړی

لاس را کوی او که نه ؟.

۱۳۶۸ / ۱۱ / ۱۶

کابل

موسم

بې له تا د وینو شپې شوې ، میلمنه موشه دکلي
د « زیتوس » دکاله وړانگې « آتنه » موشه دکلي
خو چې غار په وینو لوند دی ، گله وي لوگي دغونښو
خو یو سترگی دیو پاچا دی نو وسله موشه دکلي
د تیارو او بڼې گونډه دي ژوند ترې سا ایستلې نه شي
د سپوږمۍ دروح آینه شه او ډیوه موشه دکلي
ورته یوې لولۍ سترگک کړ سکندر تخت د جمشید وسو
دامر ژواندی قوم راوینن کړه زلزله موشه دکلي
چې د ژوند هره چینه یې تر هر پل لاندې کړه وچه
داد مرگ په سره موسم کې ته قبله موشه دکلي .

۱۳۶۸ / ۱۱ / ۲۶

کابل

زمالیلا

زمالیلا دشنو نارنجو دباغچو ونه ده

چې د سپرلي باديې د گلو دورمو سپينو چينو کې

د خپل ټول ټول عمر مزلونه مينځي.

* * *

زمالیلا دشنه آسمان دلويو کليو

د سپورمي پيغله ده

چې تورو شپو کې خانگه خانگه شي

ددبنتو او ځنگلونو تورو څڼو ته

غونچې دمرغلرو اوبې.

* * *

زمالیلا د چنارونو او سپيدارو

بنايسته مرغی ده

چې چيرته بناخ له ونې وزيري

نغمې ورته د عشق او د پاکی غروي.

* * *

زمالیلا دهسکو غرونو دسرونو

دکیږدی کوچی ده

لکه گوربت یې پرژورو او پرترو

کږیدل نه دي زده.

* * *

زمالیلا دشنو بادونو دچینو

هغه رڼه سترگه ده

چې چیرته گرد پررڼا پریوځي

پرې وږمې دآزادی ووروي.

* * *

زمالیلا دخدای دکلي دشنه باغ

دهسکې ونې سره منډه ده آشنا !

چې دجنت وږي یوازې دخپل حسن

اورنگونو په کاسو مږوي

او تو یولو ته یې لاس دقدرت هم نه رسي.

۱۳۶۸ / ۱۱ / □

کابل

ميرمنې ته مې :

ستا وفا

مادې په زلفو کې

يو گل د وفا کينډو ده

تامې شملې ته

دخوانۍ شيبې

غونچې غونچې کړې...

کيسې

سور ژمی اوبه شو د سپرلي هنگامي چيرته دي؟
د زمور د تريو هغه ډکې کاسې چيرته دي؟
شپو کې لگيدلي د زلمي شهيد پر قبر چې
اوس مو پر شهيد وطن دا ورکې ډيوې چيرته دي؟
زموره خوياد يري د پرديسو هم بې وسه مرگ
سري جنده ي رپري پري ؛ زمور هديرې چيرته دي؟
زمور د تنگ تکور جرې ، زمور د محبت کلی
زمور د شمله ورو هغه لويې ديري چيرته دي؟
شته دلو پتو غرور او هسک دی د پگريو غر
اوف چې د پنتو او پنتونوالمې کيسې چيرته دي؟

▯ کابل

لکه سپیخلی لوگوس

ته دزنبقو دتنکیو انگیو

دشبم خاڅکو کې

دانه دانه دپسرلي بکالو کې وټو کېدې

لکه سپیخلی « لوگوس »

لکه دویني دزلمي شهید سوري ټټر کې.

ته دباران او سپینو واورو

له معصومي او سپیخلي بیگناه لمنې

زما د زړه په جل وهلې دبنټې تویه شولې

لکه وړمه دسحر

لکه کوچني ماشوم

دیوې بې وزلې مور دویر او ددعا په بدل.

ته دلرونو دکانونو

او سپورمې له شاه نه

لویه ډیوه شوې

په تیارو شپو کې مې وځلیدې

لکه دروند لاسو کې سترې امسا

لکه دتري مساپر په مخ کې لویه چینه.

ږلۍ

په دې پسرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
چې بې خزانه باد زموره دباغچو گلونه
سپيرو اغزوته
لکه ستري بازينگر گډوي
داپسرلي څه شو؟
دازرکې چيرته لارې؟
چې زمور دغرو په لاله يي دروکې
اودبادونو دپستو سينو ترسيورولاندې
دڅوزو ډلې او دکارو کاروان غيرې موبنې
او دآسمان غيره کې
شفق راوسوځيد
په شنو پانو يې
ځولۍ، ځولۍ دسرو سکرو تيو ږلۍ وشيندلې.

دا کلي مه وړانوئ !

دا کلي مه وړانوئ !

دا کلي مه وړانوئ !

گورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سيورو لاندې

گورئ د شنې ويالې تر څنگه د جلگو د پاسه

يو کوچنی پروت دی

يو کوچنی ويده دی

او ، تر وړې لويې لاندې

په خوب وړو سترگو

د ناز په غېږه کې کوچني شينکي خوبونه ويني.

دا کلي مه وړانوئ !

دا کلي مه وړانوئ !

گورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې

گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې نجونې

کتار ، کتار د لمر تر وړانگو خپل پيکي جوړوي

او په مينو ژبو

د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي.

دا کلي مه وړانوئ!

دا کلي مه وړانوئ!

گورئ چې هلته د هغو سپېرو کوډلو ځينې

گورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې

سارې زگېږوي جگيرې

سوزمن آواز راځي

او اميدوارې ميندې

د انتظار د بن د سرو گلونو لارې څاري

دا کلي مه وړانوئ!

دا کلي مه وړانوئ!

د سفر په لاره کې

مامې د مینې نو بالغه څړیکه ولیدله
چې مې د یاس او د همونو د تیارو شپې یې
د خپلو سترگو د الماسو په تېغ څیرې کړلې.

* * *

مامې د مینې نو بالغه څړیکه ولیدله
چې د سرو وینوله بستر نه یې د ستورو نجونې
د شپو د زور له گنهارې غیږې خلاصې کړلې.

* * *

مامې د مینې نو بالغه څړیکه ولیدله
د سبا یې د دې ورینمینی وړمې سپورولاندې
چې د آسمان د وریځو سین نه سفر لاره کې
د باراني گلو سلام ته غېږه د ځمکې نیسي.

اهدأزما سپين ڊيري شهيد پلارته:

دميلاد په شپو کي

ای! ددې شنه اسمان په غيږه کې خوب وړې سپوږمۍ!

ای! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې!

ای! دگلونو او دپیغلو، پیغلو وینو پري!

ته راته گورې؟

ته راته گورې چې دکړیکو اوتیارو نښه شوم؟

او دساړه ژمي خوني او گنهگار ابلیس

زما دگلانو او نرگسو باغ کې اور وکاره!

ته راته گورې؟

ته راته گورې چې محل مې له کارغانو ډکشو؟

او په ویالو دهیلیو بچي وسوزیدل!

او زموږ دکلي میندې

سیندونه هم مري

اسحاق نگیال

دمیلاد شیو کي «بی لاسو او پینو بجیان زېږوي!»!

ته راته گوري؟

ته راته گوري چې مې ټول کلی چاره چاره دی؟

خلک په نوکو او برچو دیوبل سترگې باسي!

اودمالت نجو نې

پ خپلو تورو، تورو خڼو کي خوزان ټک وهي؟

آه

آه نازولي سپر مې

آه درنا موري!

د چرې په څوکه

داد سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي ؟
 چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وريځو ځاله کړې
 اود شيطانې شپې په لومو کې دستورو نجونې
 د مرگ له نوکونه کترې ، مترې راتويې شولې .

* * *

داد سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي ؟
 چې د تيارو په جهنم کې داغزيو لښکر
 د بلاربو بوټو له شيدونه ډک تيونه شکوي
 اود نرگسو داموسکۍ ، موسکۍ رنگينې سترگې
 د لاس په نوکو باسي .

* * *

داد سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي ؟
 چې زموږ دکلي د بامو د سر سپينکۍ کوټې
 د زهرجن غبار د زهرود باران له لاسه
 له ډيرې ويري د بنکاري گوتو کې ځاله کړې
 اود چرې څوکه کې
 سپينې دانې لتويي .

درنا کلي ته

زه به دسترگو تخم

دغه رانه کسي

دوچي ځمکي په تبجنه غيږ کي وکر مه

، او

دسيني له باغ نه

به مې دوينو خراغ

تورو کوڅو کي

دلارو يو مخ ته ، ونيسمه

څوچي په گلپه سره

دې لويو شپو کي

درنا کلي ته ټول ورسو !.

دشپې پر بام

نن مې دکور له پنجرې نه

دمغرب له لوري

يوې مروړلې

خوساشوې وړمې سراخيستی

اودگلانو په چوپتياکې

دکارغانوډلو

تیارې پرسر

دسبایي په شبنم ولامبلي

سحرله شرمه

خان ته ونه کتل

گلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې

اولمر خولې ، خولې

دشپې پر بام ویده پاتې شو .

درنا مرگ

لا دنگسو د موسکا په سپرلني پانو کې

غرمو خوړلې،

جل وهلې کربلا ويده ده

د شپو په څنوکې

دتورو، تورو وريځو څمار

د سپوږمۍ زړه نه

د سرو وینو پیمانې اخلي

اواطلسي باغونه

د سرو گلابو

د غوټيو جنازې پر اوږو

د پرهرونو

د باغچو داغي گلونه پر سر

دتور خزان خوني سيليو ته سلام کوي

اود سپيدو له باغ نه

دتورې د بڼتې

پراغزني چاودې، چاودې سينې

يوه رڼا ولويده

يوه رڼا مړه شوه (چې رنگ دلمريې درلود).

پوهاند دوكتور زيار ته دهغه د پنځو سمې كليزې په منا سبت:

ته لکه لمر...

ته لکه لمر

د خپلو وړانگو

طلایي لمبونه

ذره ، ذره

په مړ او شوبو

(گلو) وڅخیدې

او ،

د شینکي ذهن

دهسک

له رڼو ستورونه دې

زموږ ژیدلي

اوسرتور (پن) ته

سالو وگنډه.

سپرلي ته

سپرليه راشه پردې کلي راشه

چې د ساره ژمي قاتلو، خونړيو شيبو

زموږ د باغ د کشما ليو ويني و چې گرلې

او ما بنامي سيليو

بيا د سپوږمۍ د زړه چاودون

دمر و سلگيو شپو کې

د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کرلې

* * *

سپرليه راشه پردې کلي راشه!

چې زموږ د کلي د پېغلو تو گودرونه پرېده

دلته د شونډو په خيالي باغ کې موسکا مړه شوه

او زموږ د ميندو مهربانو مورنۍ غېږو کې

شونډې پر تيو دا کوچني ماشومان و سو خېدل

* * *

سپرليه راشه پردې کلي راشه!

چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپورمۍ

درڼو ستورو د گلونو د ميلاد په ماښام

کترې، کترې له اسماني دښتو راو لوېدله

او دښو وړو دځوانۍ او پېغلنوب خوبونه

د وحشي باد په قهر جن ستونې کې ونښتل..

* * *

سپر ليه راشه پر دې کلي راشه

چې زموږ د پېغلو او تنکيو سرو غوټيو سترگې

د څانگو بڼه نه د خزان په سيلۍ توپې شولې

د تورو شپو د تورو بڅو تر لنې لاندې

د سرو رېديو دمور بلار به گېډه وڅيرله !!!

خاڅکي... خاڅکي

بيا ددې تور آسمان په غيږ کې

دوريځو ها دي

په تورو شپو کې

د سپوږمۍ په وينو ولمبيده

او اورني بادونه

د شنو پستو د پيغلټوب دوخت

شينکي خوبونه

تنکي ، تنکي سوځوي

او په دې شنو شنو د امان کې

دهو سيبو بچي

او دزيتونو

د تنکي ذهن بې ژبې پانې

د خپلو وينو په بدل

خاڅکي د لمر غواړي.

سپرلی، زلی، باران

سپرکال به هیخ کله سپرلی رانه شی

غوتی به چاته شنه موسکا ونکری

خکله داکلی، داکورونه

اودا ورانی کوخې

خپله سپرلی، سپرلی دی

اورا توکیرې

هره ورخ پکې دبنتي گلونه

زموږ دوینو گلان

زموږ دوینو غوتی.

سپرکال به هیخکله باران ونه ووروي

خمکه به هیخکله محتاجه دآسمان نه شی

خکله: هرگام او هر قدم

راته باران نیولې

یوه تریدلې باران

یوې تریدلې زلی

داسې باران چې زموږ دپیغلو دبنوله وریخو

له دې یتیمی خمکې

آن په آسمان ووري.

استاد واصف باختري ته:

ليک

ته يې سپيڅلی لکه وړانگه او اروا دمرغلو

دصدفود سپيڅلو رڼاگانو دبنکلا کعبه يې

ته يې سپيڅلی لکه روح د «آدم»

اودجنت دبنکلو حورو اننگيو او ککيو کې يورون

دانطهور خاڅکی.

* * *

زه دې په پاکو بېگناه سترگو کې وينم

ددنيا د بېگناهو او سپيڅلو ارواگانو بې فرياده

يو گنگ شوی ، يوبې ژبې ، يوبې وينې ، بېگناهه انځور.

زه دې دزړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت

هره شيبه ديوي ياغي بېړۍ دسترمانو دستريو شيبو

ليکې وينم.

چې لا خوځېږي پسې ، لارې وهي ، مندې وهي چې اود آرمان غاړې ته نه رسېږي.

* * *

کله چې خاندې

ستا مالگيني خنداگاني ماته وير ، ماته فرياد

ماته فغان رابنبي

ژرا دې نه پيژنم

کله چې ژارې نه ژرلې نه خندلی شمه.

خو دومره پوی يم چې کاتب دمخلو قاتو زما وستا

دژوندون پايه دخپل «فار» اوله «مستی»

ډکو شیبو ليکلې

چې ژرا نه پيژنو

خندا مو هم نه ده زده.

ته يې سپيڅلی لکه وړانگه او اروا دمر غلرو

دصدفو دسپيڅلو رڼاگانو دبنکلا کعبه يې

ته يې سپيڅلی لکه روح د (آدم).

۱۳۶۹ / ۱ / ۲۸

کابل

سيوری (۱)

داخوونې

داخوولې

داخو خانگې

دازمور د وطن نه دي

دوی نه بوی ځي د پردیو .

* * *

دا سپخلې خاوره وايي:

دوی زما د غیږې نه دي .

دا د باد د مور آواز دی:

چې ماتی ورکړی نه دی .

دل مروینې وهي کوکې:

چې دوی مالوی کړي نه دي .

* * *

کاني غرونه راته وايي

دا سیندونه راته وايي:

پام چې څنگ له یې ورنه شي

يو ساعت شي درته سيوری

بل ساعت درنه سا اخلي .

۱۳۶۹ / ۲ / ۹ کابل

شناختي

يه بنکلي ، بنکلي

يه سپيخلي ملايکي !

دي مالت او په دي چم کي

گنا هونه هومره ډيري

چي تا هيخ

دخپل وبال او دگناه غاړه کي

خوک نه وينې .

وايه ! په دي لار چي راتلې

هغه زموره ډپلرو

اودنيکو قبرونه خه رنگه وو ؟

ننسه يې وه ؟

خاوره يې وه ؟

شناختي يې وي او که نه ؟

مور خودپلار او نيکه هغه سپيخلي

اودرانه قبر ته نه پريږدي خوک .

۱۳۶۹ / ۲ / ۹

کابل

گامونه، قدمونه

سیلی، دکومو اورنیو غروله خوکودې

زموږ کلي ته لاره کړې؟

موږ چې قدم په قدم اخلو

ستا دغیرې داوړونو پر سکروټو

او سپرغیو لگو.

چې دغنمو فصل شین شي

اود غوړگو نازولي بچي قد وباسي

ددنیا ټولې سرې لمبې مو میلمنې شي

دکبلو او کبانو دسپيخلو خنداگانو

دمعصومو خپو وینې زبیبني.

* * *

سیلی، له کومې نا سپيخلي او بد بختې لارې راغلي

دگناه او دویرونو ساز پر شونډو

زموږ دژوند اوددعا او عبادت کلي ته؟

موږ چې قدم پر قدم اخلو

هرقدم مو دکربورو پر قدم اوپر پلونو لگي

قدم زگیروی کوي

گامونه چيغې وهي

لارې له شرمه لارې نه راكوي.

* * *

سيلی! قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه

خپل ورمير غوڅوي

مور له غوتيو او غوتی له مور مخونه نيسي.

وايه ته څوك بې؟

دكوم ځای بې؟

اوله كومه دې زموره ددعا او عبادتكلي ته پيښه كړې؟

۱۳۶۹ / ۳ / ۱

گابل

توپیر

دادشنه آسمان ناوکی

خومره مینه گرکې ده!

شپې چې دگناه شي

هر خو خان پر خيرو ولرم

داراته موسکی شي

دخپل خان په سپينو پيو مې خادر مينځي

دلته مې دځمکې

داسپين سرې نيا ميره شي

هر ساعت راته قبلې

دشنو ډنډونوپه اوبو ولي.

۱۳۶۹/۳/۹

کابل

کلی

لښتې وچ شول

ويالې ورانې

سین د تورو کانیو غر شو

اوس حیران یم چې د کلي

دا هیلې به چېرې لمبې؟

* * *

نه پوهیږم، نه پوهیږم

ای د کلي مازیگره!

هازموږد کلي چم کې

هغه سپینه کیږدی خه شوه؟

هغه شنی خپرې خه شوې؟

هالو گري جنی چېرې؟

* * *

تاته یاد شي مازیگره!

د گودرد غارې لېکې؟

لکه باغ د بناپیریو،

لکه لارې د کوترو؟

* * *

تاته باد شی مازیگره!

هغه شنی دېرې د کلي؟

پکې هسک د شملو غرونه

پکې ورېخې د چلمو؟

* * *

نه، نه وړان دی

کلی وړان دی

بو خاله پکې نشته

هادنیکلو توتکیو

بو نغری هم آباد نه دی

د ایبو د لاس نښه

* * *

لښتې وچ شول

وېالې وړانې

سین د تورو کانو غر شو

اوس حیران یم چې د کلي

دا هیلی به چیرته لامبی !!

۲۵ / ۳ / ۱۳۶۹

کابل

چغه

وخت د دیدن اورشود لمبې پر سر و لاپریمه
خه و کړم پښتو ده دو عدي پر سر و لاپریمه
خاڅکی خاڅکې راغلم ستا د حسن پر بام پر بوتم
اوس چې پر ځان پوی شوم د ناوې پر سر و لاپریمه
ته خوبه تندي د شپې نن بیا په کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پر سر و لاپریمه
لږ خودې کاره واره بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مساپریم د غرمې پر سر و لاپریمه
اوبنکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د خپې پر سر و لاپریمه.

۱۴ / ۴ / ۱۳۶۹

کابل

د پښتو خبرې

ماته د انکار تاته د هو خبرې نه ده دي زده
تاته د راتلو ماته د تلو خبرې نه ده دي زده

ته خو به ماڼې د وعدو بیا راته ودانه کړې
ماته له دروغجنو د گلیو خبرې نه ده دي زده

ستا خو به امپل لکه سپوږمۍ په تیر وزانگي
ماته د ناخبرو گربوانو خبرې نه ده دي زده

ته د خم مېلمه شه، سر تر پښو د مستۍ خانگه شه
ماته بې له اوبنکو د نشو خبرې نه ده دي زده

زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوی نه شوم
ستا لکه مغله د پښتو خبرې نه ده دي زده

کابل

۱۳۴۹/۶/۳۱

دوير مالت

ته راته خاندۀ زه سلگو سره خوشاله يمه
ته پسرلی شه زه اغزو سره خوشاله يمه
دوير مالت کي دھوس دادا نشته قدر
دغم موسم دی له غمو سره خوشاله يمه
ستوري دي اوري پرخي پرخي پر خوب وري نظر
زه لکه شمعۀ شوگيرو سره خوشاله يمه
دزلفو وريخي وروره بلي دي نه شي ديوي
دژمي شپه يم له تبارو سره خوشاله يمه
نادان قاتل راته په لاره کي کرلي سپرغي
زه لکه دود لويو لمبو سره خوشاله يمه
خومره خوره شوه په دي چم کي دو حشت ارتقا
چي بي بناغلو ليونو سره خوشاله يمه

۱۳۶۹ / ۹ / ۳۰

کابل

پسرلی

پسرلی ، پسرلی شو

پسرلی می چی کری

گلای حوری

پسرلی می چی دخدای

له مهربانو سترگوووری.

* * *

پسرلی شو ، پسرلی شو

هره لویشته دوطن می

دنگس ډ که کمخی شوه

هره لښته می دکلی

تکه شنه دجنت خانگه

غنمی ورمی په زلفو

غرنی کوتری راغلی

دهو سیو لونی ناخی

دشنو دښتو پیغلتوب ته.

* * *

پسرلی شو ، پسرلی شو

دلمر سرې توری بی بکل کری

لمبوي دريا ناوي

غوڅوي د شپې رگونه

کري د بښتو د آسمان کې

دانځرو شنه با غونه

سپوږمۍ سپين رباب اخیستې

راڼه ستوري نڅاگر شول.

* * *

پسرلی شو، پسرلی شو

تودوي مې سرې وينې

زور څمار پر عقل ولم

سد مې اخلي د تاک وينې

گناه کار ساقې ته ناست يم

راکوي جنتي « پينې »

هره پاڼه د هر گل مې

دې ياغي سر ته پگړۍ شوه

هر يو کانې مې گلاب شو

هره پرڅه مې غونۍ شوه.

۱۳۶۹ / ۱۲ / ۲۱

کابل

کلیزه

نن مې دنېکلې لورد حسن پر سپر ليو

يو بل گل وټو کيد

نن يې د ژوند پنځلسم ستوری رابرسو

د کمڅو پر ما بنام

نن يې د تاند عمر د لېښني پېغلته توب ته

بل گهيځ شين شوله.

لور مې نن پيغله شوله

* * *

نن مې وعده وه چې د زړه دوچې د بنتې

د سمسوري غوتې جشن لمانځم

نن مې وعده وه چې به ناوې کړم

د کور پنځلسمه سپور مې

نن مې وعده وه چې سلگۍ ورته

د شمعو دودوم

او بلومه ډېرې

خو نن د خپلې بد نصيبې سرې غوتې

مو سکا ته کېنا ستم

ما يې د باغ د پېغلته توب

ددې تنکې شپې سلام وانه خيست

ما شمعي ونه شواي راوړاي

ورکې ډيوې بلې نه شوې

ما يې ترخو شونډو ته

رنګ د خوږو هم ورنکړ

ما يې پر زلفو يو کو چنی پورنی

نه کړو راخوړ.

* * *

اونن ما بنام چې ټوله ورځ

روژه په خوله

دلوی الله پر عبادت بوخته وه

په دې گناه چې

په نغري کې

ما بنامي ټپېر تر وسو ځېدل

موريې له شپې نه

تر سبا ورته غمبوري

په څپېرو شنه کړل.

هو!

مورډ بچو کليزې داسې لمانځو

زمورډ ستور داسې دی!!!

۲۶ / ۱۲ / ۱۳۶۹

عبدالباري جهاني ته (۱)

دهغه دشعر په ځواب کې:

مساير خيالونه راغلل

مساير له لري غرونو

مساير له لوی سفرنه

يادوي «دماضي پانه»

رانه پوښتي دنن ويني.

* * *

اوس به څنگه ورته وایم؟

اوس به څنگه ورکړم «زیري»؟

چې به سترپه مساپره!

هره ولويشته ددې کلي

چې دخدای (ج) له خوبه شنه وه

اوس یوازې دکارغانو

اوزاړه شيطان کيږدی ده.

* * *

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې دغرونو ځنگل لوټ شو

د خیرپو خنې پرې دي

خالي ډکې له کربورو

د چنارو په سينه کې.

* * *

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې دنن مینزو کړې ماتې

د پرون بڼکلې هندارې

زموږ بودې مور بې کره بوره

ټول وطن شهید شهید شو

دلته مري د ماضي فصل

دلته مري د سبا زړې

شمه ور غرونه مات شوي

رامیراتې لوپتې دي.

* * *

اوس به څنگه ورته وایم؟

چې مې مري دمستی کلی

دلته ویر دی خندا نشته

د مرکي لوبه جاري ده

چا خندا راته وژلې

چا مو کور پرانگار وویشت

سیندونه هم مري

اسحاق نگیال.

چامو پخو چرو باندي

دبچيو مري پرې كړې.

* * *

اوس به څنگه ورته وايم؟

چې دنجونو تور وړبل كې

سپرلې شين شو دڅو زانو

دلته اوس دگودرلاره

داغزو لښكر نيولي

اوس دنېكلو دسرو شونډو

هغه شني موسكاوې مړې دي

اوس دنېكلي ريباړ ژبه

داغيار پر نوکووتې

دلته لويې ديرې نشته

دحجرو ټغر ټول شوی.

* * *

اوس به څنگه ورته وايم؟

چې شهيد پلو پر سترگو

دوطن ادكۍ ژاړي

رنگوي ددعا خلي

هسكوي دنبيرو غرونه

سيندونه هم مري

اسحاق نكيال.

« زور » له لور گريوانه نيسي

د سرو او بنكو په لاسونو

ترينه غواړي دخپل فصل

ددې شنو دانو مرگونه

چې نامردو بزغليو كې

دمور څه قدر نشته.

* * *

ته دې ورك سيوري ته ژاړې

زه لهخپل سيوري نه ستړى

ته له ځان سره په جنگ يې

زه فلک سره په جنگ يم

راته وايي:

ژمې درومي

توتكې به بيرته راشي

لكه وړانگې د سپرليو

په ورينبمين ورينبمين وزرونو.

* * *

زه ويم:

اى د ټولو ربه !

كه ته چيرې توتكى واى

سيندونه هم مري

اسحاق نكيال

اودريادي واي دا ورځې

ته راتلې زموږ پر کلي؟

لکه وړانگه د سپرليو

په ورينمين ورينمين وزرونو؟.

۱ / ۱ / ۱۳۷۰

کابل

تاک

چې بي دنيا ته سترگې را کړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې دمور سرې سترگې غوتې شوې
بیرته ونه غورېدې
چامې پر تړيو او ماشومو شونډو تې کې نه ښود.
پرهغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شيبه راونه وريدې
شپه شوه ، شپونکې ، سپوږمۍ دستورو درمو
ورېو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه دمرو سلگيو پرزانگو ويده شوم.
* * *
سهار چې پاڅيدم
زموره دکاله د سرو انگورو نرۍ ونې راته ايښې وه
غولانځه پر سپيرو او جل وهليو شونډو
ماورته مور وويل.

اوس هغه څاڅکې دانگورو مې پرزړه باندې

نيالگې ولاړدی

خوچې لوييېرم بناخور تاک مې

له ژوند سره سم لوييېري

زه او تاک دواړه له يوې ريښې يو.

۱۳۷۰ / ۳ / ۱۰

کابل

دلبرې

هر خو مره چې پي مخې دي او بنكلې دي دلبرې
هغومره ستمگرې او قاتلې دي دلبرې
پو هېرم خو خو نخوره مېلمنې وې درنه لارې
زړگيه! خپه نه شې نازولې دي دلبرې
نه لوز، نه بې و عده، نه بې رنبتبا ده چا ليد لې
دې چم کې دوفاله غرو لويدلې دي دلبرې
زموږ که خواني اورشوه ددوی گل له خټو پريوت
داهسې پر خپل حسن غولېدلې دي دلبرې
توبه! لکه د خوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنې دي، پښتنې دي او بڼا غلې دي دلبرې.

۱۳۷۰ / ۳ / ۲۹

کابل

آزادي

دلته څوک نور د سپر ليو
د گلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه دکورونو
د بامو سپينو کوټرو ته
داني ورکول نه زده.

* * *

دلته د بستو کې د باد له کوچي هير دي
چې بيا بڼکل کړي
په پرديسو وچو شونډو
د لوگرې پيغلي څنې
دلته پر کاله نشته
چې داسترې توتکۍ پکې دمه شي.

* * *

دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلي دي د عشق او دځوانۍ
او پيغلتوب د دې سپيڅلو گناهونو
د جنت بڼکلي هندارې.

* * *

دلته سا په باغ کې نشته
دلته مات دگل انځور دی
دلته بڼې کې زرغون شوې
دساراوو دزړو بگوو چيغې.

* * *

مور دمرگ کام کې ژوندي یو
دبنکاري گوتو کې ناخو
دسبا کښت یې رالوت کړ
دادنن شیبو دیوانو
دپرون پانې وروستې شولې
دمرو اودخانوپه لاسونو.
آزادي خووي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه؟!

۱۳۷۰ / ۵ / ۲۴

کابل

خو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته :

زمورې مړينه - ۱ -

پرېوځه ،

آرام ويده شه !

زمورې مړينه داسې ده

لکه زوکړه مو چې وه

اوزوکړه مو

لکه مړينه مو چې ده .

* * *

پرېږده !

هغوی چې د خپلو کورونو

پر د ستر خوانونو

ډوډی خوند نه ورته ورکوي

ژوندي وي .

پرېږده !

هغوی چې د پر دېو د کابارو

دافينو او الکولو په چينو کې

د لغړو فوا حشو

سيندنه هم مري

اسحاق نگیال .

د پستو او مرمينو غولانځو پر غرونه

بوه شپبه خوب

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي

ژوندي وي.

او پرېږده!

هغوی چې و پارگني

د خپلو ناوو پغلټوب

له هغوی نه

په پردیو کتونو کې واخلي

ژوندي وي.

او،

زه اوته

چې ژوندي وو مړه وو،

نو،

پرېوځه

آرام ويده شه!

لکه زوکړه مو چې وه

او زوکړه مو

لکه مړینه مو چې ده ۱۳۷۰ هـ / ۵ / ۳۰ کابل

درد - ۲ -

دپلار مړينه مې وليده
او دورو نو زړه چاودون هم
لورې مې ډيرې وزغملې
او تندي هم
خو پوه يې دومره درد وونکې نه وه
لکه:

نشه چې نه وي پوره
او بښينه پای ته ورسې.

۱۳۷/۶/۱۷

کابل

پيغمبران هم ژاري -۳-

ونې ! ولي ژارې؟

بنا خونه يې راته غوخ کړل.

چا؟

بناخ مې ،

ومي روزه، و مې روزه

چې رالوی شو

تبرته لاستی شو .

* * *

- مورې ! چېرته خې؟

- د خدای کلي ته.

- مگر دالويه نړی؟

- نړی، خودد پوانوده.

- مېرې دې شته؟

- رانه ورک شو.

- اوزامن؟

- لرم يې: قابيل او هابيل.

* * *

- مسيحه ! ته او اوبنکې؟

- اوبنکې نه ، وينې .

- ديهوداله لاسه .

ومي روزه ، ومې روزه

چې رالوی شو

دبمن ته بې و سپارلم .

* * *

- وطنه ! ته؟

- اودادی زه هم ژاړم .

- څوک دې ژړوي؟

- ملت مې ،

ملت مې دوه برخې شو :

- قاتل او مقتول

دریمینګړی نه لري .

۱۳۷۱/۳ / ۱۸

کابل

برخه - ۴ -

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمځی بې ورته له گلو نو ډگې کړم
دد بنسو او بنو نو گلان
سلیو بووړل
اونن چې، گلان بیا راوغوړېدل
هغه نشته.

* * *

هو کې!

زموږ برخه همداسې ده
تېر کال مو چې وپالې
له او بو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده وړانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نشته.

۱۳۷۰ / ۶ / ۱۲

کابل

دنيا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنگه سینه ده
چې زه نه پکې ځایم دادنیا خومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تری پروا گیر نه یم دلپو
ساقی! چم مې د گوت نه زده زما بحر پیمانہ ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپل مورد عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
مورې څنگ ته د گودر ناست یو پو کوو پکې ساگانې
گنې داد ژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مې ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرگ نه خیر دهستی غوارو
دادنیا خومره لولی ده ، دادنیا خومره سپیره ده.

۱۳۷۰ / ۶ / ۳

کابل

مساير

خه دښکلو او ښکو ستوری مساپر پر خاورو خوړیم
د چا سترگو نه لويديلی یو ټوټې ټوټې انځوریم
اوس به چيرته پسې لارشم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا د زړه تير به مې څوک وي چې بې زه د شگو کوړیم
چې بې تپ په سترگو روند کړم ترې سړو بادونو یو وړم
دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اوریم؟
قتلوي مې چې خوبونو، لیونی خیال مې چې وژنې
دا د کوم پښتون شملې ته د مغول د خولې پیغوریم
ځغلوم آس په درباب کې، مگر څوم بېرې په وچه
دا د کوم جنون امسایم؟ دا د چا د عشق شېبکوړیم؟

۱۳۷۰ / ۶ / ۸

کابل

پياله

داخواني مې صدقه شه ، خوپياله مې تشه مه شه
دزرگي لپه چپه شه ، خوپياله مې تشه مه شه
نبه پوهيرم چې مې وژني دابر بندې دتاک پيغلي
عمره ! يو څاڅکې نشه شه ، خوپياله مې تشه مه شه
خوئي خبم نه تماميري راته څه دزهرو سيند شو
دادژوند وچه چينه شه ، خوپياله مې تشه مه شه
داد دوه کانو دنيا چې دومره گرانه پرمور پلوري
لکه دود پر اور خوره شه ، خوپياله مې تشه مه شه
نه په برد عمر خوښ يم ، نه په گز دژوند خوشحاله
تول دلو خو پيسو ناره شه ، خوپياله مې تشه مه شه.

۱۳۷۰ / ۷ / ۷

کابل

لاره

دژوند مزي خولنه شول هغه شپه قراره چيرته ده؟
ياران دلاري ډير دي خوملگرو لاره چيرته ده؟
كاروان مو د سپوږمۍ تر څڼو بر شو، خوز مور مينه
چې تاويل څاروانه! اوس دخداي لپاره چيرته ده
ساقې! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته دزړه لپې
ز مور ډوينو تړي داويده څماره چيرته ده
موربه سادگان ئې ددو کو په ژرنده دل کړلو
اي عشقه! ددرو غجن ديدن هغه رو بياره چيرته ده
دادومره پيړۍ شپه کې دسبا سباناري چې دي
شمه مو دنيمز الو ډيوو تر سهاره چيرته ده؟.

۱۳۷۰ / ۸ / ۳

کابل

کب

سیند لاهمغسي

خپاند روان دی

اود اسپین ږیرې جاله وان

خدای زده

پرکومې دې شگلنې غاړې

خوب وړی دی نه وینبیرې.

سترگه مې وړپیده

اوستا دکور کوتره راغله

ستا راکړی گل ئې

زما شملې نه یو وړ.

زه پوهیدم چې

نن به داسی وشي

اونور به هیڅکله

درونه رسمه:

بیگاه مې خوب کې

له لاسونو ځنې

کب لویدلی !

۱۳۷۰/۱۰/۳ کابل

مینه

نیمه شپه ده ، نیمه شپه ده

د سپوږمې خانګو ته ناست یم

یو څو سیوري راته ناڅي

لکه ډمې عربانې.

د جنت پیالې ئې راوړې

څه ورینمینی پرینستی دي؟

رانه اخلي تاج د عقل

د جنون جوغه ئې راګړه.

* * *

اوس د زړه پر پانو لیکم

ستا ددوه سترګو غزلې

لکه خدای چې مینه لیک کړه

داد حور و په لاسونو.

جنوري ۱۹۹۱ مسکو

خانگه

دکومې شپې بله ډيوه ئې خانگې؟
چې مې دزړه په کور خوره ئې خانگې!
لږ صبر وکړه چې وزگار خوشمه
خنکه بې صبره پيمانه ئې خانگې؟
شيبه دژمي دراتلو خونده ده؟
داسې چې بيا کړه وږه ئې خانگې!
نه چې ياغي شونډو مې وکړ تېرى؟
له شرمه بيا چې تکه سره ئې خانگې!
خنکه د عشق پر قيام نکړم باور؟
چې راته سيورى او شمله ئې خانگې!
دوخت سيلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور ميلمنه ئې خانگې!

جنوري ۱۹۹۱

عشق آباد

زه او غر

تاسو مې پيژنئ؟

زما دتن هډوکي

اودخاورو په رنگ مسته وينه

زما دغرونو دهستی، نښې دي

مامې دغرو له تيو پي، رودلي.

زما دکور د بامبو تپي، له پاسه

غر ولاړ دی

اوپه انگر کي

هر قدم ته دخپريو ونه،

په هريو بناخ کي يې

دلمر دزيږيدلو کيسه

اوشين آسمان يې

خپلو سترگو ته

له پانونه

رانجه پوروي.

ماته دخوب او ستړيا

چم نه دی زده

تيارو ته ستوري،

سيندونه هم مري

اسحاق نځيکيال.

د سببا بر بندو پيغلو ته

لمني گندم

او کري ورغ ستگي په لار تيروم

سترگي په لاريم

خو دڅه لپاره؟

نه پوهيږم!

وه چې زما تر سيوري ها خوا

دادنيا نن خومره بنکلي بنکاري

دريغه!

له شرمه راته پاس

دکتو وس نه لري.

۱۳۷۰ / ۱۱ / ۲

کابل

دغنمو وړې

لوی احمد شاه با با ته:

(۱)

دغنو وړې زما د پگړۍ خانگه
دغنمو وړې زما د غرونو ژبه
دغنمو وړې زما د ماضي درمند
دغنمو وړې زما د سببا توره.

دغنمو وړې زما د اوبنکو تکی
دغمو وړې زما د موسکا پانه
دغنمو وړې رنگ د بن پاپیو
دغنمو وړې زما د یار سنډره.

دغنمو وړې لمر د شپو د تیو
دغنمو وړې سیوری د غرمو مې

سیندونه هم مری

اسحاق نگیال

دغنمو وږي وږم د سپر ليو
دغنمو وږي تن دشنو خيږيو.

(۲)

دغنمو وږي پاس پر شملې شين شو
طلائي تاج ئې نسکور کرله سرونو
دغنمو وږي شنه دويار جنده شوه
لکه سره وينه آيت دپاني پت شو.

دغنمو وږي توره دبړي بننا شوه
د دښمنو وريخو گيډي ئې کړي خيږي
دغنمو وږي زماد غرونو باد شو
له هيبت نه ئې زمو گيدرې راوړي.

دغنمو وږي وينه دغيرت شوه
په ککرو کې ئې اور دايمان پوکړ
دغنمو وږي زماد دپلار شمله شوه
تيديدل ئې لکه ستوري چيرته نه زده.

دغـنـمـو وړې اور شو پر نا مردو
هره لويشته ئې تنور كړه پر بگوو
دلـمـر بـنـي ئې له لويديزې سيلې خپل كړ
دشمال دباد ترخه ژبه ئې پېرى كړه.

* * *

دغـنـمـو وړې ټول هيواد هيواد شو
دغـنـمـو وړې ټول ولس ولس دى
دغـنـمـو وړې زما د وطن هسك شو
چې تر غاړې ئې دبل لاسونه لنډ دى

* * *

دغـنـمـو وړې زما د پگړي خانگه
دغـنـمـو وړې زما د غرونو ژبه
دغـنـمـو وړې زما د ماضي درمند
دغـنـمـو وړې زما د سببـا توره.

۱۳۷۰ / ۱۱ / ۳

كابل

کښت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکوري درنه نه شي
ته گوره هغه کړې و عدې نورې درنه نه شي
بلد نه يم په غېر کې د سپېڅلې گناه چيرې
دا شونډې و چې روږدې دي سمسوري درنه نه شي
ما څښلې کله نه دي ساقې تور شراب په جام کې
ستا سترگې تکی سرې بڼې دي چې تورې درنه نه شي
کمخې دې راته دارکړه چې منصور شمه ژوندی شم
و پرېم له هغې نه چې منگوري درنه نه شي
له ورېځو نه خیر نشته کښت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه! خو غوټی دی چې کمزوري درنه نه شي.

۱۳۷۱/۱/۱۴

کابل

عبدالباري جهاني ته « ۲ »

د هغه د شعر په خواب کې.

مادرتنه نه وي چې ياغي شو اولس؟

مادرتنه نه وي چې ژرېږي وطن؟

مادرتنه نه وي چې نرېږي غرونه؟

مادرتنه نه وي چې وړانېږي وطن؟

* * *

مادرتنه نه وي چې د کار غيو سيوري

تاج د شيطان شولو توي پرنبتې؟

مادرتنه نه وي چې د حورو حسن

پرې موي پلوري، خرخوي پرنبتې؟

* * *

مادرتنه نه وي چې د نن سندر

غريبه او بنکه شوه په اوروسوه؟

مادرتنه نه وي چې ډيوه د سببا

ماته هنداره شوه په کوروسوه؟

* * *

مادرته نه وې چې هادرني لويتهې
داور او وينو پر گودر زانگي؟
مادرته نه وې چې ها سپېخلي تسبي
د خولوليو پر تير زانگي؟
ما بوزخمي تن دوطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
مايي لايو دردواکړي نه و
اوس يې له هر تپه تپونه جوړ شول

* * *

ته اويې مه ژاړه جوړ پري وطن
زه ويم چې نه يې نا خبر بنه يې
ته وايې اوردي بيا گلان دي سپي
زه ويم له دې اوره بهر بنه يې

۱۳۷۱ / ۱ / ۱۵

کابل

وينې پر کاله

اوبنکې د شېبو که د کلو وي په سر واوښتې
لپه وي اوبه، که په نېزو وي په سرو اوښتې
ټول عمر باران و، يوه شپه موره ونه لیده
پوه نه شو د ژمي که سپرلو وي په سرو اوښتې
نه به وايي ژبه دغه گونگ زرگی شاهد خودی
لښتې د کمخو که توپانو وي په سرو اوښتې
خیر که مو سر لار د پښو پل مو ژوندی پاتې دی
خو ورځې کانې په قافلو وي په سرو اوښتې
سترې نه شوې غارې زموږ اودا پخې چېرې ددوی
وينې پر کاله د پښتنو وي پر سرو اوښتې

۱۳۷۱ / ۱ / ۱۸

کابل

بېديا

سپېره بېد ياده پکې پل د بنيا دم نشته

يوڅو پېر بان دي له پرديو غرو راغلي

بربنده پېرې ، ناڅي ، ناڅي

چې تياره شي بيا سيني پر خپلو ميندو سروي

پرخواږه خوب پر بوڅي.

* * *

د زهروونه ده ولاړه

پر بيزو ادې يې سيوري کړې

بيزو د زهرو پرگي خوري هره گړۍ ورځنې حمل اخلي

دورڅې د يرش ، څلوينست ځوانان شي

بيا قتلېږي

خو بيزو ادې پرگي خوري

اولگې داده هره ورځ نوي بچيان زېږوي.

پېر بان گډه پېرې

دبیزو ادې په ویر او پر خوار یو خاندي

چې شپه تیاره شي

بیا سینې پر خپلو میندو سړوي

پر خواره خوب پر بوځي

سپېره بېد یاده پکې پل د بنیاد م نشته

۱۳۷۱ / ۱ / ۱۹

لغمان

گيله

زه دې د کومې بڼې ځوانۍ په خاطر؟

ستا دنيمگرې مينې

د سمسورتيا په هيله

پيالې په سرواروم

اوزه دې کومو مهربانو سترگو

ته شين غزل وليکم؟

پبالو ته شونډې

د غزل زلفو ته لاس نه ورځي

کله چې زړه کې مې بې

۱۳۷۱/۱/۲۲

کابل

شیخ

شیخ بی نعمی گد بېري

شیخ د جومات کړکی ترلې دواتونو د پوالو ته ناخي

شیخ د خپل عشق د باکرې مور

له تیونو نه شراب خنبلې دي.

* * *

شیخ لکه سپینه پاغونده

بادونه یوسي

بېرته راشي

او خپل مست سیوري ته بڼه و خاندي

شیخ د کو کنارو گلان و تومبي په تورو خنو

شیخ توره شپه شي

په غلا غلا د زلیخا د مخ پورني پسې لاس غځوي.

شیخ بی نعمی گد بېري

شیخ د خپل عشق د باکرې مور

له تیونو نه شراب خنبلې دي

شیخ تورو خنو کې تومبلي

د کو کنارو گلان.

۱۳۷۱ / ۳ / ۹ کابل

هگري

هگري پيړۍ ده چې دنيمې شپې له ټکي ځني نه خوځيږي

ستوري سوځي،

شمعې مري،

د ترږمبولبونۍ د زنداني شېبو د ژوند څرې آينې ته ناڅي

کانه په لار کې د ميريو د راتلو شېبو ته غوږ آينې دی

* * *

د دوو دښتو د کمڅو پرسر سپورمۍ بندي ده

او مساپرې پينې د غوږ گود کاله پر لوري لاره باسي

متې زخمي دي،

بې نوکانو گوتې څنو کې د شپې پاتې دي

روند د گلونو د رنگونو تماشي ته ناست دی.

* * *

گړۍ زموږ د ژوند سپېڅلې او محکوم کلام دی

گړۍ، بېرې، ده چې کره ملا سمولې نه شي

گړۍ، غریبه

د پېریدو د سکون پېټې په سر گرځوي.

* * *

کانه په لار کې د میړیو د راتلو بنکالو ته غوږ ایښې دی

روند د گلونو د رنگونو تماشې ته ناست دی.

۱۴/۳/۱۳۷۱

کابل

پوښتنه

دومره قدری یاد شي چې پوڅه خودې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تاڅه ووې ماڅه ووې
ټوله شپه رښتیا دې پټه دزړه کورکې ساتلی وم؟
يو غلچکی خوب وپه کاله مې تېرېده ووې
ستا دنظر تندرته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له ورپڅو نه خبر دبارانه ووې؟
ويښ وم که ويده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کلي نه درځم
هېره وه له ما نه خورینو دگرېوانه ووې
وپوښته رښتیا ترې کوم مغول دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلما نه ته پښتانه ووې؟

۱۳۷۱ / ۵ / ۱۴

کابل

داکلی . داوطن

کلونه تېرشول، ځواني مري

او درنگونو سپرلي

زموږ پرسوي او غريب مالت

گذرونکې.

ورځمو د سترې شپون

دڅنډو په ځنگلونو کې نڅاونکړه

دتورو د بنستو د کېږدو د وريو ژبې

بيا وچې شوې.

* * *

بيا مو د کلي د چنارو

پرنيم سوږو تنو اوربل شو

دشنو غنمو دوربنميين فصل کمځيو ته يې

رنگ بيا د لوگيو ورکړ

بيا يې د ستورو سره توکړی.

دتورو وريځو

د شيطان مريې ته وېنډله

* * *

کلی ، وطن

بياد خپليو د ميخونو جنگ کي سا و باسي

کلی ، وطن مو

د خو تورو تجمل ته

بيا له سره قربانېږي

هرقاتل يې

د زخمي خان له هډو کو ځنې

لاستي د «بيرغ» اخلي.

* * *

زموږ سرونه

زموږ وينې

د شنو چرسواو د بنگو هغه شني دانې دي

چې دودوي يې «باباقو» ملنگ

د غم او دسترپا شېبه کې.

۱۳۷۱ / ۴ / ۲۵

کابل

جنازي

وربځو دستورو جنازي ښخې کړې

بيا پردې غرو

درنيو ستورو دنارنجو گلان نه ورپرې

راته د سترو مساپرو پښوپل ورک شو.

* * *

هره شېبه مې ځوانې مېرې تندرونه وژني

هره شېبه د ځوانو مېرو جنازي ښخوم

خدای زده

دې لار کې چېرته روغه څېرې شته او که نه؟

چې راته غېږ پرانيزي

څاډرمې باد وړی دی!

۱۳۷۱ / ۴ / ۲۶

کابل

کلی - د پره

ماته د کلي مازيگريو ځلي بيا و خندل

دمروور ورمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بيا بنکل کړې

کلی مې بيا لکه دويني دزرگي پرفصل وبهېده.

* * *

دپلار حجره لکه کنډر پرته ده

نور ترې د سترو بزگرانو دچلم دودونه نه راخپري

نور يې انگړ کي د بناغلو مساپرو د خپليو د گل مېخونښې هم نشته

له ماتې ملايې نرېدلي د سنځلو نازولې څنې

او پلار بوازي د کابل په هديرو کې مساپر پروت دی.

* * *

بيا مې د کلي د آذان آواز له خوبه ويښ کړم

آذان پر کلي باندي خور دی خو په غږ کې هماسې

د سپين زيری «بلال» سوز نشته (۱)

ټول د پکول شاته لمونځونه کوو

او د جومات محراب له مانه د «بلال» سپينه پگړۍ غواړي.

* * •

کلی هماسې له ديرونه ډک دی
دکلي لارې دزلميو درنو درنو گامونو لاندې سا اخلي
خو گودرونه رنگ دي
دکلي پېغلې انگېرونو کې د نيازې څرخې تاووي
اوزه لگيا يمه د پلار زړه دېره چلوم

۱۳۷۱ / ۶ / ۱۸

]]- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوی عبدالحی دی.

گلونه

کرلي مې جانان دي په اورنو کي گلونه
زه هسي لټومه په گلونو کي گلونه
زاهده رانه کبړي چې ما بنام قضا گاني
ليدلي مې د زلفو ما بنامونو کي گلونه
وړمې وي نابلدي د کمخوله غرونو راغلي
زرغون مې شول د کلي په خوړونو کي گلونه
هرگوت سره گلاب شي تکی سرې د پيالو مورگي
جامونه په گلونو کي، جامونه کي گلونه
په شونډو کي موسکا خويوه وکوه جانانه!
سپرلي شه غوره مې په زخمونو کي گلونه.

۱۳۷۱ / ۷ / ۲۵

کابل

د «آدم» وصیت

زه «آدم» یم زه «آدم» یم

له جنته شپړل شوی

پر دې ځمکې بادشاه شوی

ورور دې ورور پء کانی وویشت

نازولی زوی مې مړ شو.

* * *

زویه! زرکاله پوره شول

یو څو ورځې دې مېلمه یم

څو خبرې درته کړمه

نن به یم سبا به ځمه.

* * *

دغه سپین مزی درواخله

دپستو پستو ورېښمو

پکې حک مخ دنیانو

د جمله وو بادشاهانو

پرښتو وو دی او دلی

له جنته دی راغلی.

* * *

خو وښتنه زما درېرې

او همدا جنتي مزی

په پوه تابوت خوندي کړه

ورته جوړ قفل او کلي کړه

خو چې ته یې او دنیاده

پر دښمن غلبه ستاده.

* * *

دا گوتمی مې هم درواخله

درته و به ښيي لارې

دا « میمون » آس مې هم ستادی

ورسره برېښنده توره

هر بری د ستا بری دی

هر زور گير د ستا مریی دی.

* * •

زما نښې د ستا نښې

زما لکړه ستا لکړه

زما لاره د ستا لاره

زما چاره د ستا چاره

خو وروستی خبره واوره

وینه توی زما د زوی کړه

دمظلوم زوی په بدل کې

زویه څه ته هم قاتل شه!

د «آدم» د غاړې گل شه!

۷۱۱۳/۹/۶

کابل

داحمق په لتون

اورېدلې مې كيسه ده خدای زده کله
 له ملانه، له عامي نه که له بله
 بو سپين زيری چې يې وخت دځنکدن و
 په هونې پاروکې هونې اړ او عزتمن و
 خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
 وې خبره درته کړم چې نه شي هيره
 څه چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړي
 څه يې وېش نيم څه يې پخه او څه يې سقات کړي
 نيم يې ورکړي د کوم ځاس نامي دلته ته
 کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
 چې په نوم د حماقت ترې څوک بـرنـه وي
 دغه نيمه بـرخـه ټولـه دې دده وي
 سړی مړ شو د خيرات کـټـوې بـارـشـوې
 گـڼـې ډکـې ددار او دنـا د اـرـشـوې
 زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
 داحمق سړي لته--ون ته يې زړه بـنـه کړ
 وې فرض کړې مـو بـا بـا پـر مـوږ داکاردی
 پسې گرځو په دې بنا که په بل بنا ردی

گوندي وي چي په دې کار کې کوم حکمت وي
 د سپين ريو و خو په نېکو مصلحت وي
 زامن لارل نيمه برخه يې تر مالا کړه
 په شپو شپو يې خپل زاړه کلي ته شا کړه
 د احمق و يې څار له هر لاره
 پسې تلل له يوه بناره تر بل بناره
 لټو هغوی احمق چې بنه شا خداروي
 احمقان خو گوني هر چېرته بسيار وي
 خو شا خدار احمق هېچرې پيدانه شو
 خو چې سربې د پاي تخت په کوڅو و شو
 دوی له ورځو و يوه ورځ ليدل په بنار کې
 چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
 هرې خو انه راتول شوي بنه ځوانان دي
 څوک يې پيغلي، څوک زاړه، څوک هلکان دي
 د چا شونډو کې موسکا وي دي غوړېرې
 څوک تندي پر زنگنو و هي ژرېرې
 يو خو اسازدی، پاي کوبې ده او خنداده
 بله خوا چغې نارې دي او ژراده
 چا کره شمله پر سرايستي زبونې کېرې
 ورونه گرځي په مېلو کې هورې دورې

دوی لیدل هغه کانسي چې نه وي چېرې
 دوی لیدل چې د مېلې په هغې خواکې
 تخت خـلـېـرې درنگونو په رڼا کې
 پکې ناست يو عزتمن سړی دی گوره
 چې وریرې پرې گلان له هر لوره
 طلايې تاج يې پسر سر لکه دلمردی
 تيار سی ورتنه سردار دی که لښکر دی
 جوړ ټولگی ورتنه ولاړ دی دساقیانو
 بنکلې پېغلې او پکې دي دزلفانو
 د مېلې پر بله خوا بله کیسه ده
 دوی لیدل چې هلته بله هنگامه ده
 دوی لیدلو بو سړی چې عزتمند دی
 له یوې پښې له ونې نه خورند دی
 څوک يې سروهي په سر څوک په سوکانو
 نه زړه سوی د جنکونه د خوانانو
 له ماشوم نه هم خيرات د خپل سر غواړي
 خو وهي پکې هر څوک دلاس سوبـاړي
 بیا په لته ددلیل او د برهـان شول
 له پوچاځني يې وکړل تپوسونه
 چې رانښه د خدای پار دی دلیـلـونه

ديوه مـوولـي دو مره هر كلي كـر؟
اوله بل خـنـيـنـي مو جوړ د كوڅې سپـي كـر؟
وې هغه چـي اوس د تخـت پر سر مستي كـري
پس له دې نه ي به پر موږه باد شاهي كـري
او د ابل چـي تـا لـيـده سر پر پـه ژړاو
يو ساعت مخكـي زموږ پر سر باد شاو
موږ د نوي هر كلي كـر وڅـه چـي غواړي
بيا چـي زرو شونو و هو پكـي سـو بـاړي
د بابا زامنو ووي چـي مـو و مـوند
ها احمق چـي مو په ټول جهان كـي نه مـوند
د شاهي په باغ كـي ناست نه گوري مني
بـه پـو هـيـري د سـبـا سـو بـاړي ويني
نيمه برخه د بابا يـي رابـهـر كـر
بيا يـي ټـولـه د باد شاه په لاس كـي وركـر.

۱۳۷۱ / ۱۰ / ۷

كابل

بادشاه او معشوقه يې

تېره هېره زمانه کې يوباد شاو
نازولې په هر ملک ددې دنياو
خدای ورکړې دبدبه د تاج او تخت وه
په هر ځای ورته گونډه او بڼه د بخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان يې بڼايسته و له بهاره
نه کمې و دلښکرونه د زرو
نه کمبود پکې د مينځو اونو کرو
شمار يې نه و په حرم کې د بي بېانو
نه د بڼکل و معشوقونه د ساقيانو
هر محل يې د دنيا پرسر جنت و
رب و ورکړې لکه ازله داعزت و
د بادشاه په دلبرانو کې پوه وه
چې په ټولو کې بڼايسته لکه ډيوه وه
لکه حوره هسې بڼکلې نازولې
ته به وایې له جنته ده راغلي
چا ليدلې داسې حسن چبرې نه و
ډېر شاهان يې په ليدو پسې رانده و

د بادشاه ټوله هستي ددې هستي وه
د شپې ورځې پايكوبې وه بد مستي وه
دغه نورې معشوقې، نورې بي بېاني
ورته ټولې د پېښو خاورې وې خوارانې
بو وينېته ددې او دا ټوله دنيا
بدلوه كله دداسې عشق بادشا
يوه ورځ يې په شېبو د بد مستي كې
دخوندونو اورنگونو په ځولۍ كې
سرې د ناز شونډې راپرانستې ادا ته
خو خبرې وې چې ويې كړې بادشاهه
وې پلاني حاكم دې ډېر درته خاين دى
ته پوهېږې نه خو ما ته مېن دى

* * *

چې خيمه د مستي ټوله شوه سهار شو
د مظلوم حاكم تيارې خونې ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقيقونو، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصير د حاكم نه دى
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دى
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خپه شو

سلطان لاره درباريانو ته جرگه شو
 وي كه شه هم ډېر پردې بنكلي مينيم
 خو والله چې پر هغې پېښې غمجنيم
 زه وپرېمه كه بيا هم داسې وشي
 خدای خبر چې ددې ملك چارې به شه شي
 درباريانو ورتته ووېل سلطان
 نوريې مه مننه خبره عاليشانه
 باد شاه ووي ناممكنه ده ملگرو
 چې خان منع كړم دهغې له خبرو

* * *

يوه شپه باد شاه دربارنه رابهر شو
 معشوقې سره ملگري په چكر شو
 بر بېرې سواره روان وو په درياب كې
 معشوقه يې كړه گوزاره په تالاب كې
 معشوقه لاره خو اور يې د عشق بل و
 لگيدلې د باد شاه پرتش گوگل و
 بيا باد شاه شپې پر اوښكولې
 اوښكې څه چې يې سرې وينې بهولې
 باد شاه هسې خوار وزار او تور كمند شو
 چې گوزار د عشق او مينې له سمند شو

بادشاهي بي په نظر لکه زندان شوه
چې د عشق دنيا بي رنگه په جهان شوه
دربار بانو ورتنه ووي اي اميره!
اي زموږ د سرو سيوريه اي زهيره!
اوس چې مري ورپسې ولي دې غرقاب کړه
خپله مينه دې لاهو په دې درباب کړه
بادشاه ووي ورتنه اي عاليجناب
زه خراب بنه يم نه ملک زما خراب

۱۳۷۱ / ۱۰ / ۲۹

کابل

پر قبر مې

مامې داخل قبر په سترگو وليد

قبر ،

زما د سفر نوې بېرې

دوچې ځمکې سمندر کې غږوي د مساپرو د مساپرې شپيلۍ

او قبر کښونکي

ستري ستري رانه پښو ځنې خپلۍ وباسي.

* * *

بربنډې پښې ، سپينې جامې پر غاړه

زه مې دخپلې جنازې پر سر ولاړيم

د ملا غږ ته مې غوږ نيولی

چې بلوي مې پر گناه د ثوابونو خراغ

زه ورته سرې سترگې ژپېرم

وايم درواغدي

ملا مه بې وايه !

* * *

له کور او کلي نه مې ساندې خيږي
ادې دزوی چيغې وهي
بچيان دادا بيرته له خدايه غواړي
دچا په خوله کې چيرته نشته چې شاعر مې شوی
اودلته زما په جنازه کې

يو شاعر

خپلې مير منې سره ناڅي اوسندړې بولي

۱۳۷۱ / ۱۱ / ۵

کابل

بزرگر

څنگه سرې رلۍ په سرواخيستم؟

زما د لاس خولو فصل نه يو شين بوتې راپاتې نه دی

چيرنه يو ژير وړی هم نشته چې بې پاس پر پټکي کيږدم

له گودر ځنې په بر بتو کې موسکي تير شم

په مخه لار شم، شاته وگورم

پر بنکلي آشنا بيا د يوې بلې وعدې زيرې وکړم

رليو څه ونه کړل؟

بزرگر لگيادی له خپل لور سره خبرې کوي

بزرگر ژپيري

او وريو ورته غوږ نيولی.

۱۳۷۲ / ۱ / ۶

لغمان

بنگريواله

بنگريواله تورى بيا پر كلي راغله

بنگريواله شرنگ پرولو،

دنيايسته رنگونو خانگه

بنگريواله زمور دكلي

دزلميو د «طالعو» دنازكي غوتې وږم

بنگريواله زمور دكلي

دپيغلو تو داختر د شيبو زيرى.

* * *

بنگريواله تورى راغله

رنگه بنگه سانبولې

په پستو پستو زگير وويې

دهر کاني تپوس وکړ

خوزمور دكلي لارو

دپرديسي بنگريوالې

سيندونه هم مري

تش دخولي سلام وانه خيست

وي يې: هو! رښتيا زړه شوم

دغو سترگورب وهلو

خدايزده چيرته

بيا پرکومو نابلدو کوڅو سرکرم؟

* * *

بنگريواله تورې تم شه

حک حيرانه پښيماڼه

بنگريوالي په لستوني

دښو دورې جارو کړې

هرديوالي يې ددې کلي

له خواږه نظره تيرکړې

وي يې: نه، کلی همدا دی

داکوڅې هغه کوڅې دي

خو حيرانه يم چې څنگه

نن مې پل پکې پردی شو؟

* * *

بنگريواله ږنگيدله، بوگنيدله

چې له لرې زموږ دکلي

پخوانی بنار وښکاره شوه

يو اشنا سلام بيې وکړ
اودانه بيې دانگورو
دبوډۍ په خوله کې وکړه
وې بيې: څه نو بنگړيوالې
څه ورڅه پر مخ دې بڼه شه
اوس نو هغه کلې نه دی
اوس هغه بيبيانې نشته
اودبنکلو مړوندونه
ډير کلونه شول چې پرې دي.
۱۳۷۲/۱/۱۱ لغمان

غیچ

...خو تریخ دزهرو جام دی

نه خه سره لري نه سپینه

نه بی رنگ شته

نه بی خوند شته

نه بی پاتی شته نه مرینه.

* * *

عجیبه دالی بی راوړه

پرښتو، د جنت حورو

شپیلولي راته هډوکی

قتلوي سرتوره مینه

سین دزوو دی ترپخاخي

وریتوي دزرونو وینه.

* * *

اوس پو هیږئ؟ خه بی وکړل؟

ها لو بگرو دباغونو؟

یوه وښوده په گوته

بل يې دل کړه پر غاښونو.

* * *

اوس يې غچ له موربه اخلي

ږدي موژرندې پرسرونو

ورشه غوڅه دې کړه ونه

راشه وادې خله غنمينه

نه يې رنگ شته

نه يې خوند شته

نه يې پاتې شته نه مړينه

قتلوي سرتوره مينه

وريتوي دزرونو مينه

...خو يو تريخ دزهرو جام دی

نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۳۷۲ / ۲ / ۱۲

لغمان

بناپیری

دغره په لورپه شوکه گورئ
چې دستورو دهیلیو تر بنکو لاندې
زما د مینې بناپیری، ناسته ده
چیغې وهي
تندی اخیستی پرې باران نه اوري
په تور وریل یې
دچندنو پانو اور واخیست
غزل وسوئید.

* * *

خومره درنه اوپنستنه ده اوبنکه
اوبنکه دزپه له نازولي کوره راغله
زما په لپو کې راپريوته
اوبه اوبه شوه
اوزه لگيا يم لورې لورې خو کې ته
په لپو کې اوبه خيږوم
خو کې ته ورسم نږدې شم
بيا دحمکې تل ته ولويږم
اوبه اوبه شم.
بناپيری، تنده وژني
اوزه اوبو وړې يم !
۱۶ / ۲ / ۱۳۷۲

سیلانی بلبلی

سیلانی بلبلی لاری

نورد باغ د خوب په سین کې

د بلبلو د سرو ژبو

د شنو چیغو تصویرت دی.

نورد باغ د سرو گلونو

د بلبلو د سرو شونډو

نازولې مینه مړه ده.

نورد پانو پر کمخيو

سهارونه د سپرلیو

چیرته پر خې پر خې نه شول.

« سرله سره پالنگه هسک کړه فتح خانه

لویه خدایه ، سیلانی بلبلی والوتې له باغه ».

سیلانی بلبلی لاری

نور پر آس دننگیالیو

د پگړیو د شملو

دلورو لورو

آسمانی غرو پته نشته

نورد بریتو پرسرونو

هغه تاوه

د پښتون

اسرافيلي شپيلۍ كڼه ده

نور هغه ډگر مات شوى

او پر غاړو د پرديو

هغه مستې

سپينې توري لښتې نه شوې

« رابيا » بله نارو و كړه:

« سر له سره پالنگه هسك كړه فتح خانه

رابيا گلې پونده ورته كړه سپره شوه ».

۱۳۷۲ / ۳ / ۳۱ كابل

روږده

زړه شړلې يم له كوره اورمې بل دی په كاله كې
لږمې پرېږده چې ويده شم ستا د زلفوپه ځنگله كې
سترگې ستا سترگو كې لامبي ملامت راباندې مكره
تنده كله ماته شوې د كبانو په وياله كې؟
مادما زړه له هر شرننگه دشنو چيغو مالت جوړ كړ
نه دی نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه كوي په خوله كې
د سينې پر باغ دې تلم ستا د گريوان قراول تم كړم
اوس نو پرې چې مې زيندى كړي ستا د غاړې اميله كې
چې په پټه دې خوله راكړه تا په خپلو لاسو غل كړم
نن سترى وي سبا درمند روږده داسې كوي غله كې.

۱۳۷۲ / ۴ / ۳

كابل

تنده

د فردوس د عيش كوربه دي

غرقوي دنيا تر نو كو

خو لاتشې مړې غواړي

د سوالگر ساړه نغري نه.

* * *

د سوما جامونه لاس كې

زموږ دوينو لامبوزن شول

نه سپرېږي ، نه ماتېږي

دمړو ماشومانو تنده

۱۳۷۴ / ۴ / ۲۱

كابل

زما د دويشت کلن ځوان وراره شفيق الله متين په شهادت

ويرنه

خلکو گورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پريوت
د فلک خونړې لاس مې لکه تېر پر سر پريوت
هر يو کانې موقاتل شورا ته بېل بېل پردر پريوت
د سرو وينو په کاله کې بيا د وينو گودر پريوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرگي پرې خنجر پريوت
يو روڼ لمر مې دکاله و ، سحرو خوت سحر پريوت
مرگه څومره گناه کار يې وړانوي دعزت کلي
له بې پتو ځنې تېستې رنگوي دعفت خلي.

* * *

خدا يه څنگه به شم صبر څنگه اور مړ کړم په زړه کې
زيريدلې يم لويي مړم دادو وير په زنگانه کې
چيرته اور چيرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما دکور کوربه دی ، مرگ مې ناست په دالانه کې
نه په غيږ کې دنيا لوی شوم نه په غيږه دنيا کې
پرون پرې دپلار مری شوه نن ساه قتل په وراره کې
څه دغم په ورغ پيدا يم څه دغم په ورغ به مرمه
لويه خدايه لويه خدايه ! داڅه يمه داڅه يمه

* * *

ٽول ڪهول مڻي جار جاري وايٰ جو « شفيق » راتہ پھ ڪورواي
 دازلمي ستوري دکور مڻي دنیکه پر درگاه خورواي
 تل دقام دپگري گل وايٰ دٽبر دپت انخورواي
 غم بي تل زما پر سرورواي دادڙوند پرنيلي سورواي
 دده درد وايٰ زما مرگ وايٰ دده ڪورواي زما گورواي
 زما خونه وايٰ خرابه خو ودان نغري دورورواي
 تولعننت زما پھ غم شه زه يي زور ڪرم دي زور نه شو
 ڪال پھ ڪال رانه ڪنبت ريبي خو ور سترگي دي مور نه شو

* * *

لايي سيوري ته ناست نه وم خوانيمرگ شو بهار وسو
 سم چي گل جوڙ شو شملي ته ، شمله وسوه گلزار وسو
 چي راخوت دسهار ستوري ، ستوري وسو سهار وسو
 هغه رنگه خواني وسوه هغه دنگ دنگ سپيدار وسو
 خاڙيدي چي ور نه بنڪلي ها دنڪلو سردار وسو
 گلالي لالي مڻي وسو ، وطن وسو خيد بنار وسو
 پرهر سر باندي اور بل دي سردې پورته ڪرپه « شفيقه ».

* * *

وروره ته خو دگور نه وي ستا خواني دگل خواني وه
 ستا بنايست دگل بنايست وه ، ستا ثاني دگل ثاني وه

ستا دخولي دتکبير چيغه ددی کلي وداني وه
ته دسرو يا قوتو کان وي خو وطن کي ارزاني وه
ورور دورور په لاسو وژني دلته دا مسلمانني وه
دلته داسي ناداني ده، دلته داسي ناداني وه
مگر ته يوازي نه يې دلته دننگ غرونه قتليري
دلته سيند پر چرو وژني دلته ټول وطن نريري.

۱۳۷۲ / ۴ / ۲۲

کابل

داسې لور داسې لوونه

وربځې بيا لامبي پر اور ووري پر گلو
دازلمی سپرلی خونه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر را پر بوت
سوځوي مې بنکلی کلی د سنځلو
بیا د گلو د حیا پر ناموس جنگ دی
خانگې سترې شوې د ځان پر قتلولو
د باغ سپین مړوند رېبلی دی اغزیو
پرې بې نه بنود چپرته جوړ گراپوان د بنکلو
د سیندو نو مست او بنان و سول له تندي
دهېلیو پېغلي بیا لارې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مري غونچې دستور و
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج دوینو گلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ د گلاب او د سنبلو
بیا لنده نه شوه ډوډی د «عیسی» جام کې
پاتې نه شول هغه سره شراب د څنبلو
د پیالو پر شرنګار یو ویده و بین نه شو
نه ساقی شته نه کنډول د کرنگولو

يوې شمعې د شپو د پو پر تندي ونه ويشت

يو پتنگ نشته لمبو کې د لامبلو

دا ويدي سترگې د بې پرې رنې نه شوې

چيغې پر بوټې رانجو کې د بلبلو

فلک لور پسې اخيستی ستړی نه شو

ددې مستو چتو ستورو پر رېبلو

نازولې غوتې نه شوې پکې بلې

تور لوگي دي چې ټيکري شول دوربلو

د ماتم ډمو بنگري د بنکلو مات کړل

غوڅوي ورنه نکريزې له منگولو

په برهر زړه مې لاس مه وهه جانانه

دا خو سالوپته نه ده د گنډلو

زرغو شوی چم په چم برسات داوښکو

قتل شوي موسمون نه د خندلو

دا چمن چمن وطن دارته بس نه شو

نه يو شين ډډ د چنار شته نه دولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کړل

دال له دي له ازله د داغلو

ددې خوارو په قسمت به باران نه وي

چې لمبې وروي پر کور د جل وهلو

سيندونه هم مري

اسحاق نگیال

يو پري شوی رگ مو بنځ لکه تاک نه شو

يو سر نشته په دې بنا رکې د بنډلو

نه د عقل پر آس سور، نه لیونی شته

نشته ژبه د زنجیر نه د وېلو

څه ایرې د بې قدری ورباندې شنې شوې

دا درنې شناختې خونه دي دکتلو

ددې کلي بنکار یان مړه له سره وژني

غشي ولي بیا پر زړونو دبسملو

نه یو مټ د تیارو جنگ ته چیرته پاتې

نه یو لاس د خپل کرپوان د خیرولو

د لمبو تر خیمو یو «ابراهیم» نشته

پیدا نه شو یو «منصور» د دارختلو

بیالو بدلی دی «رستم» د «شغاد» څاه کې

لاره نشته دې گړنگ نه دوتلو

نه بې گرد په تورو د بڼتو کې د آس شته

نه نارې د شهسوارو د دانگلو
بيا يو شين زمري دې غرونو کې لوی نه شو
يوه تشه جنده نشته پر مورچلو
دشنو چيغوله کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته کړه «خوشحاله»
لا خو غچ د «هجري» پاتې پر «مغولو»

۱۳۷۲ / ۵ / ۹

کابل

نه جام، نه خادر

خوتور سرې

خو سپين سرې

«يو خو اوښې»

«خو پسونه»

خه غريب سترې كاروان دى؟

باد راوړې پانې رېږدي.

«قاف» لمبو پر سر اخیستی

بنا پېرى، شوې مسا پرې

خداى خبر دى چې به دمه

بيا پر کومو غرونو کېږدي؟

څنگه ړنگې میکدې دي

څنگه بنکلې شونډې سوخي

جانې بيا به دې ساقي شم

«که مې غم د ډوډۍ پرېږدي»

نه ترانگې د کېږدۍ شته

نه خپلی، نه خادرونه

لوتوي د جام ناموس مې

پر شهیدې پگړۍ پنبې ږدي

خو تور سرې

خو سپين سرې

«خو پسونه»

خه غريب، سترې کاروان دی؟

باد راوړې پانې ږېږدي

۱۳۷۲/۷/۲۹

کابل

سپوری (۲)

ما خو ټول عمر له کوچینو سره مینه کړې

کوچی لوگي،

گوچی بادونه،

گوچی پیغلې،

او کوچی کبردی.

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

کله چې باد

زما دکور پررژېدلو او ختینو بامو

د خپل ناپایه سفرونو منزلونه وهي

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سپوري

د ټوخي غبراورم.

کله چې

ما دشو گيرو د تورو غرونو له شا

د خوب کوچی.

زما د سترگو په رنې کبردی، راپېښه وکړي

زه د کوچیو د کاروان

سیندونه هم مري

د هغه مست

خود دې ستړي اوبن

د غاړې له زنگونو ځنې

د خپل ورک شوي سپوري

ستړی غزل اورم.

کله چې

د کوچۍ پېغلې درنگين وربل ماښام

او د کمخو د غځېدلو غرونو شپو ته گورم

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سپوري

د پرهرو جنو وینو

د شنو غوتیو شین سلام اورم.

کله چې

له ستړیو منزلونو وروسته

د هغو دنگو غرو تر غاړو

دورو ورو وریو

د خنداوو تمخایونه گورم

چې ورته لپو کې اوبه ورکوي

او له شنو سترگو یې ستړیاوې مینځي

ما خوتولو عمر له کوچیو سره مینه کړې.

ای د بی نبنو
او بی کوره شنو بادونو په خیر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه!
ای ددی دنگو دنگو غرونو
او دلو بو د بنتو
پر سپینو سپینو او سپېخلو پیو
رالویې شوې شوې کوچی!
ای ددی غرونو د خیریو
او چندرو د باغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه!
او ای دغرونو د شیو نکیو
د شپېلیو پر وزرونو کې
راتاوې کېږدئ!
سپوری مې بیرته راکړئ!
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بی کسو او بونو نه شم وړلای

سيپوري مي بېرته راكړئ !

زه پردې ارتې او پراخې نړۍ

ايكي يوازې

همدا سيپوري لرم

سيپوري مي بېرته راكړئ !

ما خو ټول عمر له كوچيو سره مينه كړې

كوچي لوگي،

كوچي بادونه،

گوچی پیغلې،

او کوچۍ كيردۍ

ما خو ټول عمر له كوچيو سره مينه كړې.

۱۳۷۲ / ۸ / ۲۶

لغمان

ميرمني ته مي ليک

کورمي

شپې شي، شپې ومري

او دور خو او بڼې بيا وزېږي، بيا قتلې شي

خوزه ژوندی يمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست يم

ويې څښم، ويې خورم،

گړی، گړی، ويده پاتې شم، بيا پا حيرم

پورته شم، بيا يې وڅښم، بيا يې وخورم، بيا ويده شم

شپې شي،

شپې ومري،

او دور خو او بڼې بيا وزېږي

بيا قتلې شي.

زما د څنگې يخ وهلي گلان لارل

چې د بنکلي مشرق زلفونه

په څڼو کې د لمر بنکلي گلونه کيږدي

اوزه يوازې د پنجرې په څنگ کې ناست يم

له خپل ځانه سره «گاتي» کوم

کله نا ځکو ته لمنې اوبم

کله انگرې کې له خپل سپوري سره پاڅم په «موسیو» سرشم

خود «موسیو» چم مې هم نه دی زده

کله د خدای له وېرې پاڅم

ستا لمن مخې ته واچوم په لمونځ و کوم

ستړی ستومان شم پر لمونځونو

خو لمانځه نه وروسته

خولې ته دوغانه راڅپي

خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري

اوزه د سوال او د سوالگر له نامه کرکه لرم.

شپې شي،

شپې ومري،

او دورځو او ښې بيا وزېري

بيا قتلې شي.

زما د کور ښاپېری، تللې مالت د کوه قاف په سفر

نورمې د کور له دېوالونو ته

د عطرو گلان نه ورېري

هر شيبه

د سرو گلونو د غوتيو د عطرونو پر ځای

د ورورد چرسو او د شنو بنگو دودونه څښمه

څوک د ډوډۍ پر سر لگيادی
نا مینځلی لاس گولی تاووي
بل د بوبل د خولې مړې شماری
بل پخلنځی د شنو نسوارو پر شنو لارو ډک کړ
نور ددې کور د عا د تونو په نښینه کې خپل مخ نه شم لیدای
بنا پېری، بېرته راشه!

گلونو راشی،

زما تشه خانگه بیا ډکه کړی!

۱۳۷۲ / ۱۰ / ۳

کابل

غږ (۱)

منم چې وطن وړان شو مگر وړان نه شو داغر
آسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو داغر
حاجت څه د بيړې شته دامې کلي دامې کور
خبر دې چېرته نو ځه په توپان نه شو داغر
هر گاني يې رهبر دی هر پرځه يې قيام
بې توري بې شملي نه شو حيران نه شو داغر
وربړي دې اورو نه پرې داغاره دا يې سر
سو زېرې خوله هوډه پېنېمان نه شو داغر
قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نکړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو داغر

۱۳۷۲ / ۱۲ / ۳

لغمان

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو

هو مره لوي شو لکه غر

هغه روند سترگې پيدا کړې

هغه گونگ شو ژبور

په بې پوندو پښو گرځي

د اسپورمۍ ده که دالمر

لوپه ځمکه يې پيدا کړه

هسک په تله برابر

دا شنې ونې دي که خانگې

ورته ټولو ايښی سر

هر څه پر مخې پاته دي يادوي نو د رحمان

تاته چاوي چې درواغ دي نعمتونه د سبحان

څوک يې جوړ کړله کوډرې

څوک يې پاڅوه له اوره

څه خوږې، تروې اوبه دي

ځي بهېرې لور تر لوره

تکه شنه هره دانه ده

هره ونه يې سمسوره

لکه غرونه بېرې گانې

په داشنه درياب کې گوره

څوک پيدا کړي څوک فنا کړي

څوک تر کوره څوک تر گوره

يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان

تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

وخت د تلې رانږدې دی

نه بقا شته نه مهلت شته

که پيری دی که انسان دی

نه يې زور نه يې همت شته

بي لوگيو سرې لمبې دي
نه آرام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هيبت شته
له آسمان او ځمکې ووځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس يې رېبه داده ورځ د امتحان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟
دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۳۷۲ / ۱۲ / ۱۴

لغمان

سيند

پيړۍ يې تېرې شوې هونبنيار نه شو

چا وي دكلي سيند مهار نه شو؟

زه به رسوا کړم بې ننگي د خپو

که جاله وان راته په قار نه شو.

۱۳۷۳ / ۱ / ۶

کابل - ماهيپر

کرونده

خَمکه هېڅکله د سپینې د سر شین شوی نازولی زُړی نه هېروي
زُړی هم مور غواړي.

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زموږ د بنکلي کروندې په په سپینو تيو کې يې پي وچې کړې
زُړي له لوږې مړه شول
اوزه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تيو د ماشومو شهيدانو سرې جنډې شنې شوې

کرونده بوره شوله

کرونده زړه پر شاپرته ده

د آسمان د مور پر سپينو نازولو بچو نارې شيندي

کرونده بادونه دادخيري لمن پور غواړي.

کرونده ژارې راته چيغې وهي

زويه! فيره او ناکامه شومه

سبا به سره اورونه مړه وي

او دکلي دغه سوږ تنور به ژارې

او له لوږې به مري

لاڙشه! دٻلي ڪروندڙي دسِيني زُڙي شه او وڃوڙيڙه

زه به دڙي هيله مور شم

چي هابزگره او نهڙه پڙغله راشي راته وڃاندي

او ووايڙي چي اي موري!

دادِي نن بيا مڙه شوم

وچو ڏوڏي، مڙي بيا له لڙو سره تڙه ڪڙه.

تنور لڳيادي رانه اور غواڙي.

۱۳۷۳۲/۱۵

ڪابل

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
 د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
 پیدا کړی رب تنبل او هم پکار و
 همپشه به دی د مور پر اوږو بار و
 پوه ورغ یې ابی و پوسته له کوره
 څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
 کچل لاره له خپل بنار ځنې بهر شو
 تر هغو چې پر پوې د نبتې برابر شو
 خوار او ستړی پوې ونې ته دمه شو
 چې له لرې پوتولی ورته نیکاره شو
 یو هجوم و چې پرې راغې د مچانو
 سره جگړه وه چې پرې جوړه شوه بارانو
 کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
 له غروره هسې مست لکه زمري شو
 بیایې ولیکل پر غټو تورو باندي
 چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
 «شل مې مړه، سل مې زخمی، سل مې آزاد کړل
 د بنمان مې پر پوه گوزار برباد کړل»

په دې وخت کې بولنبکر چې د سلطان و
 پر همدې لاره په کوم مقصد روان و
 دوی لیدل چې یو سړی دلتته ویده دی
 او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
 لیک یې ولوسته لنبکر ورته حیران دی
 وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
 لنبکر و خو خپد په منډو خپل سلطان ته
 وې یې راشه شاهها ! گوره پهلوان ته
 سل آزاد ، سل یې زخمي ، سل یې وژلي
 اتلان نشته ترده چې مور لیدلي
 ددې شاه چې له بل شاه سره جگړه وه
 دبري اوماتې وپوره ورسره وه
 پر لیدو ددغه خوان هومره خوشحال شو
 ته به واچې دبري یې شین نهال شو
 حسن راغی ددربار دغاړې گل شو
 د عیشونو تود باران ورباندې تل شو
 بله ورځ هغه د جنگ چغه خپره شوه
 اول ټولونه حسن باندې ناره شوه
 د جگړې کالی یې واغوستل کچل ته
 اوس یې بیا یې دمیرانې تود مورچل ته

وې يې زین کره هغه آس چې دې خوښېږي
 مېرني پر مېرنيو آسو سپرېږي
 خو کچل چې لاد خره سپرلي يې نه زده
 د جگړو پر مېرنيو آسويي څه زده؟
 کچل هغه آس را خلاص کړله رسي نه
 چې بې زاروله ازله زندگي نه
 هغه اس چې نه مردارو، نه ژوندي و
 پرې سپور شوی د سلطان دا مېرني و
 ټولو ووی په رښتيا چې قهرمان دی
 پر همدې اس د جگړې پر لور روان دی
 کچل ووی اوس مې وټرئ پر پرې
 چې چار پير مې شي تر آس د بدن غړي
 د کچل خو دا کار ونه وله ډاره
 چې گوزاري يې ته کړي آس په سمه لاره
 خو پادشاه وې چې دا کار دی دنرانو
 نه ويرېږي په تش لاس له دښمنانو
 کچل لاره د جگړې په لور روان شو
 سر لښکري گډو رزم په ميدان شو
 چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
 هلته جوړ شوله کچل ځني کړيوړی

دی روان شو چي ترمخې يې شوه ونه
 هغه ونه چي له بيخه وه چينجنه
 بياله ويرې يې ترې غيږه كړه چارپيره
 ونه ووتله خاورې نه ترزيړه
 پرآس سپور، ونه په لاسو كې كچل
 بنكاریده هغو دبنمنو ته اجل
 دبنمنانو چي يې نوم واوریدلی
 خو په سترگو يې هرگز نه وليدلی
 وې ترلې پرآس سپور پر موروان دی
 ونه باسي په لاسونو داڅه ځوان دی
 موربه نه يو پر رښتيا دده د زور
 داسې بريښي لکه تندر، لکه اور
 دبنمنانو د جگړې له لوري شا كړه
 فتحه داسې رب پر برخه دپادشاه كړه
 پادشاه وويل كچل ته په لوانه
 مبارك شه لورمې در كړه درته ځوانه
 بيا كچل سره له ناوې راغی كورته
 شهزادگی يې كړه نو كره خپلې مورته
 اوس ميړه دميرنيو حسن خان دی
 هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹ / ۲ / ۱۳۷۳ کابل

عبداللہ پویان ته !

يورنگ۔ يوباد

زه ددر دونور سيدلي فصل

زه مي دخوانوار مانونو شهيد

زه مي ديغلو سحرونو قاتل

زه مي دستريو منزلونو شهيد.

زه له خپل خانه ستري شوي سيوري

زه له خپل خانه ستري شوي شاعر

زه هغه هير ، هغه نيمگري غزل

هغه له سترگو غورخيدلي شاعر.

زه رالويدلي دموسکا له غرونو

اورا کي مردي هسي سکوريمه زه

زړه کي هنداره دسبا قتله ده

لکه حباب هسي يو کوريمه زه.

زه ددی تورو شیو کیردی، ته ناست یم
مانه دورځو تاج محل هیردی
زه دتیارو دډمو رنگ وهلی
مانه دسرو شونډو غزل هیردی.

زه دابلیس ناوې په بنکار وړی یم
زه دبد رنگې دنیا اور کې سوځم
زما یې خوله دشیپې پر تیو ایښې
زه دکمبختو ستورو کور کې سوځم.

زه ددې وریځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته دلمر ښیې
زه دلو ليو شیو په غیر کې ستړی
ته راته غیره دسحر ښیې.

ما دزړو بگوو چیغې وژني
رانه پینې څه دبلبلو غواړي
زه دبلا ژامو کې شپې تیروم
ته رانه عزم دخندلو غواړې.

زما يې چيغې پر زنجير ترلي
لکه فرهاد راته تيشې راكوي
رما يې شونډې په توبو گنډلي
ته گناه کار راته نشې راكوي.

گوره زه مريم ته آيت د سبا
راځه راځه آشنا يه هير مې که
رنگ مې وانخلي له دې سوي درمند
باد يم راوړی په باد تبر مې که.

۱۳۷۳ / ۳ / ۲۸

کابل

غر (۲)

غر خومره بنکلی دی؟

دتیرو دارام سین

دموسکا

وینو خپو کپ ویده،

غر

ددې شگو په تکرپو کپ

دلمر د سرو انگورو

د باران هادی.

غر خومره بنکلی دی!

دلاری دکاروان

دتیرپو او بنو

هر قدم کپ

د شنو پر خوگری

غرمو دمینو کیسو

سمسوره ژبه

او د بنکلو بناپیریو

د کمخو د سرو گلونو

سیندونه هم مری

دباغچو مالي.

غر دبنارونو

او کوڅو

او دبامونو

له تورتمو زندانونو نه دوتبو

شنو بادونو

د سفر او آزاديو ډگر.

غر دهوسييو او بازانو

ددی ستريو ستريو منډو

او خوبونو

دغه بنکلی

زړه را بنکونکی انځور.

غر څومره بنکلی دی اشنا

دا څومره بنکلی دی غر !

۱۳۷۳ / ۵ / ۲۷

لغمان

غزل او خنجر

یورون د سبا باد یم تکل شته خو وزر نشته
دا څنگه پسرلې دی؟ سحر شته مازيگر نشته
ای شپې! ته دې له ستورو نه دا وړې پلو ډک کړه
زموږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی دلمر نشته
جنډې نه شوې د یرو کې هغه شنې د چلم وریځې
وطن مې دشملو دی خو یوه هم پر سر نشته
یو گل چیرته کمخو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منگولې پر نکریزو او منگي پر گودر نشته
راشنه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کریکه
شپیلې پر کړو بریتو، یو غمې پر خنجر نشته
ننگیاله چې دې خوا کې نه «خزان» شته نه «تکور» شته
والله چې په دې ښار کې غزل نشته، هنر نشته.

۱۳ / ۶ / ۱۳۷۳

کابل

کجاوې!

څوک دی؟ دکوم ځای دی؟ او چیرته درومي؟

نه پوهېږم!

چې دسهار دشنو وړېمو دشنې زېږد اشيبه کې

دجامو غر په اوږو مات کړم

دشنه خوب دشنو او بو په سين کې ولا مېم او ستړی شمه

دی شي نږدې

سپینې جامې راځنې و تېستوي.

او دغنمو پر ورینمېنې و خیرې او چينغې کړې چې:

ای لامبو زنه،

اې دباغ مرغیو!

مادرتنه سرې، تورې جامې راوړې

راشئ داسپینې او خیرنې جامې وغورځوئ!

څه شپه وروسته وروسته ددې کلي دمرغیو

او کبانو جامې نوې شي

سين تور شي

ونې تورې

کلی سور

او کلی تور غوندې شي

سيندونه هم مري

بیا کجاوه پراوړو بار کړي

خدا یزده چیرته به ځي.

* * *

کله چې پاڅم

هغه وینم چې روان دی

او ددبنتو پر نوویو لارو منډې وهي

او کجاوه یې زما زما له تکو شنو خو بو ډکه ده

بیا دکوچيو دکاروان مخې ته تم شي

او هر خوب مې

موتی موتی پروریو او اوبانو ویشي

کجاوه بیا تشه شي

بیا درموله مخې شنه وانبه راتول کړي

کجاوه له سره ډکه شي

موسکی شي

بیرته و خو ځیري

شپه شي ، تیاره شي

تورو وریځو سره یو ځای شي

باران شي

اوله سترې کجاوې سره راوڅیږي

بیا دغنمو پر ورینمینو زلفو وڅیږي

او چيې کړي چې:

جامې مو سرې

جامې مو تورې ،

او خوبونه مو ژيړ!

داسې يو زيرې راته وکړي

اوروان شي

خدای زده چيرې به ځي؟

۱۳۷۳ / ۶ / ۱۸

کابل

چوپتيا

زما دکور خراغ ما بنام نه تر سبا سوځي

اوله ما بنامه تر سبا.

د خپلې بڼکلي تنهائی له تورو زلفو سره مینه کوم

ما یې د زړه پر د بڼتې کور کرلی

ماد چوپتیا له سپینو تیو نه

د ژوند د چینې غرپ کړی دی.

* * *

زما دکور خراغ ما بنام نه تر سبا سوځي

خوبه مې خیال

لکه یتیمې مرغلرې

د غزل له یا قوتې شونډو راونه خڅیرې

نور به دسترگو له هندارو نه د خیال

او د غزل شنه انځورونه ټول کړم

نور مې د خیال واگې چوپتیا ته بڼم.

۱۳۷۳ / ۶ / ۲۴

کابل

د عبدالقهار عاصي پر شهادت

يون منصوره ويرنه:

زه هم درحم !

موربه چې سترگې غورولي

او موربه چې دادی سترگې غوروو

دميني كيسه مونه ده زده

موربه مينه نه پيژنو

وينه پيژنو

وينه او مړينه ز موربه بر خليك دی

وينه او مړينه ز موربه تاريخ دی.

* * *

مور لا مينه نه ده ليدلي

مينه هغه کوچي باد دی چې پرغولي مو هيڅکله شين نه شو

مور مينه نه پيژنو

زموږ نوم يې له وينې او مړينې سره تړلې دی

رښتيا،

د «حسين» او «يزيد» کيسه دې زده ده؟

پيرې پيرې کبري چې

د «يزيد» په لاس کې توره شته ده

يوه توره توره

يوه سره توره

هغه توره چې «حسين» پرې هره ورځ وژني

اود «حسين» پر مړۍ يې راکاږي

مگر تا د «حسين» مړينه ليدلې ده؟

مگر دا «يزيد» نه دی چې هره ورځ مري؟

«مگر دا «حسين» نه دی چې هره ورځ زيرې؟»

هو،

مور مینه نه پیژنو

وینه پیژنو

وینه او مینه ز مور بر خلیک دی

وینه او مینه ز مور تاریخ دی

— خو خرنگه بر خلیک؟

د « حسین » بر خلیک!

خو خرنگه تاریخ؟

د « حسین » تاریخ!

رښتیا،

ز مور نوم یې د « حسین » د نامه سره تړلې دی.

ای تاته وایم!

مور دې په یاد یو؟

ز مور جنګرې دې په زړه دي؟

او کله دې ز مور په جونګرو

هغه بې بیبرې لوګي نه دي هیر؟

هلته چې خاوره يوازې يوه ولويشت ده

نيم يې زندان دی

او نيمه يې هديره

هغه زموږ کلی دی

او هلته زموږ جونگرې شنې دي

هلته چې دنغريو پر سرونو

لوگي له لوږې مري

او اوبه له تندې جل وهي

هلته زموږ کلی دی

زه او ته هلته پيدا يو

زموږ دکلي لاره پر گلونونه

پر اغزيو ده

پر دغولارو زموږ بيلې او تنهاکې پيښې

پر لوتو

پر کاپولگي

زموږ لارې قاتلې دي

زموږ لاروي قاتلان دي

دغه سترې او قاتلې لارې

زموږ سترېو کاروانونو ته

اوبه نه

وينې ورکوي

زموږ دسترېو آرمانونو وينې

هوکې!

موږ مينه نه پيژنو

وينه پيژنو

وينه او مړينه زموږ برخليک دی

وينه او مړينه زموږ تاريخ دی

رښتيا،

کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟

گوره! سيندونه هم مري

اوزموږ نوم يې

د سيندونو له نامه سره هم تړلې دی.

* * *

ای ! کله چې تپي یرینستی

لکه د وینو څاڅکي

دانه دانه له آسمانه څاڅي

تا دا سمان د زړه چاودون شیبه لیدلې ده؟

ای ! کله چې وریځې

د سپوږمۍ د سپین کمیس تنی پرانیزی

تا د ستورو په سترگو کې

د وینو چغاري لیدلې دي؟

او کله چې ږلۍ

د غوتیو موسکی شوندي

پر غاښونو څیږي

ته دونو او گل بوټو د ویر جن غزل کانیو

پر زړه ویشتلې یې؟

هو کې،

سپورمی مری

او ستوری هم مری

خو ته بی چیری هدیرو ته ناست بی؟

داتیاری دی چی هره ورخ مری

اودا

سپورمی او ستوری دی چی

خو مری هو مره زیپی.

* * *

مور چی را زیبیدی یو

او مور چی دادی ژوند کوو

له غزل سره زیبیدی یو

او له شعر سره مو ژوند کری دی

غزل مو دپودی مالگه

او شعر مو دکور چت دی

زمور ژوند شعر دی

یو تریخ ژوند

خو تا کله دغزل مړينه ليدلې ده؟

او کله دشعر مړينې ته ناست يې؟

مور مینه نه پيژنو

وينه پيژنو

وينه او مړينه زموږ برخليک دی

وينه او مړينه زموږ تاريخ دی

رښتيا،

زموږ نوم يې دشعر له نامه سره تړلې دی.

* * *

پوهيږې؟

زه اوتله له يوې ونې يو

ته لارې

خو باور لرم چې زه هم درځم

خو دا شلیدلې ريښه يوه شي

باور لرم!

باور لرم!

۱۳۷۳ / ۷ / ۲۴

کابل

مور ته مثنوي

بوسم؟ مورې د اغرد غمو چيرته
بوسم داهد يرې پراوړو چپرته
دی راته ميراث يو سور گريوان خونه
دی دايو يعقوب او يو کنگان خونه
يوسف هره لوبشت شاه ده هره شاه کې
يوسف د هر کاروان د پنبو درزا کې

* * *

چرې مورې په وينو کې خوتېرې
چرې لکه باران پر موږ ورېرې
دا پر بو (حسين) ژړا خونده
دا يو خو ورځې کربلا خونه ده
راغې په سر راته باد شاه شويزید
زموږ د کلي شه نشا شو يريد.

* * *

مورې په زړه کې بو پرهر خونه دی
مورې تنها قتل د لمر خونه دی
دلته هر ستوری او سپوږمی قتل ده
دلته هر گل، هره غوټی قتل ده
مورې لوگې شو او سوزېرې وطن

موري په سرو تور و قتلېږي وطن.

* * *

موري ېو ويرا او ېو ناکام خونه دی

دایو خوشحال او ېو بهرام خونه دی

دلته ېوازي مسیحا خونه دی

دلته ېوازي يهودا خونه دی

دلته هرکاهی او انسان شو قابیل.

هریو لستونی هرگریوان شو قابیل

* * *

موري یو غر دلته آباد خونه دی

هغه پامیر، هغه شمشاد خونه دی

دلته کبان دلته سیندونه سوزي

دلته له تندي بارانونه سوزي

د باغ ناموس راته اغزیو لوټ کړ

پت دکېږد یو مې پردیو لوټ کړ.

* * *

موري شملي شته خو سرو نه نشته

دیرې مو شته پکې کتونه نشته

چلمونه مات شول بادونه راغلل

چنارونه مات شول هغه دکلي

گودر موري زخمي دی موري وړان دي

دي گودر يو جل وهلي بيابان

* * *

دي موري يو غم او زره چاودون خونه

دي موري دوينو يو جيحون خونه

موري دلته هر کاني کي جيحون دي

موري دلته په خپل کور کي بيلتون دي

ولگيد موري يو تندر دې پر کور

ولگيده ستا پر سپيخلي لمن اور

* * *

ژاړوم موري زرگي دي راچي ويې

ژاړوم دامات منگي دې راچي ويې

شومه زه دې د مړې ونې بلبل نه

مه سويو کمخو ته دي گل نه شو

خوارکه سترگو ته اوبنکې خو پيالې

دعادي نه غواړم بنيري خوراکه

۱۹/۸/۱۳۷۳

زيرى (۱)

زړگيه زيرى زيرى چې وړمه دسبا راغله
زمادتيارو کلي ته ډيوه دسبا راغله
باور مې کله نه شو چې به بيا پيښه راوکړي
دې قتلو پسرليو کې غونچه دسبا راغله
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کانه کانه مالت ته مې نغمه دسبا راغله
کلونه پس به بيا پر جل وهلي دښتې ووري
له سپينو پر خوږ که لوپته دسبا راغله
نه مړ نه بې ژوندی کړم دې مغول يوازيتوب مې
ای وږيو حجرو زيرى پښتنه دسبا راغله.

۱۳۷۳ / ۹ / ۲۵

کابل

نیمگری غزل

ولول زلفی خوری کر غوروه راباندي شپي
له تورو شپو دي جارشم ووروه راباندي شپي
رمنغ دي کرو کاکل کي آخر زره راته زخمي
هر خاڅکي يې شو ستوري څخه راباندي شپي
ما ستا دخيال يو سيوري کر دشپو له سپورمي پور
سپورمي شه لکه خيال مي بلوه راباندي شپي
هر خوب مي وږي وږي دي هر خوب وهلی جل
کیردي مي دليمو شه خوره راباندي شپي
ستا سترگي پښتنې دي زه يو ستري مساپر
دسترگو په حجرو کي تيروه راباندي شپي
بس دومره چي سپرلي شم او يو گل شم دکمڅو
خړوب مي پدي شپو کره بهوه راباندي شپي
ارمان مي دنيمگري غزل هيڅ نه شو پوره
په ليچو مي سر کيده زنگوه راباندي شپي

۱۳۷۳ / ۹ / ۲۷

کابل

شپیلی (۱)

دغره په ذهن کې خوره شوه شپیلی
په سرو ممانو میلمنه شوه شپیلی
داد کیږدی، پلو خو ورو لږ
تللي کوچی، وه راستنه شوه شپیلی
وري زلمي شول، او بې پیغلي شولي
لکه خپری، په غرونو شنه شوه شپیلی
ستورو جامې داتن واغوستلي
دهسک ددبتو ترانه شوه شپیلی
پښتني غرونو پکې ساه پوکړي
ځکه درنه او پښتنه شوه شپیلی
راته یې ښکل کړلې غمبوري دخیال
بیا دغزل دکورډیوه شوه شپیلی.

۱۳۷۳ / ۹ / ۳۰

کابل

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی

دسترييا او خولو دا خونړې سيلاب يې باد ته ايښې

زرتشت بې خوبه ،

زرتشت جل وهلی

زرتشت له ډيرو مودو پس دستريو سترکو تورو خمخو کې

د خوب له پرېنتو سره تر غاړې وتی

زرتشت ويده دی

زرتشت جل وهلی.

* * *

زرتشت ويده دی

زرتشت جل وهلی

زرتشت د خوب د پرېنتو دوريلونو د ما بنام پر څنگله نه مړېږي

زرتشت د ښکلو پرېنتو داننگيو په هندارو کې خوبونه ويني

زرتشت ويده دی

زرتشت جل وهلی

ای د څنگلونو

او د غرونو لويه خدايه !

نه پوهېږم هغه مار چيرته دی ؟

۱۸ / ۱۱ / ۱۳۷۳ کابل

راته وناڅه هندارې !

نن مې اوښکې

دادسترگو له صدف نه څڅيدلې مرغلرې

زما دڅيري او بو وړي گريوانه خړې ډولۍ کې

لکه ناوې سرې منگولې د بڼو په ځنگله ايښي

د پښتون کو ناوکی ده

په خوله ژارې

په زړه خاندي

نن مې اوښکه ناوې شوې

راته وناڅه هندارې !

* * *

نن مې کب د سرو ویرونو

د غمونو د ویرجن سیند

د تورتمو، لیونیو او یاغي خپو د زړه پتې کېږدی. نه

د ښکاري خندا د جال مزوکې کبوت

نن مې لوند گریوان وچ شوی

خو یو شاخکې پکې شین دی

ته به وایې دلمر کور دی

ته به وای د سپوږمۍ شپه ده

نن مې اوښکه ناوې شوې

راته وناڅه هندارې!

۱۳۷۳ / ۱۱ / ۲۷

کابل

درخني لارم كليہ !

خومره بنايسته دي

زموږ دكلي چم كې

دادشنه سين په شنو اوبو كې

دكبانو بچي.

خومره بنايسته دي دې ويالو كې

دهيليو دغه سپيني لوني

ددوي نازكې چغې.

* * *

خومره بنايسته دي

زموږ دكلي

دسپيدارو ترتيبو

غرمي خوبونه

او مازيگر په شنو چينو كې

دكري ورځي سترياوو مينځل.

* * *

خومره بنایسته دي
زمور دکلي په چيلو کې
دانگورو بنیبنې
او دگيلا سو دورو ورو نیالگيو
گنې ، گنې شنکلي
چې سرې مری یې دي
زموره دباغو
د بناپیریو یاقوتی غوروالی.

* * *

خومره بنایسته دي
زمور دکلي
دغوزانو هسکې ، هسکې ونې
اود بناخونو په هررگ کې یې
دمست زرگي دوینولپې
چې ترې غریبې پیغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدایي رنگونه.

* * *

خومره بنایسته دی

دی گودر کی

زموږ دپیغلو دشینکیو منگو تیو

دچاودون

او ماتیدلو او از.

خومره بنایسته ده

دازموږه دلوگرو

داهار دیره.

زه درنه خم

دخدای پامان

درخنی لارم کلیه !

مادی دحسن په مالت کی

ددی وخت دسوداگرو

وینې خبسونکی سترگی چیرته پریږدی ؟.

دروغ

ډيرو ډيرو ښکلو مې

پردنېتې د سينې ، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې

ډيره داورينو انګيو د لمبو د سيند خپو کې

زما دشونډو بېرې، تاوه شوه راتاوه شوه

شپه د تورو زلفو

او وړمه داننگو شوم

خو داگل

اود اشاعر شاعر زړګې د چانه شو

ډبرې مودې وشوې چې مې زړه

دستا د زلفو په ځنگله کې

د ما بنام د شپو ستوری دی

زه د هيچانه شومه

بوازي ايکي ستا شومه

تا هم راته دروغ ووي دروغجنې،

درواغجنې!

درواغجنې!

هغه گل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را!

۱۳۷۴

کابل

غزلبولي

مايي په سترگو کي کـــپردي، وهـلې
خدايه !گرادب کي مې بيـــري، وهـلې
چې بي په شپو کي خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمخو کي مې غـــوتی، وهـلې
داچې بي نن لاره کي سم شين شومه
نيمو شپو کي مې پيـــري، وهـلې
دادباران خه زړه چاودون خوڼه و
مايي پر بام باندي سلگي، وهـلې
ترې غزلبولي چغې همــــنه اوري
بيايي پر تپ راته پــــتي، وهـلې.

سیند ته غزل

رژیرې پانې پانې تش گریوان شولې ای سپینده !
یو بناروې دهندارو ولې وران شولې ای سپینده !
یوه مسته نغمه نه شوې په وراکې دکبانو
نه دې سپینو هیلپو ته جانان شولې ای سپینده !
پرون خو دشیبو دناوې پیغله بنکلا ته وې
خو نن یې لکه زلفې پریشان شولې ای سپینده !
سپین زبیری جاله وان دکلی نشته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترگو کې حیران شولې ای سنده !
آشنا گوره چې بیا دې دخپو زمري گونگي دي
آرامه غلو وهلې یو کاروان شولې ای سپینده !
یو لور وې دشنو ولو خواوس بنکاری چې په خپله
کېرډیو غوندې ونه دبیا بان شولې ای سپینده !

۱۳۷۴

کابل

غزل

د غره تر غاړې ناست يم شپه سپوږمې سره کومه
خبرې دې جانانه! له شپېلۍ سره کومه
ستا سترگې خو کوچۍ شولې ايلبند په ايلبند گرځي
اوس جنگ د هغو سترگو له هوسۍ سره کومه
نازونه خو تا کول پر ما باندي زوال شول
د خال پر خای دې مينه تر وږمۍ سره کومه
ما خوب درځنې وړې دی خپه چې نه شي ستورو!
گيلې يې لکه وړېځې له سيلۍ سره کومه
يو غردې او خو کانې يوشنه کبله نشته
باران شوم ژړا گانې له کېږدۍ سره کومه.

۲ / ۱ / ۱۳۷۴

لغمان

شپیلی (۲)

شپیلی د پر خو پر خو شونډو په غرمو اوري
شپیلی دسترې شپنی لاری ته کېږدی و هلې
شپیلی په للمو للمو غرو اوري

شپونکيه ! ماته دې شپیلی مه شه
دجل موسم دی،
دجل شپې دي،
او دوریځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو څاڅکی د باران خوشه !
باران پښتون شو
دخپل کور پر بامونه ورپرې
باران ورغلی په پردیو اوري

شپیلی پر للمو للمو غرو اوري
شپیلی دسترې شپنی لاری ته کېږدی و هلې
شپیلی د پر خو پر خو شونډو په غرمو اوري

۱۳۷۴ / ۱ / ۸

کابل

غوښتنه

ما دې دتن سپينې ښيښې نه هغه سره شراب لانه دي څښلي
مادې يوازې دوه غوټې داننگو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
دبيسدې هغه شيبه دې نه کړم
تندې اخيستې يم
شراب قطره قطره خورا کړه
دمر غلينو ښيښو منځ کې
دخورې گناه کاله ته
اجازه خورا کړه !
۱۳۷۴ / ۱ / ۱۴
کابل

دوینو غزل

مادې اوږدې لارې څارلې خو اشنا مه راځه
قدر دې نشته پسرلېه پر دې خوا مه راځه
موربه د شپې د تيو روږدي يو سبا شه كوو
وړانگې دې ټولې كړه ورځه دلته سبا مه راځه
موردمرگي غشي پر زړه هرما زيگر خوړلي
دنظر غشيه پر دې سوي كربلا مه راځه
دلته سارا دديدن قتلده ده، هر كاني قتل
دلته يو پل دمجنون نشته دى ليلا مه راځه
دوير په چم كې خندا گانې اوريدى كله شم؟
يو اسويلې شه راته ډكه له خندا مه راځه
دذهن وړان يو كور مې شته پكې دوينو غزل
دې بې قدرى كې دنبايست غزلې بيا مه راځه.

۱۳۷۴ / ۱ / ۱۵

كابل

غر (۳)

غر مې دزړه پر هره پاڼه لکه گل شين دى
غره مې دزړه سمسورې دښتې کې کيږدې وهلې
لکه دستا چې کشماليو کې کا کل شين دى.

* * *

زړه مې کوچى دى

وينه مينه پکې غره کرلي

کوچى بوډا شو ،

کوچى مري ،

خولا دغره په مينه مور نه شو

کوچى دغره په شگو ناست دى

دغره کاپو ته لمو نظونه کوي

کوچى چنار دى پاس دغره په تور وربل شين دى

غر مې دزړه پر وطن ټول لکه کابل شين دى.

۱۳۷۴ / ۱ / ۲۵

لغمان

غر (۴)

ماته دغره له لاسو بوی راځي
میرې ویدې دي ماړوند سفر په خوب کې ویني.

* * *

هلته په غردشنه سپرلي د دسترخوان پر سر لگيا وي
دباران په رڼو څاڅکو به لاسونه مینځي
غره به دڅانگو پر ورینمینو تپو خوله ایښې وي
او گلورینې پي به څاڅي څاڅکي څاڅکي له گریوانه دغره
هلته به سپین سحر ساقي وي

دغو تپو کنډ و ليو کې به وېشي دورمو شراب دغره پر جل وهلو کانیو
هلته به سیور و دڅیر یو ته شپونکی آشنا شپیلی غروي.

ماته دغره دلا سو بوی راځي
میرې ویدې دي زماړوند سفر په خوب کې ویني.

۱۳۷۴ / ۳ / ۸

کابل

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حيران ولاړدی

نور يې له پوندو نه گردونه د زلمو پر خټو نه وريږي

آس لکه مست بنا مار،

د غاړې هسک بيرغ پر خپلو شلو او خوب وړو اوږو نه شي وړلی.

* * *

آس لکه بوت هسې حيران ولاړدی

نور يې د تورو غزلونه د گامونو تندر و نوکې زرغون نه شول

نور يې د لوړو غرو له څوکو نه رانه وړلې دشو شنو توپانونو کيسې

دا آس بې تورې ،

بې جنډې

خومره بد رنگ بنکاري !

۱۳۷۴ / ۴ / ۱۰

کابل

خوب

پریرده یوه بله پیاله هم په سرواږومه

* * *

بیگاه مې خوب لیدلی

له سرو گلابو پرېنتو راته جامې اودلي

ستوري مې زانگي دگريوان په لیکو

دلاسو غل مې رانه ورک دی

ستا دزلفو تورو شپو نه راته شپې راوړي

او دغنمو نارنجي فصل کړي راته په سترگو کې

دوږو نارنجي خوبونه.

* * *

پریرده یوه بله پیاله هم په سرواږومه.

□ / ۴ / ۱۳۷۴ کابل

غر (۵)

غر ،

سیند ،

خیری:

زه له همدغو جوړیم

غر مې هلوکي

سید مې وینه

او هررگ مې دخیریو خانگه

زمايي نوم دغره او سیند او دخیریو په لاسو لیکلی.

غردخیریو شنه شمله په سردکلي پر دیرو خوردی

دخدای له شنه تخته پرې ووري لکه سپین باران

د پیغلو پیغلو ستورو خورې
سیند یې تر غیږې لاندې ناڅي
او څپې څپې څپې تیونه یې اوبه اوبه شول.

سیند ،

څپړۍ:

زه له همدغو جوړیم

مور مې د غره د سرو لمرو نو د توپان هغه زړه ابی ده

چې د غرمو سپرغی سپرغی امیل پر غاړه

توله ورځ

دلمر په سرو وړانگو ډوډی پخوي

پلار مې د غره هغه گربت دی

چې تر سیورو دوزرونو یې

دوریځو دکاروان د توپاني اوبنانو پل وچ دی.

*** •

غر ،

سیند ،

خیری:

زه له همدغه جوړیم

چې دگناه او گناهونو میندې لنگې شي

له خولې دجبرئیل نه دغضب ځگونه لارې وکړي

نوح مې دغره پر سر کېږدی غوروي

زموږ غرونه توپان نه پیژني

دآزادۍ او عشق نومونه ملا یکو ته زما دغرو شملو بنوولي.

مور مې دسیند خپو ته ناسته ده

پلار مې گوربت دی

راته بولي دخیږیو دشنو خانگو

او دلورو لوړو غرونو دشملو سرود.

۱۳۷۴ / ۴ / ۲۰

کابل

داکښتونه — د ابادونه

د اتر خو پر کلي سور باران داوښکو؟

د اتر خو د تورو وريڅو چپاوونه؟

د اتر خو قتل دلمر ، قتل دسيرو؟

د اتر خو زما کښتونه ، ستا اسونه؟

د اتر خو زگيروي دباغ ، د سپوږمۍ چيغې؟

د اتر خو د شپو په موټو کې قمچينې؟

د اتر خو د بې حيا پردې پر تورو

راته وژني پښتني پښتني مينې؟

د اتر خو دميني تور سفر ته لارې؟

د اتر خو نيزې د باد ، کمځۍ د گلو؟

د اتر خو په دې حجرو يرغل دواورو؟

د اتر خو تبر په غاړه کې دولو؟

د اتر خو دا خواري ځمکې ، خواري سپارې؟

د اتر خو دغه نهر نهر فصلونه؟

سيندونه هم مري

اسحاق نځيکيال

داتر خو زخمي ورغوي دلوگرو؟

داتر خو يې له تنيا کونه باجونه؟

* * *

داتر خو دريا سپين خادر پرولو؟

داتر خو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟

داتر خو تسبي په بنگو کې پرلې؟

داتر خو په تورو شپو کې گناهونه؟

* * *

داتر خو مې بې پتي د سرو غو ټيو؟

داتر خو دستا اغزي زما باغونه؟

داتر خو په دې پردي پردي ټوپکو

قتلوي دازما خويندې ، زما ورونه؟

* * *

داتر وطن زموږ واک د پرديو؟

داتر خو وطن زموږ حکم دنورو؟

داتر زموږ دباغ پيغلي بلبلې

گډوي راته حجرو کې د سرو زرو؟

* * *

داتر خو به نه آذان نه جو ماتونه؟

داتر خو به نه ساقې نه يې جامونه

داتر خو دا بلیس سره لمبه په لاس کې

راته سیزی کله کور کله بناړونه؟

* * *

داتر خو دورور په وینو کې منگولې؟

داتر خو دمور په سترگو کې کوکاري؟

داتر خو مې د وطن آبی شهیده؟

داتر خو مې دولس دالارې لارې؟

* * *

ما ویل چې که ها سیورې دلته وشي

زه به بیا لکه انکور بیرته زلمی شم

ما ویل چې که ها لمر بیرته ژوندی شو

زه به ټول لکه ماڼو ورنه لوگی شم.

* * *

ما ویل چې که دا شپه چیرته سبا شوه

بیا به نه زیږي بگوي له تیارونه

ما ویل چې د آسمان شمله به وچوي

ددې ښکلو ښکلو ستوروله غونچونه.

* * *

ما ویل چې یوځلي که سپرلې شو

بیا به جور شي پر کمخو دگلو غرونه

ماويلې كه يوه خپه شوه ويينه

بيا به زيږي له لښتيو نه سيندونه.

* * *

خومي كښت دې ليو نو آسونو لوټ كړ

دلورونو غاړې يو وړلې زنگونو

دكوچيو دكاروان مخې ته تم دي

دا آسمان آسمان اغزي زما دغرونو.

۱۳۷۴ / ۴ / ۳۱

لغمان

غزل

موسم وه دجل ، رانه باران شولې وړمې !
خادر مې شوې ، تنې مې دگريوان شولې وړمې !
دازه وم چې مغرب ومه دبنكلو سجدو
داته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې وړمې !
دازه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا دمخ
زه سيوري ستا دسترگو ، ته مې ځان شولې وړمې !
يوه شمع مې بس وه دتياره كاله دشپو
تيارو ته مې دكلي چراغان شولې وړمې !
تالوكې ژبه وچه دغزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وړمې !

۱۳۷۴ / ۵ / ۵

كابل

اورنی پر در مند و نو

دلته مه راءه آشنا پر کلي جنگ دی
هرمالت اوهر گودر په وینورنگ دی
دلته بنکلی کمخی سپورې دي باغ نشته
دلته میشت دتیارو زوردی خراغ نشته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغریو کي اورونه
دلته خاله دگوربتو په اورسوی
دلته زیړي له زمیریو نه بگوي
دلته شرنګ نشته مړوند کي دبنگړیو
دلته پل کلي کي ورک دی دسړیو
دلته مړي له ډیري لورې تنورونه
دلته اوراخلي له تندي نه سیندونه
دپر دیسو گاولي نشته په دیرو کي
درباب ستونې وچ شوی دی حجرو کي
دلته ټیټي دپښتون لورې شملې دي
سپکې شوي مو دمیندولو پټي دي
هر قدم کي پایکوبی ده ددیوانو
هره لویشته کي کورگی دی دپیریانو

لمريې وواژه د شپو د لته يرغل دی
 قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی
 تاووي راته پر ژبو زونځيرونه
 سپروي راته ککړو کې اورونه
 درنښتيا لوريې چې وينه کره تر بور شو
 چې د حق ناره يې جگه کره منصور شو
 چې يې «نان» ته «ډوډی» وويلې فاشيست شو
 چې يې ډيره پر مخ نه وه کمونيسټ شو
 يو خنجر دی خو چېرې دي خو لاسونه
 راته ريبی د وطن دمور رگوننه
 رالويدلې دنیکه دسر پيگړی ده
 خواره شوې دزړې ابلی کېردي ده
 يو «اکبر» بيا ددې غرونو بچي نه شو
 يو «ايوب» دميو نونو سپری نه شو
 فرهاد شته دی ، تیشه شته خو غبر يې نشته
 پښتانه هسې ژوندي دي زور يې نشته
 دا چې نن دخونرې کاروان رهبردی
 داوبو دژيو هغه سوداگر دی
 دزرتشت اور يې شهيد کې سيلاب راغی
 اورنی پر درمندونو درياب راغی.

۲۲ / ۵ / ۱۳۷۴ کابل

زیردا

هغه گړی، خدای د جنت د بنکلو حورو

دل مېو پانیو کې

د بنکلا کلو ته په لپو ورکولې او به

چی ته راو زیږیدی

او ته د خدای د باغیچو د سرو گلونو

هغه شنه « وږمه » شوې.

۱۳۷۴ / ۷ / ۶

کابل

زیرى (۲)

زما په سترگو کې بې سين فصل دوير کرلى

دلمر زخمي زخمي کو تر و ته

يو زیرى د باران خو مې شه !

کو چيان په سره وچکالی را غلل

دی وړو وړو وړيو ته دا ونبکو دسترخوان خو مې شه !

۱۳۷۴ / ۷ / ۹

کابل

بې نښې

پوهېرم نه،

له کومه ځايه يې پر ما باندې پيښه کړې؟

دلته يې سيوري هم دځمکې په سر خونه دی

په سپينه ټنډه کې يې نښه دټبر نشته

د زلفو باغ نه يې د ښار د بازاړي گلونو بوی نه خپري

نه يې خو ښکلو اننگو کې دشنو کليو د تاودو بادونو مچه ښکاري

پوهېرم نه،

له کومه ځايه يې پر ما باندې راپيښه کړې؟

داسې حيا د پريښت سترگو کې هم نشته

دا سترگې نه دي

د حيا چينې دي.

۱۳۷۴ / ۷ / ۲۶

کابل

غر (۶)

د باد له څڼو مې د غره د هغه شنه ځنگله سلام راځي
باد مې د غره د سپينو کانو په هندارو کې دخپل زلميتوب خوب ليدلی
باد مې دکلي د تيارو شپو تورو زلفو ته د غره درنو ستورو کجاوې راوړي.

* * *

که چيرې نه وای غره !
زما په سترگو کې نو ځالي دگربتو ځائيدلې کله ؟
ما به دلمر تپي تونو ته دپانو پر ورونو طلائي خوبونه چيرې پلټل ؟
اوته که نه وای غره !
مادخپلې هسکې غاړې دغه دنگ آس ځغولو چيرې ؟

۱۳۷۴ / ۷ / ۲۲

کابل

خوب ته سرود

خوبه ! خادر راباند وغوروه

نور مې ويده كړه چې وينتيا وو ستري كړي يمه

نور مې ويده كړه چې له وينې نه مې كركه راځي

زه چې ويده يم

خوبه ! خادر راباندې وغوروه !

خوبه قربان دې شم

نور ماته ددې ورځو د ابر بندې پيغلي مه را بنيه

زه يې دسترگو په هندارو كې

داور اودسكرو تپو او لمبو ازانگې نه شم ليداي

خوبه ! ما بو څه بيا دهغو تورو شپو غيږې ته

زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو كې موندلای نه شم

ورځ مې دسترگو په هندارو كې اورونه كړي

خوبه ويده مې كړه

خادر راباندې وغوروه !

۱۳۷۴ / ۷ / ۳۰

كابل

تش صدف

خانگه مې وچه ده غوتې نه لري

هغه کوچی يم چې کيرېدی نه لري

هغه صدف يم چې ترې لوټ شو سپی

زه هغه شپه يم چې سپوږمې نه لري

۱۳۷۴ / ۸ / ۱۴

کابل

استاد رشاد ته دهغه دڅلور اويا يمې كليزې په مناسبت

جام جم

مشوانی یې رانه یو وره قلم نشته
بت پرست یم خومې بڼکلی صنم نشته
یوئې ته ئې دامنی؟ چې ټول وطن کې
بې له څو تنو نه زوی د آدم نشته
ستا درنې پگړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له څو زو شرم نشته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستې نه شم
ما مینځله خو جانانه زمزم نشته
زه دې سترگو کې هر رڼک د جهان وینم
څومره دروغ دي دا چې بل جام جم نشته

۱۳۷۴/۸/۱۷

کابل

له خوشحاله تر ننگياله

مالي راشه اغزو دزړه پر گل وهلی يم
«سقاو» پر زړې توري د «مغل» وهلی يم
رقيب به مې دزړه له وينو تشه «ژی» کړي ډکه
خوسر مې دايل نه دی که يې سل وهلی يم
يو گل شه په کمخو کې د پښتو د ناوې نه يم
ناره د «انالحق» يې په کاکل وهلی يم
حيران يم د «اکبر» پر مړي بيا شه پسات شوی
پرديو مې دخپل کور په درشل وهلی يم
تقدیر به مووي داسی له خوشحاله تر ننگياله
همدا چې کله غیرو، کله خپل وهلی يم.

۱۳۷۴ / ۱۰ / ۷

کابل

((ياسير)) نه مري

«ياسير» روان دی دايمان بيرغ په لاس کې

دخپل ژوند دوروستني ټکي شهيد په خپلو وینو مينځي

«ياسير» له سره زيږي

«ياسير» په زړه دانالحق فصل کرلی

اهريمن دتو پانونو پری څپيرې اوتندر پرې سپرغی وروي

فصل مرگ نه پيژني

«ياسير» دشنه فصل دورو پرورينمينو کمڅو سوری کړي.

* * *

«ياسير» دلر له کلي ځي دزداني ستورو خلاصون ته

توری وريځي دشهيد زړه په سرو وینو ولي

«ياسير» دنبکلې ځوانيمرگې سپوږمۍ غوږ کې دمسيح دژبې دم درغيدلو ولوست

«ياسير» دخپلو نارو ونه ددې شپو په آسماني دښتو کې کښينوله.

«ياسير» روان دی دسفر دلارې غرونه ، ځنگلونه ريبي

«ياسير» ديوانو ته بلنه دجگړې ورکړي

«ياسير» لگيا دی دمنزل مزي په پښو کې دياران شيندي

او ورته بښي دفلاح سرود.

«ياسير» دخداي (ج) دپاکې ميني دآسمان ستوری

«ياسير» د «قاف» دغره دخو کو دنبايسته بنکلو مريانو غزل. ۱۳۶۴ ۱۲/۳ کابل

د چغو تصویر

زما د چيغو شين تصوير دې مات كړ
زما نصيب زما تقدير دې مات كړ
هغه ريبار خوب مې اوس هم نه راځي
خه دديدن بڼكلی زنجير دې مات كړ
راته په برندو سترگو گوره خو مه
زما دزړه دكوټې تير دې مات كړ
شپه شهزاده وه ، كيسې وې د عشق
دغه د ټول عمر شوگير دې مات كړ
چې بې راوستي زلزلي پروطن
گرانې كچكول د كوم فقير دې مات كړ

۱۳۷۴ / ۱۲ / ۱۶

كابل

غر (۷)

دغره پر کلي مې د سرو گلونو سيند راغی

زما دغره په وينو سرې تيرې ډولۍ شوې

د سپرلي ناوې ته

غرمې دوينو او گلونو دغه سرې سرې پگړۍ دواړه تړي.

* * *

دويځو او بڼې مې دغره په تورو څڼو

هر سهار څري

غرمې شپونکې دی

د شنو پاڼو په شنو لوبڼو کې د تورو شپو له تيو ځنې ستوري لوشي

غرمې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي

غرمې دوينو تار په لاس کې

له غوتيو نه جامې جوړوي.

* * *

غرمې خيړې، خيړې، راخوردی
پر تپي گوربتو سيوری کوي
غرمې لاسونو دزخمي زخمي گوربتو کې
له شپو سره جگړې ته
درنو ستورو لورونه کړي
زما دغره گربت دزړه درنو وینو دیاقتو له دیرې نه راته باد دآزادی وروي
زما دغره نوم
دسرو وینو
اودگل
او آزادیو نوم دی
غرمې دوینو او گلونو دغه سرې سرې پگړۍ دواړه تړي.

۱۳۷۴ / ۱۲ / ۲۳

کابل

خوب په آينه کې

لمر شود شنو پر خو بښينښې راته ماتې کړلې
خه دگليغلو لو پتې يې راته ماتې کړلې
گوره گوزار مې د پښتون آشنا خه سم ولگيد
زولنې پاتې شولې پښې يې راته ماتې کړلې
زما دزړه خم يې که تش کړ ، تشوي دې خير دى
خومره ظالمه ده پيالې يې راته ماتې کړلې
مايې دسترگو آيينې کې ويو خوب ليدلى
دې مې کور و سو آيينې راته ماتې کړلې
داسې سجدې چې وايي روند خونه يې ملا
چيرته سجدې و کړم کعبې يې راته ماتې کړلې .

۱۳۷۵ / ۱ / ۴

کابل

ذبيح الله انيل ته:

له ابليس سره

كلونه وشول چې مې روح

د خدای دمینی د غوتیو په شینکی ځولی نه ځایېږي

ما د ابلیس اشنا د بنکلو ستگو پاڼو کې

د حسن او مینې غورولې خادر

خدای رانه کرکه لري

مگر شلعر ابلیس مې سترگو

او دشونډو چاودو د بنسو کې لگیا دی

راته زېږي د غزل کړي

څوک مې د بنکلی شاعری په قدر نه پوهیږي

* * •

کله چې شپه شي

د خوږې گناه د پيغلي د سرو شونډو جام په سرو اږوم

ابليس د حورو د سرو شونډو له سرو پاڼو

کليمې پتې کړي

او د غزل لونگين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پاڼو

کله دې خوب کې د « حوا » د چمبو غږ ليدلی؟

چې يې غزل ته « آدم » مست شي ان له شپې نه تر سبا پورې

هغه چمبه ، هغه غزل زه يم

نوته چې چې راپسې ژاړې ولې؟

لکه ابليس در سره مل يممه زه .

۱۳۷۵/۱/۲۸

داستاد روھي پھ مړينه :

هغه غر ، هغه سيوري

ډک جام مې له منگلو دجانان ونړيږده
يو ستوري له لمنې دآسمان ونړيږده
داشپې به دکيسو دزمانې راته څوک راوړي
اي عشقه چې رباب دادم خان ونړيږده
يو شين قامت چې ړنگ دی او يو شين سيوري چې نشته
يو گټمې له دې غره نه دافغان ونړيږده
حيران يم دغزل شبنم به خدايه چيرته تم شي
زموږ چې دشعرونو سايبان ونړيږده
خولي به څنگه ږنگه دپښتو دابی نه وي
يو غرغوندي روھي دروهستان ونړيږده.
د ۱۳۷۵ کال غبرگولي.

وير ، مينه

هلته پرمو ژاړي

خوزه او ته لکه جوړه بتکې

دغېرو غېرو خپو غرونو کې بر بنډه نا خو.

* * *

هلته پرمو ژاړي

هلته دوچې کر بلا دتېرو بناړ کې

دسرو وینو نا لیدلې سرې غوتې بڼکلوي

خوزه دکب په شانې

ستا دمچکو سمندر کې لامبم

ته لکه سره انگور په وینو لنده

زما دلاسو دونې خانگو کې تالونه وهې

مورڼه «یزید» اونه «حسین» لیدلې.

کابل

دعاشورا ورځ

۱۳۷۵ / ۳ / ۸

پير محمد کاروان ته:

مينه او ژوند

يوه زړه ونه خوره ده پرې

تر سيوري يې يو ځوان ناست دی

يوه د سپينکې پيشو يې غيږ کې ویده

او دور ځپانې په هر توري کې يې سترې ستگې.

شونډې چلم ته ور نږدې کړي

ورنه واخلي د لوگيو اميل

ورو ورو په شونډو کې موسکې شي

د پيشو په غوږ کې نارې کړي او ووايي چې:

پيشو تا مينه کړې؟

مينه د چرسو يوه شنه نشه ده

مينه ور ځپانه ده

په ژوند کې يې يو ټکې درنبتيا نشته.

پيشو ! پوهيري چي ژوندون خه دی؟

ژوند دشنو چرسو دورينميني نشي شين وات دی

چي دارمان آس پکي وځلي

او ستري شي

او مري پکي

او دکو خو سپو ته يې تشه شانکيسه پاتې شي

پيشو تا مينه کرې !

پيشو ! ژوندون خه دی؟

۱۳۷۵ / ۳ / □

کابل

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پرتیو خوله ایښې آرام ویده دی

د شپې ماڼۍ نه سپوږمۍ پیغله زلمو ونو ته نه راگوري

نری باران ووري

او د بادونو هوسی

دځوانې دښتې دتیونو پرگلو نو څري

هلته یو سترې کوچی

دپتاسو د شمال په لاس کې د باران د طلائي مچو

له شني وراتیږي

په لاره ځي ، ځان سره وائي کوچی:

نری باران دی

له کېږد یو نه د سپو د وینې غږ نه راځي

درخو به خوب وړي وي

درخو به څوک وینسه کړي؟

ستورو درواغ وویل.

۱۳۷۵ / ۳ / ۲۱

کابل

کله چې لمر گل وکړي

کله چې ټال د شپې را وشلېږي

د سترگو په هندارو کې د لمر کوترې ځالې وکړي

کوترې سپين وزرونه پرانيږي

د خوب د شنو ځنگلونو ماتو څانگو نه دانې ټولې کړي

کله چې مخ د سهار گل شي

اود شاتو مچې ټولې شي پرې.

کله چې کاني د بنو نځيو د تبیو تندي بسکل کړي

او ما شومه نجلۍ.

له تور کميس او سپين سالو سره په لاره کې خوره وره شي

لکه دوریځو او سپوږمۍ دودیدلو شیبه.

کله چې وور ما شوم د تورې تختې مخ باندي

د سپين تباشير خال کېږدي

اوشیبه وروسته ما شوم وږې شي

د وور جزدان له وانبکونه دريو مهار لرې کړي

دوچې ډوډۍ بسکار وکړي

راشۍ مين شۍ پرې

او مينه وکړئ

۱۳۷۵ / ۳ / ۳۰ کابل

زه چې زلمۍ وم هره ورځ مين وم.

دباغ غزل

سپرلی شو پیغلو دبتو ته وږمږ کې وایي څه
ای ونې! شینکی باد درته نغو کې وایي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لږ تم شه ورته عشقه! چې څپو کې وایي څه
رمو ته دگلانو سهار څه ویل شپیلۍ؟
کوچۍ موسکا دې گوره چې آینو کې وایي څه
یو وږم دې کیږدی، نه دگریوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو دلیمو کې وایي څه
یو باغ یې خوزرغون کې چې غوتۍ وکړي لاسونه
ستا خیال مې نور دسترگو په زانگو کې وایي څه؟

۱۳۷۵ / ۴ / ۴

کابل

يو شين انخوړ

له مانه څه شی غورې؟

ماته د پلار دمړينې وروسته

دری څيزونه په ميراث پاتې دي

اس

او حجره

او يوه سره پروينو وللي توره.

* * *

له مانه څه شی غواړې؟

دغه دمنډو

او دوينو

او ډوډۍ دواډه شين انخوړ؟

۱۳۷۵ / ۴ / ۱۳

کابل

بیه

کلونه وړاندې مې ورته ووي:
دا دشونډو څاڅکی په خودی؟
وي: ستا دپلار اونیکه وینه.
اونن مې بیا ترې پوښتنه وکړه:
ټول پیغلتهوب دې وایه په خودی؟
راته یې ووي:

ګرانه!

یوازې یوه ډوډی!

۱۳۷۵ / ۴ / ۳۱

کابل

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې

زما دکور په آئينو کې لامبي

* * *

پرښتې! ای پرښتې!

لاس دې زرغون،

پل دې زرغون،

خو ووايه نن دې راته څه راوړي؟

« هغه زرغون گل د سپوږمۍ څڼو نه »

* * *

پرښتې! آی پرښتې!

لاره دې سپينه،

شپې دې سپينې،

وايه تاراته نن څه راوړي؟

«داد سپينکي لمر دلاس سپينه توره»

* * *

پر پگړۍ گل،

لاس کې مې توره شنه شوه

پښتو! سپين آس شه

چې دوخت دمغول جنگ له ورځم.

۱۳۷۵ / ۵ / ۲

کابل

ونه

سکروټې دي ، لمبې دي خو ټو کيږي يوه ونه
کلونه پس دې بناړکې زرغونېږي يوه ونه
رنگ رنگ کې يې دپانو خیر که وينه پاتې نه ده
ريښه يې په اوبو کې ده غوړيږي يوه ونه
دخانگو په کيږدو کې يو غږ د شپيلۍ نشته
کوچۍ بناړو رادرومه چې لوييږي يوه ونه
منم چې په لوگر راته کښت لوکړي دلونگو
تالونه دلاره کله تيريږي يوه ونه ؟
سپيرو سپيرو شملو ته به سبا گلونه راوړي
په سر مې چې نن سيوری سيوری کيږي يوه ونه.

۱۳۷۵ / ۵ / ۸

کابل

داجل ، دابرسات

شوگير چې درته شپو پر څڼو مات راوړی دی
يو خوب مې درته سترگو کې سوغات راوړی دی
داډک جام چې نن رېږدي په لاسو کې دفرعون
موسی له کوه طور ځینې تورات راوړی دی
داچاويل چې وږې دپښتون شولې حجرې؟
دې وږو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شيبه پر لمبو سره ده او شيبه پر گلو سره
دې خاورې کله جل ، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو داساعت خیردی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړې دی
سپيڅلی مسلمان دی خويي زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی

۱۳۷۵ / ۵ / ۳۱

کابل

د خوب کو ترې

ما بېگانې خوبونه

د بڼکلي سيند په طلا بې هندارو ټول مات کړل

د خوب زخمي زخمي کو ترې مې

د سترې او کوچي سيند څپو کېږدی، کې نه ځائېږي

کبه !

داڅه مې وکړل؟

سيند مې د خوب زخمي کو تره ته يو بام نه لري

د سيند لاسونه خود غره کانو پخوا پرې کړي

څوک به زما د خوب کو تره ته په لپو کې دانې ورکړي؟

کبه !

داڅه مې وکړل

زما د خوب زخمي زخمي کو تره ته

يو سيوری، يو پنا خوشه !

سيندونه هم مري

اسحاق نگیال

کبه !

زما دخوب زخمي زخمي کوتروته

دستري درد دوا خوشه !

« نه... نه !

مور مې لگيا ده له سهاره تر ما بنامه په زړو گوتو جامې مينځي

لور مې تمامه ورځ آينې سره خبری کوي

زما هم خوب راځي»

سيند لاروان دی

سید بهیري پسي

دخوب کوتري مې کوچی شوي بيرته نه مستيري

کابل

۱۳۷۵ / ۶ / ۵

مات لمر

يو ستوری ستورو وواژه يو لمر د سبا مات شو
دغرونو په لاسونو مې يو غر د سبا مات شو
منم چې سپين سبا دی شپه کوچی شوه چيرته لاره
موسم د سبا راغې خو وزر د سبا مات شو
دا بيا مې د نشو په گناه څه نيسي زاهده؟
ساقی لاره منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پرېرېده او بډې شي ان چې ستوري خانگې وکړي
کلاله ! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
مور وړ درنا نه يو تبتيدلو وريځو راشئ !
رهر د سبا نشته دی ، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵

کابل

هغه دار — هغه چنار

پښتنو وینو غوټی وکړې بهار دی
ساقی گوره چې پیړی وروسته مو واری دی
پوروی خه د تاک د پیغلی نه یو
هر یو رگ یې زموږ د سرو وینو آبشار دی
زنگ وهلې توره غرپ د لمبو غواړي
ساقی زار شم را کوه یې چې خمار دی
لا دژیو سوداگر سره جگړه ده
لا خو پاتې جوړ دهغو او بو بنار دی
رباب گونگ دی آدم هیری چیغې غواړي
چا ترې وړی د درخود غاړې هار دی
شنو زمریو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې آباد لا د زړو بگوو غار دی
بیا پر غاړو دشملو غرونه او چت شول
اور گډ شوی د ټیکریو پر بازار دی
هره پیغله ملالی ، هر خوان ایوب دی
هر سنگر مو سور میوند د کندهار دی

وريځو دامو ديو څو ستورو نيزي دي
لاكاروان مو دلمرونو څو په لاردي
آزمويڼي ته يې وخته ! څه حاجت شته؟
يو پر دوو توتولوي ، بل پر انگاردي
هريو ښاخ يې چې و دار دژيدارانو
هغه وور نيالگي هسک شوي لوي چناردي
ته په نشته غوږ کړه خولي په سر وره
ماتر لسي د خوشحال بابا دستاردي
اوس نوزر لالي دنورو ترينه زار کړي
چې مې څوړند خپل لالي پر سرداردي.

کابل

۱۳۷۵ / ۸ / ۳

مینی نه ...

مینی! له شرمه درکتلی نه شم

پیریان د «قاف» له غرونو راغلل

بیا د عشق پر بڼتې د گریوانه غاړې ته لاس اچوي

ابلیس لگیادی پر زمزمو، د گناه خپله کیږدی غوروي

مینی! له شرمه درکتلی نه شم!

* * *

مینی! له شرمه درکتلی نه شم

سیلی الوتې زموږ د باغ

د سرو گلونو دنیا یسته وو

پاکو میندو په کمخو کې تومتونه اوبي

مسیح تیره توره په لاس د تومتونو په

واتونو کې زنگېږي او خپل غم ته خاندي

نور په دې ښار کې لیونی د مینې پاتې نه دی

مینی! له شرمه درکتلی نه شم!

* * *

مینی! له شرمه درکتلی نه شم

چې موهر غږ پر هوا خورشې دلته ځمکه، دلته خاوره

ترې د غرو په څیر ماران زیږوي

سیندونه هم مری

اسحاق نگیال

دلته جنده ديوه نر په قبر هم نشته
شیطان پر خمکې باد شاه شوی او زموره پر سرونو
هغه تخت د سلیمان گرځوي
پیریان یې حمد بولي ،
اوبه زمور له لپو تنبتي او بادونه مو په کانو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هیردی
مینی له شرمه درکتلی نه شم

* * *

مینی له شرمه درکتلی نه شم
نور مو دکلي دگلونو په کاله کې
پیغلتهوب دگل غوتیو چیرته هم نشته
او ابراهیم دخپلې بنکلي نازولې دجمال او دعفت
دلوت کوڅو کې دغارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو دباغ نجونو ته «هسکې» او «کړې» شملي
دبمنې بنکاري.

مینی له شرمه درکتلی نه شم !

۱۳۷۵ / ۹ / ۱۶

کابل

شپه

ای شپې !

راځه چې خو د خوب په کرونده کې مې ځایېرې خونه

*

شپه دکمخو دغرونو تال کې ځنگیدلې راغله

پلو دتورو وریځو

پکې پاوولي دستورو

لکه:

کوچی پیغلهرمه کې دنبايسته وریو.

خود سپورمې هنداره ماته ای شپې !

ته به دخپل حسن

او عشق

دیغللتوب تما شه چیرته وکړې ؟

۱۳۷۵ / ۱۳ / ۱

کابل

غزل

بياران غلې بنهوت ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا دسترگوله بامونو
خلو وهلي گوره شه خواره واره پرې گرځي
دشونډو بوراگان مې ستا دشونډو پر گلونو
په خپل شرنګ به ويده شمه ، په خپل شرنګ به راو بين شم
بنګرې مې کره دليچو گرځوه مې په لاسونو
زما مينه يو سيند دی او ستا زړه و وړکوټی کلی
داسيند چيرته جانانه او کيردی د حبابونو
لابنکاري چې موده دليون توب مې پوره نه ده
يو څوک راته نارې وهي دغرونو له سرونو.

۱۳۷۶ وری

کابل

ژوند

بنايي چې ژوند يو گنهكار وي

چې تراوسه پورې

لادزمان د آسماني سكوت

دد نگو، دنگو غرو غاړو كې

لكه پر غز « حنيفه »

چې دالله دمخلوقاتو د « قاتل »

او د سرو وينو د سيلاب د بهوونكي په نوم

د خداى له شرمه

زنداني دتورې دتورې خمخې پاتې

هاسې دخپلو سرو غچونو

پر كوم خوب تللى وي

حكه:

دژوند دبنديگانو هغه شنه خوبونه

د شيطانانو

له تور جنو خوبو

تور پاتې شول.

۱۳۷۶

كابل

دا حجرې او د اشملي

نه ساقې شته ، نه جانان شته مازيگردي
خومره تېرى د پيړيو مې ساغردى
پسرلى نه دى پرى نوم د سپرلي مه ردئ
دوب په وينو كې يو سور چريك دلمردى
دنارنجو بناخ منم ورته بنگرې شو
خومات شوى مې مړوند د سپين سحردي
نازولې سپوږمې مه خيږه شه تمه
چې دوريوخو اوښ ولاړ درته پرسردى
شنه منگي مې د جنكو پر ولو مات شول
د نامرده مغل يون پردى گودردى
رانه اخلي درنو ستورو ناموس مې
چې ويده دشپې په تيكو كې خنجردى
ته دې غشي ووروه گوندي چې ويښ شم
لامې پاتې ځاى په زړه كې د پرهردى
ددىرو د قام شملي ورنه لوگى كړئ
د حجرو طالب ختلي په سنگردى.

۱۳۷۶ / ۱ / ۱۹

كابل

لیک

خو میاشتی وشوې چې در تللی نه شم

لارو ډبرې شنې دي

گلان داوښکو ووروم

توله ورغ دستا دیاد ښکلې زانگو زنگوم.

* * *

همدا چې لمر شین شي

زمور ډبنار هغه زړې دښتې کې

زمور ډبنار مین په کانه و لي

زمور په ښار کې د مینو د سنگسار پسرلی بیا راغلی

نولو پته دې غواړم

پکې دخپلو تورو سترگو یو انځور

د نارنجي غږ پر وريښمينو تار واوبه

راويي ليرپه

چې ستا ياد هغه خيالي حورې مې

زانگو نه باد يو نه سي

راته سنگسار يې نه کړي.

خو مياشتې وشوې چې درتल्ली نه شم

لارو کې ډبرې شنې دي.

۱۳۷۶ / ۲ / ۱۲

کابل

مړوند

مړوند يو خوب ، مړوند ستړيا نه لري

مړوند د غرابۍ پي رودلي

* * *

تاد سکندر کله ژړا ليدلي؟

يو سپين مړوند پرې د سرو تورو گوزارونه کوي

يو سپين مړوندي د غرور د آسويال رييلی

* * *

سکندر له ليري لارو راغی د پيلانو له سرو تير شوی

سکندر د پارو پا ميزا د بنا پير بو شنه خوبونه ويني

د دغو بنکلو بنا پير يو شنه خوبونه ويني

يو سپين مړوند ورته وتی

ورباندي تندرد مړوند ووري

خوای د سپين مړوند « روبرانه » پيغلي

توري په ورو ،

توري په بام وروه

سکندر په توري هغه سپينه ډوډی نيمه کرله

نقاب دي سپين مړوند ته اور واچوه .

کابل

۱۳۷۶ / ۲ / ۱۹

دلور غزل

پلو پرې دمخ خور کړه غوړیدلي دي سرونه
جانانه! ستا وربل ته مو کرلي دي سرونه
دې قام ته منصور وایه کوم دار شته دی که نشته؟
لوگرو که هرڅو ورنه ریښلي دي سرونه
دیار دسیمې دښته کې دهار نسیمه وروځه
غمي نه دي دې تال کې زنگیدلي دي سرونه
خراغ چې شي دې دښته کې دوخت ستړي کاروان ته
په لوړ بناخ دچنار کې څړیدلي دي سرونه
چې سرې سیلی شوي گونگې او دلور غزل یې وچ کړ
هرگل مو هرې پانې ته بنډلي دي سرونه
ایرې شول خو یو چم دتیتیدلو یې زده نه کړ
الله مو دغیرت پر لمبو وللي دي سرونه
رقيب پر دم وپلوره مور سر داو کړ په حورو
یو چاته په سوغات کې مو لیرلي دي سرونه

۱۳۷۶ / ۲ / ۲۵

کابل

غزل

سپرلی که او پای نه شی ترې دسترگو انخور او پئی
دې شپو ته سبا نشته یوه لپه دنور او پئی
منم چې یو سر نشته دی چې غچ یې د سرواخلي
دې دار خني ملگرو خوداسرد منصور او پئی
چې پنبولاندي کړو ریخو ، چې د شپو ډمې پرې خاندي
دلمرتپي آسونونه لويديلی غرور او پئی
دسترگوتور موبار که د « یعقوب » کړ پر او بنانو
دې وږې میلمني ته لږ دستورو انگور او پئی
راخي چې تور ما بنام کې ، رانه وږي چې زلمی عقل
یوه یې له تا کونونه په بدو کې لور او پئی
په شونډو کې همت که دخندا او وړلو نشته
دې ښار ته خو تابوت د خوانیمرگه سرور او پئی

۱۳۷۶ / ۳ / ۱۶

لغمان

زما دچم ونه

زما دچم ونه بر بنډه ده

شرميرم ورنه

دباد رهزنو ترې دشنو پانو جامې وړې دي

په سپين تير يې يو خو خاڅکي دي د خامو پيو

خانگې يې زړه روي،

تيونه يې ارې وړې دي.

* * *

وني! سپرلی دی

واورې نشته چې کفن شي درته

زما دمور شنه لوپته هم بېگناه غلو وړې ده

مامې خيالې خادرگرو کړد کلو وړې وم

دپلار شمله خومې له وخته توپانو وړې بده

* * *

زما دچم ونه بر بنده ده

شرميرم ورنه

مور مې سرتوره ده

تبيکری نه لري

نه خه شمله شته

نه خه خور دی خادر

زموږ ديري مازيکری نه لري

يو سيوري ، يو گل

مرغيو ! چوپ شئ مالہ خوب راځي

دلته دزرونو باغچي شنډي دي

يو سيوري او يو گل نشته

دلته د سين سپينو هندارو کي

دلمر

دطلايي کبانو رنگ تور شو

دلته دشونډو دموسکا وو هوسي

قتلي شولي

غشو يو وري

او بنگريواله سپورمي

دلته د تاک پيغلو ته

دستورو بنگري نه اچوي

مرغيو

چوپ شئ

ماله

خوب راځي

مرغيو چوپ شئ مله خوب راځي !

* * *

دلته دباغ دشهزادگۍ بکارت مات دی

د سپرلي بنکلي شهۍ

د قاف ديوانو وړي

دلته پرونو

د «ايوب» سيوري راخوردی

هرې پانې

هر اندام نه يې چينجي ووري

دلته تيارې

د شپو په بلار بو اسپو راغلي

درنا درمولو کوي

دلته کورونو ته

د ژوند له شوم شيروار نه د سپيدو کتوي تشې رازي

مرغيو !

چوپ شئ

ماله

خوب

راخي

۱۳۷۶/۴/۱۲

کابل

گناه

خومره نيکمرغه يم گناه کومه
تمامه ورغ وريخي دباد له ژرندو باسم
اودلمر په تناره کي پسرلي ته تري ډوډي پخوم
خومره نيکمرغه يم گناه کومه.

* * *

زما دکور داديوالونه
دخو خاورو
خواوبو
اودخه لمر
خو ترکیبو نه نه دي
زماله کوره ديوالونه دنبيبنوراتاودي
زما او زما دکاله خته يې
دتاک
اودانگورو
اوشرابو
پهلاسو ايښي ده
مامي دسترگو درانه نور په وسعت

دومره شراب خټبلي دي .

* * *

دوره مغروريم چې

دهسک دنazolې دربار سيري لاندې

خپله خواني راته پيغور بنکاري

خو مانه لوی غلام د بنکلو نشته

يوه شپه زما دلاس بيړی .

د بنکلو د سينو په سمندر کې

سترې شوې نه ده

زه لکه پلار هسې يم

پلار له مړينې نه يوه گړی، دمخه هم

د شنو غنمو وړولاندې

زمور د کلي دبزگر له ارتينې سره بريند پروت و .

۱۳۷۶ / ۴ / ۱۳

کابل

کله چې لمر شين شي

کله چې لمر شين شي

ستا د بادونو شنه گلان مې د زړگي پر مسا پرې د بنسټې خانگې وکړي ،

و غور پيري

کله چې لمر شين شي.

* * *

کله چې لمر شي

ستا د بادونو طلايي کبان په بنکلو او زرينو وزرو

زما دسترگو په چينو کې ستا دسترگو تصويرونو نه خوبونه مينځي

کله چې لمر شين شي.

* * *

کله چې لمر شين شي

ستا د يادونو هغه پيغله هوسۍ راشي

تربيه گاه زما د زړه په جل وهليو کړوندو کې خري

کله چې لمر شين شي

* * *

زما د زړه د بنسټه کې خاڅکي د باران نه ووري

زما دسترگو چينه وچه ده ، داو بنکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي

خو کاله وشول چې بلی مې د زړگي پر فصل ووري او کيږدی مې

توپانونه وړي

نوستا د ياد هغو گلونو ته باران ،

هغو کبانو ته اوبه ،

اودې هوسۍ ته شپونکې څنگه شم؟

* * *

بيگه شپونکې باد ستا دڅپو له غرو راغی

په پگړۍ کې بې يو ټکې د يو گل نه و

له نړۍ ملا نه بې دلمر هغه زرین وستنې نه و راتاو

چاپې په تشې اورينې رينې بڅخۍ کې يو دستور نارنج نه و ايښې

نور مې په کلي کې باده چليري ، باد مسا پر شو ورنه

خومره تنها ،

خومره يوازي ده

زما دکلي بڼکلي نازولې سپوږمۍ .

* * *

بيگه مې خوب ليدلې:

زموږ دکلي د چناروترشنو سيورولاندي

په هغو لويو پلنگي کتونو

يو څو کارغان ناست دي

ږلۍ دلښتو وروي پرې ، گډوي ځان ته زموږ دکلي سپينې هيلۍ .

زموږ دکلي په ديره کې دچلمو دکږو وږو لوگيو پر ځای

خوري وري دي دنبايسته هيليو تكي سري دپيغلتوب وينې

كلي كې يو سيوري دبريتو

اويو شرنگ دسپينو تورو نشته

رنتيا !

دكلي په ديره كې

دزلميو خورو

داتن هغه سکنی ما بنام درياد شط كه نه؟

* * *

ستا دبادونو شنه گلان مې

دزرگي پر مساپري دبتې خانگي وکړي

وغورپري،

کله

چې

لمر

شين

شي.

۱۳۷۶/۷/۱۲

پيښور — پښتونخوا

غزل

خه بنکلی سوداگردی خومره بنکلی باران پلوري
يو آس د سپينو ور پخودی دور پخو گلان پلوري
د ستورو په تېشويي جوړې کړي ورته خنې
نن دلته په دې چم کې يو کافردي بتان پلوري
يو باريي درنگ راوورد سپرلي جوار گرگوري
چې خومره يې گران راوور چې يې خومره ارزان پلوري
يو شين لوگي راخوردی يو سوراوردی لگېدلی
يو مست زردشت راغلی دی يو غلی آذان پلوري
بازار يې د نور لوت کړد آسمان سپينې کوترې
له لمر خيني ټيگ اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نيلى سپورد سهار سپين شهزاده راغلی
د شپو بر بندې پېغلي پرې شلېدلی گرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه

لغمان

اسحاق ننگيال وروستی غزل

یو باد یو منصور

یو باد را گلیدلي ماله خانه سر وړي
د زړه اس مې له باره د ارمانه سره وړي
د شپو پراوښ یو غل دی زمونږ کلي ته راغلي
گلونه او باغونه له باغوانه سره وړي
یو پل وم چیرته لري ستا په لاره زرغون شوي
یو لوت مې اوس له بادو له بارانه سره وړي
یو څوک دي ستا د لا شراب بې ټول راځني وڅښل
دا سره کيږي دی د خوب مې له توپانه سره وړي
زمونږه بې په سترگو کي د شپو دورې شیندلي
د الوي کاروان مو ځکه له څاروانه سره وړي
ناري د انا الحق بې ورته وچي کړي پر ژبه
منصور وطن مې دارته له ایمانه سره وړي

۱۳۷۷.۱.۱۷

لغمان

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English